

**DVOPREDMETNI ŠTUDIJSKI PROGRAM 1. STOPNJE SLOVENSKI
JEZIK IN KNJIŽEVNOST**

Učni načrti predmetov

KAZALO

Avtorice, vrste in slogi v slovenski književnosti 1. polovice 20. stol.....	5
Women Authors, Genres and Styles in Slovene Literature in the 1st half of the 20th century	5
Besedotvorje.....	7
Word formation	7
Besedoslovje in frazeologija	10
Lexicology and Phraseology.....	10
Idejni vzorci v mladinski književnosti	13
Patterns of Ideas in Children's Literature	13
Izbrana poglavja iz slovenske književnosti do l. 1800.....	16
Selected Chapters from the Slovene Literature until the year 1800	16
Izbrana poglavja iz slovenske književnosti 19. stoletja	20
Selected Chapters from the Slovene Literature of the 19th Century	20
Izbrana poglavja iz slovenske književnosti po letu 1950	24
Selected Chapters from the Slovene Literature after year 1950.....	24
Izbrana poglavja iz slovenske književnosti prve polovice 20. stol.....	28
Selected Chapters from the Slovene Literature of the first half of the 20th century	28
Izbrana poglavja iz svetovne književnosti.....	31
Selected Chapters from the World Literature.....	31
Jezikovna politika in jezikovno načrtovanje	34
Language Policy and Language Planning	34
Korpusno jezikoslovje.....	38
Corpus Linguistics.....	38
Kultura pisnega in ustnega izražanja	42
Culture of Written and Oral Expression	42
Kulturna zgodovina Slovencev	45
Cultural History of the Slovenes.....	45
Literarne revije in literarni programi po l. 1950.....	48
Literary Journals and Programs after the year 1950	48
Metafora in simbol v književnosti.....	52
Metaphor and Symbol in Literature.....	52
Mladinska književnost.....	57
Children's Literature.....	57
Narečno slovaropisje.....	61
Dialectal Lexicography.....	61

Oblikovanje enotne knjižne norme v 19. stoletju	64
Formation of the Common Literary Norm in the 19th century	64
Pokrajinske različice slovenskega knjižnega jezika.....	68
Regional Versions of the Slovene Literary Language.....	68
Pregled slovenske dialektologije.....	72
Overview of the Slovene Dialectology	72
Pridižni vzorci v starejšem slovenskem slovstvu	75
Sermon Patterns in the Older Slovene Literature	75
Slogovne značilnosti slovenske lirike na prelomu iz 19. v 20. stoletje	79
Stylistic Characteristics of the Slovene Lyric at the end of the 19 th and the beginning of the 20 th century	79
Slovenski knjižni jezik 1	82
Slovene Literary Language 1	82
Slovenski knjižni jezik 2	85
Slovene Literary Language 2	85
Slovenski knjižni jezik 3	88
Slovene Literary Language 3	88
Slovenski knjižni jezik 4	91
Slovene Literary Language 4	91
Slovenska književnost v Avstriji	94
Slovene Literature in Austria	94
Slovensko zgodovinsko glasoslovje - vokalizem.....	97
Slovene Historic phonetic Science - Vocalism	97
Stara cerkvena slovanščina.....	100
Old Church Slavic Language	100
Stilni in idejni tokovi v slovenski književnosti do romantike	103
Stylistic and Idea Currents in the Slovene Literature until Romanticism	103
Teorija književnosti	106
Theory of Literature	106
Teorija literarnih vrst.....	109
Theory of the Literary Forms	109
Uvod v esejistiko in književno kritiko	111
Introduction to Essayistic and Literary Critique	111
Zgodovina slovenskega knjižnega jezika.....	115
History of the Slovene Literary Language	115
Zgodovinska slovnica – konzonantizem in morfologija	119

FILOZOFSKA FAKULTETA
Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija
www.ff.um.si

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Avtorice, vrste in slogi v slovenski književnosti 1. polovice 20. stol.
Course title:	Women Authors, Genres and Styles in Slovene Literature in the 1st half of the 20th century

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost		2.	4.
Slovene Language and Literature		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type:

obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Labor work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30					60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Silvija Borovnik

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** slovenščina/Slovene
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Opravljeno seminarsko delo in 80-odstotna udeležba pri predavanjih.

Prerequisites:

Seminar paper and an attendance rate of 80% of classes.

Vsebina:

Predavanja zajemajo pregled literarne ustvarjalnosti prvih slovenskih avtoric, ki so se pojavile najprej na prelomu stoletja v okviru prvega slovenskega ženskega časopisa Slovenka. Pisale so zanimiva prozna, pesniška in dramska dela, svoje delo pa so nadaljevale tudi v prvi polovici 20. stol. Med njimi izstopajo zlasti imena kot Marica Nadlišek Bartol, Ivanka

Content (Syllabus outline):

Lectures comprise an overview of the literary work of the first Slovene female authors who first appeared at the break of centuries in the first Slovene female newspaper The Slovene woman. They were writing interesting prose, poetry and dramas, works which they continued into the first half of the 20th century. Among them the outstanding names are Marica

Anžič Klemenčič in Zofka Kveder, kasneje pa tudi svetovna popotnica Alma Karlin.

Nadlišek Bartol, Ivanka Anžič Klemenčič and Zofka Kveder, later on also the world traveler Alma Karlin.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Silvija Borovnik, 1995: *Pišejo ženske drugače?* Ljubljana: Mihelač.

Marja Boršnik, 1962: *Študije in fragmenti*. Maribor: Obzorja.

Miran Hladnik, 1981: Slovenski ženski roman v 19. stol. *Slavistična revija*. 3.

Vlasta Jalušič, 1992: *Dokler se ne vmešajo ženske*. Ljubljana: Krt.

Katja Mihurko Poniž, 2003: *Drzno drugačna: Zofka Kveder in podobe ženskosti*. Ljubljana: Delta.

Cilji in kompetence:

Literarnozgodovinski pregled in jezikovno-slogovna analiza del prvih slovenskih pisateljic, pesnic in dramatičark. Prikaz njihove posebnosti tudi glede na družbenozgodovinski okvir, ki umetniškim ambicijam žensk ni bil naklonjen.

Objectives and competences:

Literary historic overview and linguistic stylistic analysis of the work of the first Slovene female writers, poets and play writes. Presentation of their specifics regarding social historic frame which at the time was not in favor of female artistic ambitions.

Predvideni študijski rezultati:

Razumevanje literarnozgodovinskega razvoja tudi glede na delež književnic.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:
Understanding literary historic development regarding a share of female authors.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja. Metode referata, razlage, diskusije in študije primera.

Learning and teaching methods:

Lectures. Method of report, explanation, interpretation, discussion, study of an example.

Načini ocenjevanja:

Ustni izpit.

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

100 %

Oral examination.

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOROVNIK, Silvija. Znani, neznani Prežihov Voranc = The known, the unknown Prežihov Voranc. V: BOROVNIK, Silvija (ur.). *[Novi pogledi na Prežihovega Voranca]*, (Jezik in slovstvo, letn. 55, št. 3/4). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2010, str. 17-32. [COBISS.SI-ID 18433032]

BOROVNIK, Silvija. Avstrijska književnost v Sloveniji in slovenska v Avstriji. *Glas. Slov. matice*, 2011, letn. 33, str. 117-122. [COBISS.SI-ID 18691080]

BOROVNIK, Silvija. Marica Nadlišek Bartol in njeno literarno delo = Marica Nadlišek Bartol und ihr literarisches Werk. *Slavia Centralis*, 2011, letn. 4, št. 2, str. 94-102. [COBISS.SI-ID 18803464]

Univerza v Mariboru

FILOZOFSKA FAKULTETA

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija
www.ff.um.si

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Besedotvorje
Course title:	Word formation

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost		3.	6.
Slovene Language and Literature		3.	6.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Lab. work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30					60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Irena Stramljič Breznik

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** slovenščina/Slovene
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

80-odstotna udeležba pri predavanjih.

Prerequisites:

An attendance of 80% of classes.

Vsebina:

1. Definicija in pomen besedotvorja za jezikoslovje in nejezikoslovje.
2. Povezanost besedotvorja z drugimi opisi jezikovnih ravnin.
3. Tvorjenka in njene sestavine.
4. Tvorbena modela slovenskega besedotvorja: a) model J. Toporišiča, b) model A. Vidovič Muhe.
5. Besedotvorne vrste.
6. Besedotvorni pomeni.
7. Tvorbeni vzorci: a) predmetnopomenskih besednih vrst,

Contents (Syllabus outline):

1. Definition and significance of the Word formation for linguistics and non-linguistics.
2. Connection of the word formation to other descriptions of language levels.
3. Newly formed word and its compounds.
4. Formation models of the Slovene word formation: a) J. Toporišič's model, b) A. Vidovič Muha's model.
5. Word formation types.
6. Word formation meanings.
7. Formative patterns of:

b) nepredmetnopomenskih besednih vrst.
8. Naglas tvorjenk.
9. Praktično prepoznavanje besedotvornih vrst in pomenov tvorjenk v konkretnih besedilih.

a) Subject meaning word classes,
b) non-subject meaning word classes.
8. Accentuation of the newly formed words.
9. Practical identification of the word formation kinds and meanings of the newly formed words in actual texts.

Temeljni študijski viri / Readings:

J. Toporišič, 2000: *Slovenska slovnica*. Maribor: Založba Obzorja.143–234.
A. Vidovič Muha, ²2011: *Slovensko skladdenjsko besedotvorje ob primerih zloženk*. Ljubljana: PK. 7–50, 175–185.
I. Stramljič Breznik, 1999: *Prispevki iz slovenskega besedoslovja*. Maribor: Zora. 11–243.
– – 2004: *Besednodružinski slovar slovenskega jezika*. Maribor: Zora. 24–63.
– – 2010: *Tvorjenke slovenskega jezika med besedilom in slovarjem*. Maribor: Zora 71.
Aktualni prispevki v *Slavistični reviji*, *Jeziku in slovstvu*, *Jezikoslovnih zapiskih* in drugih relevantnih revijah.

Cilji in kompetence:

Študenti:
– se seznanijo s slovensko besedotvorno teorijo,
– osvojijo temeljne besedotvorne vzorce slovenskega jezika,
– prepoznajo besedotvorne vrste,
– odkrivajo povezavo med tvorbenimi in naglasnimi značilnostmi tvorjenk,
– pridobljeno znanje uporabljajo pri razumevanju obstoječih in oblikovanju novih poimenovanj.

Objectives and competences:

Students:
– get to know Slovene word formation theory,
– acquire the knowledge on word formation patterns of the Slovene language,
– identify word-formation kinds,
– identify interconnection between formation and accentuation characteristics of the newly formed words,
– use acquired knowledge for understanding the existing and for formation the new naming.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študentje:

– so sposobni kritično presojati in se odzivati na nove ponujene vzorce tvorjenk,
– pridobljeno znanje uporabljajo praktično v strokovnem jeziku, razumejo pomenotvorne, besedotvorne postopke.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Pridobljena teoretična podlaga slovenskega besedotvornega sistema je izhodišče za aplikativna znanja in opazovanje specifičnih vlog tvorjenk v različnih besedilih na drugi stopnji študija.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Students:

– have the ability to critically assess and respond to the recent offered patterns of newly formed words,
– the acquired knowledge is used in practice related to professional language, they understand the meaning-formation and word-formation procedures

Transferable/Key Skills and other attributes:

The acquired background of the Slovene word formation system is the starting point for applicative knowledge and observation of specific newly formed word roles in various texts at the second level.

Metode poučevanja in učenja:

– Predavanje (verbalno-tekstualne metode: razlaganje, pojasnjevanje, diskusija; demonstracijsko-ilustrativne metode: prikazovanje).

Learning and teaching methods:

– Lectures (verbal-textual methods: explanation, clarification, discussion; demonstrative-illustrative methods: presentation).

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:**Načini ocenjevanja:**

– pisni izpit,
– aktivno sodelovanje na predavanjih.

90 %**10 %**

- Written examination
- Active participation in lectures

Reference nosilca / Lecturer's references:

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Reaktualizacija besedilnih vzorcev v radijskih oglasih. *Jezikosl. zap.*, 2010, 16, št. 2, str. 131-142. [COBISS.SI-ID 32507949]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Pleteršnik`s Dictionary : a relevant source for synchronic lexicological research. *Stud. Hist. Slov.*, 2010, letn. 10, št. 1, str. 247-258, tabele. [COBISS.SI-ID 1069445]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Contemporary Slovene word-formation and its research perspectives. *Seulra'beu eo yeon'gu*, 2011, 16, [no.] 1, str. 111-124. [COBISS.SI-ID 18273544]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. *Tvorjenke slovenskega jezika med slovarjem in besedilom*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 71). Maribor: Filozofska fakulteta, Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, 2010. 265 str., ilustr. ISBN 978-961-6656-50-4. [COBISS.SI-ID 65867265]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Reaktualizacija besedilnih vzorcev v radijskih oglasih. *Jezikosl. zap.*, 2010, 16, št. 2, str. 131-142. [COBISS.SI-ID 32507949]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Pleteršnik`s Dictionary : a relevant source for synchronic lexicological research. *Stud. Hist. Slov.*, 2010, letn. 10, št. 1, str. 247-258, tabele. [COBISS.SI-ID 1069445]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Contemporary Slovene word-formation and its research perspectives. *Seulra'beu eo yeon'gu*, 2011, 16, [no.] 1, str. 111-124. [COBISS.SI-ID 18273544]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. *Tvorjenke slovenskega jezika med slovarjem in besedilom*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 71). Maribor: Filozofska fakulteta, Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, 2010. 265 str., ilustr. ISBN 978-961-6656-50-4. [COBISS.SI-ID 65867265]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Besedoslovje in frazeologija
Course title:	Lexicology and Phraseology

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost		3.	6.
Slovene Language and Literature		3.	6.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages: **Predavanja / Lectures:**
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Opravljen seminar in 80-odstotna udeležba pri predavanjih in seminarjih.

Prerequisites:

Seminar paper and an attendance of 80% of all sessions (classes, seminars).

Vsebina:

1. Opredelitev pojma besedoslovja ožje in širše kot zbirnega pojma več jezikoslovnih disciplin.
2. Razvojni pregled slovenskega leksikalnega pomenoslovja.
Opredelitev temeljnih pojmov:
– leksika (beseda, krajšava, besedna zveza);
– leksikon.
Raziskovanje leksike:
– teoretični pristopi,
– aplikacijski pristopi.

Content (Syllabus outline):

1. Definition of the concept of lexicology in narrower and broader sense as an accumulative concept of several linguistic disciplines.
2. Development overview of the Slovene lexical semantics.
Definition of the basic concepts:
– lexis (word, abbreviation, word connection);
– lexicon.
Researching lexic:
– theoretical approach,

<p>Leksemi in njihove lastnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – beseda, – stalna besedna zveza, – krajšava. <p>Leksikalno pomenoslovje pri Slovencih.</p> <p>Pomeni leksemov in medleksemska razmerja.</p> <p>3. Opredelitev frazeologije in njeno mesto v opisu jezika ter pojmovanje frazeologije v ožjem in širšem smislu.</p> <p>4. Osnova enota frazeologije – frazem.</p> <p>Definicijske lastnosti frazema.</p> <p>Vidiki preučevanja frazemov:</p> <ul style="list-style-type: none"> – strukturni, – skladijski, – pomenski, – motivacijski, – funkcijski. <p>Pomenska razmerja med frazemi.</p> <p>Zvrstnost frazemov.</p> <p>Norma v frazeologiji.</p> <p>Frazeologija v priročnikih.</p> <p>Novosti v slovenski frazeologiji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – applicative approach. <p>Lexemes and their characteristics:</p> <ul style="list-style-type: none"> – word, – permanent word connection, – abbreviation. <p>Lexical semantics in Slovene.</p> <p>Lexemic meaning and inter-lexemic relationships.</p> <p>3. Definition of phraseology and its place in description of language and definition of phraseology in particular and general sense.</p> <p>4. Basic unit of phraseology – phraseme.</p> <p>The defining characteristics of phraseme.</p> <p>Aspects of phraseme research:</p> <ul style="list-style-type: none"> – structural, – syntax, – lexical, – motivational, – functional. <p>Lexical relation between phrasema.</p> <p>Classification of phrasema.</p> <p>Norm in phraseology.</p> <p>Phraseology in handbooks.</p> <p>News in the Slovene phraseology.</p>
---	--

Temeljni literatura in viri / Readings:

TOPORIŠIČ, J., 2006: *Besedjeslovne razprave*. Maribor: Založba Obzorja.

STRAMLJIČ, Irena, 1999: *Prispevki iz slovenskega besedoslovja*. Maribor: Zora.

M. Jesenšek (ur.), 2004: *Besedoslovne lastnosti slovenskega knjižnega jezika in narečij*. Zbornik. Maribor.

– – 2005: *Knjižno in narečno besedoslovje slovenskega jezika*. Zbornik. Maribor.

KRŽIŠNIK, Erika. Idiomska beseda ali frazeološka enota. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], jan.-mar. 2010, letn. 58, št. 1, str. 83-94.

KRŽIŠNIK, Erika. Jezikovno izražanje konceptualne metafore BESEDA JE --- v besedilih 16. stoletja. V: MERŠE, Majda (ur.). *Trubarjeva številka*, (Slavistična revija, letn. 56/57, št. 2008-4/2009-1). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2009, str. 253-267.

KRŽIŠNIK, Erika. Viri za kulturološko interpretacijo frazeoloških enot. *Jez. slovst.* (Tisk. izd.). [Tiskana izd.], jan.-feb. 2008, letn. 53, št. 1, str. [33]-47.

KRŽIŠNIK, Erika. Izraba semantične potence frazemov = The use of semantic potency of phraseological units. V: VIDOVIČ-MUHA, Ada (ur.). *Slovensko jezikoslovje danes*, (Slavistična revija, letn. 54, pos. št.). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2006, str. 259-279, 631-654, ilustr. [COBISS.SI-ID 33245026]

Cilji in kompetence:

Študenti:

- pridobijo razumevanje leksikologije v širšem in ožjem smislu,
- spoznajo odnos leksikologije do sorodnih disciplin,
- usvojijo temeljno leksikološko in frazeološko terminologijo,

Objectives and competences:

Students:

- acquire understanding of lexicology in general and particular sense,
- get familiar with the relations between lexicology and related disciplines,
- adopt fundamental lexicological and phraseological terminology,

– usvojijo definicijske lastnosti teoremov semantike in frazeologije,
 – se seznanijo z aktualnimi raziskovalnimi dosežki sodobnega slovenskega besedoslovja in frazeologije.

– adopt defining characteristics of theorema of semantic and phraseology,
 – get acquainted with contemporary research achievements in modern Slovene lexicology and phraseology.

Predvideni študijski rezultati:

Intended learning outcomes:

Znanje in razumevanje:
 Študenti pridobijo temeljno znanje s področja besedoslovja in razumejo medbesedna in frazeološka razmerja v slovenskem jeziku.
 Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
 Študenti so na podlagi pridobljenega znanja sposobni samostojno slediti aktualnim besedoslovnim raziskavam in jih ustrezno vgrajevati v že usvojen sistem znanja.

Knowledge and understanding:
 Students acquire fundamental knowledge in field of lexicology and comprehend inter lexical and phraseological relations in the Slovene language.
 Based on the knowledge acquired students are capable of independent tracking of contemporary lexical research and combine them adequately into the already acquired system of knowledge.

Metode poučevanja in učenja:

Learning and teaching methods:

– predavanja
 – seminarji (aktivna udeležba študentov)
 – metode študija primera, prikazovanja in razlage.

– Lectures
 – Seminar (students' active participation)
 – Method of explanation, presentation, discussion, study of an example.

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /
 Weight (in %)

Assessment:

– pisni izpit	80 %	– written examination
– aktivno sodelovanje na seminarju	10 %	– active participation in seminars
– aktivno sodelovanje na predavanjih	10 %	– active participation in lectures

Reference nosilca / Lecturer's references:

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Prevzete leksemske prvine in njihova besedotvorna zmožnost v slovenščini. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], str. [149]-160. [COBISS.SI-ID 16146952]
 STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Lastnosti pridevniških tvorjenk v poskusnem besednodružinskem slovarju slovenskega jezika. *Razpr, Razr. filol. lit. vede - Slov. akad. znan. umet.*, 2007, 20, str. 275-289. [COBISS.SI-ID 15739912]
 STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Slovenska slengovska frazeologija danes. *Slov. jez.*, 2007, 6, str. 183-193. [COBISS.SI-ID 15467528]
 STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Poskusni elektronski besednodružinski slovar slovenskega jezika. *Riječ*, 2006, god. 12, sv. 3, str. 50-64, ilustr. [COBISS.SI-ID 15061256]
 STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Prevzete in domače prvine v slovenskih zloženkah. *Jezikosl. zap.*, 2005, 11, št. 2, str. 7-30. [COBISS.SI-ID 24639021]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Idejni vzorci v mladinski književnosti
Course title:	Patterns of Ideas in Children's Literature

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost		2.	4.
Slovene Language and Literature		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type

izbirni/selective

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15					75	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Dragica Haramija

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lectures:** slovenski/Slovene
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

None.

Vsebina:

- Vpogled v predmet, sorodne discipline in razmerja med njimi. Uporabnost predmeta in aplikacije.
- Temeljna morfološka vprašanja v mladinski književnosti.
- Genologija v mladinski književnosti.
- Spoznati teme v mladinski književnosti: na izbranih primerih s poezije, proze in dramatike..
- Idejni vzorci v mladinski književnosti.

Content (Syllabus outline):

- Insight into the subject, related fields and relations among them. Subject's usability and application.
- Basic morphological questions in children's literature.
- Genealogy in children's literature.
- Getting to know themes in children's literature: on selected examples of prose, poetry and dramatic works.
- Patterns of ideas in children's literature.

Temeljni literatura in viri / Readings:

- Dragica Haramija, 2003: Žanri slovenskega mladinskega realističnega romana. *Obdobja 21*. Ljubljana: Filozofska fakulteta. 171-180.
- Dragica Haramija, 2010: *Holokavst skozi otroške oči*. Murska Sobota: Franc-Franc.
- Vladimir J. Propp, 2005: *Morfologija pravljice*. Ljubljana: Studia humanitatis.
- Igor Saksida, 2005: *Bralni izzivi mladinske književnosti*. Domžale: Izolit.

Viri: Proza: socialno-psihološka proza (Svetina, Peter: Vidov Angel. Provoost, Ann: Padec. Boyne, John: Deček v črtasti pižami. Gleitzman, Morris: Nekoč, Potem, Zdaj. Patterson, Sue: Most v Terabitijo.), pravljice (folklorne pravljice različnih narodov, Osojnik, Mojca: Polž Vladimir gre na štop, Hiša, ki bi rada imela sonce. Lainšček, Feri: Regratova roža. Mlakar, Ida: serija o Bibi in Gustiju, serija Ciper coper medenjaki. Svetina, Peter: O mrožku, ki si ni hotel striči nohtov, Mrožek dobi očala, Klobuk gospoda Konstantina. Štefan, Anja: Štiri črne mravljice.), fantastika in znanstvena fantastika (Žorž, Danila: Poskus, Primer letečega krožnika. Mazzini, Miha: Drevo glasov), mit (slovanski, grški, rimski, skandinavski, egipčanski in drugi miti, Goljevšček, Alenka: Med bogovi in demoni), pripovedka (Kelemina, Jakob: Bajke in pripovedke slovenskega ljudstva z mitološkim uvodom). Poezija: poetološka tematika (B. A. Novak), pesmi o igri (B. Štampe Žmavc, M. Dekleva), pesmi o živalih (D. Zajc, A. Štefan, L. Praprotnik Zupančič), ljubezenske pesmi (N. Grafenauer, T. Pavček), satirične pesmi (A. Rozman Roza).

Cilji in kompetence:

- Spoznati temeljna morfološka vprašanja v mladinski književnosti.
- Spoznati predmet preučevanj s stališča genologije v mladinski književnosti, s poudarkom na proznih mladinskih književnih vrstah.
- Spoznati teme v mladinski književnosti.
- Razbirati idejne vzorce v mladinski književnosti.

Objectives and competences:

- Getting to know basic morphological issues in children's literature.
- Getting to know the study subject from the point of genealogy in children's literature with an emphasis on children's prose kinds.
- Getting to know themes in children's literature.
- Identify patterns of ideas in children's literature.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Poglobljeno znanje in razumevanje mladinske književnosti s poudarkom na spodbujanju branja študentov, pri čemer študentje pred predavanjem preberejo napovedano literarno delo.
Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Študentje poznajo temeljne teme, ki se pojavljajo v mladinski književnosti in razumejo otrokov bralni razvoj. Prepoznajo najpogostejše idejne vzorce v mladinski književnosti.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:
In depth knowledge and understanding of children's literature with the emphasis on the encouragement of students' reading habits – before lectures students read required text.
Transferable/Key Skills and other attributes:
Students are familiar with basic themes which occur in children's literature and they understand child's reading development. They recognize the most frequent idea patterns in children's literature.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, razgovor, interpretacija, primerjava.

Learning and teaching methods:

Lectures, conversation, interpretation, comparison.

Metoda diskusije, razlagane, študija primera.	Method of discussion, explanation, study of an example.
---	---

		Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Načini ocenjevanja:			
Način (pisni izpit, ustno izpraševanje, naloge, projekt) - ustni izpit.		100 %	Type (examination, oral, coursework, project): Oral examination

Reference nosilca / Lecturer's references:

HARAMIJA, Dragica (avtor, fotograf). *Holokavst skozi otroške oči*, (Knjižna zbirka Redkosti). Murska Sobota: Franc-Franc, 2010. 106 str., fotogr. ISBN 978-961-255-020-2. [COBISS.SI-ID 65005825]
HARAMIJA, Dragica (urednik). *Mariborske vedute : pripovedke o Mariboru in okolici*. 1. natis. Maribor: Pivec, 2011. 158 str. ISBN 978-961-6817-67-7. [COBISS.SI-ID 68301313]
HARAMIJA, Dragica. Realistični prozni vzorci v delih Astrid Lindgren. *Otrok in knjiga*, ISSN 0351-5141, 2007, letn. 34, št. 69, str. 30-40. [COBISS.SI-ID 6074142]
HARAMIJA, Dragica. Pregled sodobne slovenske mladinske proze. *Jezik in slovstvo*, ISSN 0021-6933. [Tiskana izd.], maj - avg. 2005, letn. 50, št. 3/4, str. [27]-36. [COBISS.SI-ID 14249736]

Univerza v Mariboru

FILOZOFSKA FAKULTETA

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija
www.ff.um.si

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Izbrana poglavja iz slovenske književnosti do l. 1800
Course title:	Selected Chapters from the Slovene Literature until the year 1800

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost		1.	2.
Slovene Language and Literature		1.	2.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45					45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages: **Predavanja / Lectures:**
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

1. Slovensko ljudsko slovstvo: pripovedništvo, pesništvo.
2. Starejše slovstvo/pismenstvo: družbene razmere (naselitev Slovanov, pokristjanjevanje), pregled temeljnih spomenikov slovenskega srednjeveškega pismenstva: Brižinski spomeniki I., II., III., Stiški rokopis, Celovski ali Rateški rokopis, Černjejski (Beneškoslovenski) rokopis, srednjeveško slovstvo v latinščini in nemščini.

Content (Syllabus outline):

Slovene vernacular literature: story-telling, poetry.
2. Older Slovene literature/literacy: social circumstances (settlement of the Slaves, Christianization), overview of the basic monuments of the Slovene medieval literacy: Freising manuscripts I., II., III., Stična Manuscript, Celovec or Rateče Manuscript, Černjejski (Beneškoslovenski) Manuscript, medieval literature in Latin and German.

3. Začetki slovenske književnosti: protestantska reformacija (Primož Trubar, Sebastjan Krelj, Jurij Dalmatin, Adam Bohorič ...), protireformacija (Tomaž Hren ...), poreformacijski rokopisi (Škofjeloški pasijon, Kalobški rokopis ...).
4. Barok in razsvetljenstvo: družbene razmere, slovenska nabožna književnost konec 17. in 18. stoletja, bukovištvo (Andrej Šuster Drabosnjak ...).
5. Akademije, posvetna literatura in književnost 17. in 18. stoletja (Janez Vajkard Valvasor, Janez Ludvik Schönleben, Marko Pohlin, Žiga Zois, Valentin Vodnik, Janez Damascen Dev, A. T. Linhart, Blaž Kumerdej, Jurij Japelj, Štefan Modrinjak ...).

3. Beginning of the Slovene literature: Protestant Reformation (Primož Trubar, Sebastjan Krelj, Jurij Dalmatin, Adam Bohorič ...), Counter Reformation (Tomaž Hren ...), post Reformation manuscripts (Škofjeloški pasijon, Kalobški Manuscript ...).
4. Baroque and Enlightenment: social circumstances, Slovene religious literature at the end of the 17th and 18th century, bukovištvo (Andrej Šuster Drabosnjak ...).
5. Academies, secular literature and literature of the 17th and 18th century (Janez Vajkard Valvasor, Janez Ludvik Schönleben, Marko Pohlin, Žiga Zois, Valentin Vodnik, Janez Damascen Dev, A. T. Linhart, Blaž Kumerdej, Jurij Japelj, Štefan Modrinjak ...).

Temeljni literatura in viri / Readings:

- Brižinski spomeniki: zbornik*, 2004. Ur. Jože Faganel, Darko Dolinar. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- Jože Pogačnik, 1998: *Slovenska književnost I*. Ljubljana: DZS. 7-218.
- Jože Koruza, 1991: *Slovstvene študije*. Ljubljana: Filozofska fakulteta. Znanstveni inštitut. 9–67, 195–244.
- Igor Grdina, 1999: *Od Brižinskih spomenikov do razsvetljenstva*. Maribor: Obzorja.
- Starejša slovenska nabožna književnost*, 1997. (Izbral in spremna besedila napisal Igor Grdina). Ljubljana: DZS. (Klasje; 4).
- SLOVENSKI protestantski pisci* (druga, dopolnjena izdaja). Ljubljana: Državna založba Slovenije, 1966.
- O. Romuald, 2009: *Škofjeloški pasijon*. Ur. Matija Ogrin. Celje: Celjska Mohorjeva družba, Društvo MD, Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti.
- PRIMOŽ Trubar / [Trubarjev simpozij v Rimu 2008]*. Celje: Celjska Mohorjeva družba; v Rimu: Slovenska teološka akademija; v Ljubljani: Inštitut za zgodovino Cerkve pri Teološki fakulteti, 2009. (Simpozij v Rimu; 26.) 7–44.
- Ustrezni viri.

Cilji in kompetence:

1. Slovensko ljudsko in starejše nabožno slovstvo.
2. Vpliv zgodovinskih razmer na razmah nabožnega pismenstva.
3. Posamezni spomeniki slovenskega srednjeveškega pismenstva in njihove bistvene značilnosti.
4. Poudarek na stilnih in idejnih značilnostih Brižinskih spomenikov I., III. in II.
5. Latinska in nemška besedila, ki so nastala na slovenskem etničnem ozemlju.
6. Reformacijska in protireformacijska

Objectives and competences:

1. Slovene vernacular and older religious literature.
2. Influence of the historic circumstances on expansion of religious literature.
3. Individual monuments of the Slovene medieval literature and its major characteristics.
4. Emphasizing the stylistic and idea characteristics of the Freising manuscripts I., III. and II.
5. Latin and German texts, which occurred on the Slovene ethnic territory.

<p>književnost.</p> <p>7. Zgodovinske in slovstvene razmere v 17. in 18. stoletju.</p> <p>8. Bukovništvo (Andrej Šuster Drabosnjak ...).</p> <p>9. Slovenska nabožna in posvetna književnost v času baroka.</p> <p>10. Akademije na Slovenskem v 17. in 18. stoletju.</p> <p>11. Slovenska književnost razsvetljenstva s poudarkom na umetnem pesništvu in dramatik.</p>
--

<p>6. Reformation and Counter Reformation literature.</p> <p>7. Historic and literary circumstances in 17th and 18th century.</p> <p>8. Bukovništvo (Andrej Šuster Drabosnjak ...).</p> <p>9. Slovene religious and secular literature in Baroque.</p> <p>10. Academies in Slovenia in the 17th and 18th century.</p> <p>11. Slovene literature of the Enlightenment period with the emphasis on artistic poetry and dramatic.</p>
--

Predvideni študijski rezultati:

<p>Znanje in razumevanje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Razumevanje vpliva zgodovinskih razmer na razmah nabožnega pismenstva. 2. Zmožnost ločitve slovenskega ljudskega in starejšega nabožnega slovstva. 3. Ločevanje posameznih spomenikov slovenskega srednjeveškega pismenstva in razumevanje njihovih bistvenih značilnosti s poudarkom na stilnih in idejnih značilnostih Brižinskih spomenikov I., III. in II. Poznati je treba tudi latinska in nemška besedila, ki so nastala na slovenskem etničnem ozemlju. 4. Poznavanje in razumevanje reformacijske in protireformacijske književnosti. 5. Poznavanje in razumevanje slovenske nabožne in posvetne književnosti v času baroka in razsvetljenstva (proza, pesništvo in dramatika). 6. Razumevanje vpliva zgodovinskih razmer na razmah slovenske književnosti, bukovištva in akademij v 17. in 18. stoletju. <p>Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:</p> <p>Poznavanje zgodovinskega konteksta na slovenskem etničnem ozemlju od naselitve Slovanov do l. 1800 v povezavi z anonimnim ljudskim ter nabožnim slovstvom/pismenstvom kakor tudi v povezavi z nabožno ter posvetno slovensko književnostjo temeljnih avtorjev posameznih obdobj (reformacije, protireformacije, baroka, razsvetljenstva).</p>
--

Intended learning outcomes:

<p>Knowledge and understanding:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Understanding the influence of the historic circumstances on the expansion of religious literature. 2. Capability of differentiating between Slovene vernacular and older religious literature. 3. Differentiating particular manuscripts of the Slovene medieval literacy and understanding their major characteristics with the emphasis on style and idea characteristics of the Freising manuscripts I., III. and II. Students also have to be familiar with Latin and German texts which were created on Slovene ethnic territory. 4. Knowing and understanding Reformation and Counter-Reformation literature. 5. Knowing and understanding Slovene religious and secular literatures in period of Baroque and Enlightenment (prose, poetry and dramatics). 6. Understanding the influence of the historic circumstances of the expansion of the Slovene literature, bukovištva and academies in 17th and 18th century. <p>Transferable/Key Skills and other attributes:</p> <p>Knowledge of the historic context in the Slovene ethnic territory from the time of settlement of Slaves until 1800 in connection to anonymous folk and religious literature/literacy as well as in connection to religious and secular Slovene literature by basic authors of the specific period (Reformation, Counter-reformation, Baroque, Enlightenment).</p>

Metode poučevanja in učenja:

Learning and teaching methods:

Metode: <ul style="list-style-type: none"> – poučevanja: znanstvene metode: historična, primerjalna, formalnoanalitična in interpretacijska metoda; – učenja: formalnologične metode – analiza, sinteza, dedukcija, indukcija, deskripcija. – Metode razlage, diskusije in študije primera. 	Methods of: <ul style="list-style-type: none"> - teaching: scientific method: historic, comparative, formal analytical and interpretation method; - learning: formal logical methods, analysis, synthesis, deduction, induction, description. - Method of explanation, discussion, study of an example.
---	---

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %) **Assessment:**

Pisni izpit.	70%	Written examination.
Domače naloge.	30 %	Homework.

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOŠNJAK, Blanka. Diskurzivne prvine v izbranih Trubarjevih predgovorih in pismih. *Slavia Centralis*, 2008, letn. 1, št. 1, str. 63-72. [COBISS.SI-ID 16836872]

BOŠNJAK, Blanka. Vodnikovo prozno delo. *Jez. slovst. (Tisk. izd.)*. [Tiskana izd.], 2010, letn. 55, št. 1/2, str. 61-75. [COBISS.SI-ID 43842402]

BOŠNJAK, Blanka. Kratka potopisna besedila Prežihovega Voranca = The short travelogue texts of Prežihov Voranc. V: BOROVIK, Silvija (ur.). *[Novi pogledi na Prežihovega Voranca]*, (Jezik in slovstvo, letn. 55, št. 3/4). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2010, str. 63-76. [COBISS.SI-ID 18431240]

BOŠNJAK, Blanka. Tematizacija nasilja v izbrani sodobni slovenski kratki prozi. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], okt.-dec. 2010, letn. 58, št. 4, str. 475-487. [COBISS.SI-ID 44404834]

BOŠNJAK, Blanka. Slomškova pridiga skozi optiko pripovednih postopkov. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Večno mladi Htinj : ob 80-letnici Janka Čara*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 83). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2012, str. 212-218. [COBISS.SI-ID 18944520]

Univerza v Mariboru

FILOZOFSKA FAKULTETA

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija
www.ff.um.si

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Izbrana poglavja iz slovenske književnosti 19. stoletja
Course title:	Selected Chapters from the Slovene Literature of the 19th Century

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost		2.	3.
Slovene Language and Literature		2.	3.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45					45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages: **Predavanja / Lectures:**
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

Content (Syllabus outline):

izhodišča v poeziji. Prešernova klasična romantika.
 Romantični subjekt.
 4. Literarno-estetska izhodišča in programi (Levstik, Stritar, Celestin, Kersnik) v realizmu ter njihovo uresničevanje v pesništvu in prozi.
 5. Narodno-konstruktivni in deziluzijski tip lirike v slovenskem realizmu. Razvoj, pomen in slogovne značilnosti kratke proze v drugi polovici 19. stoletja.
 Začetki slovenskega romana.
 6. Romantične in realistične slogovne prvine v slovenski književnosti druge polovice 19. stoletja.
 7. Poseben sestavni del predavanj bodo interpretacije izbranih del slovenske književnosti 19. stol. V poštev bodo prišla naslednja dela: F. Prešeren: Sonetni venec, Gazele, Krst pri Savici; S. Jenko: Jeprški učitelj, Tilka, Pesmi; F. Levstik; Popotovanje od Litije do Čateža; J. Jurčič: Deseti brat, Telečja pečenka; J. Stritar: Dunajski soneti; J. Kersnik: Kmetske slike; Jara gospoda; I. Tavčar: Med gorami, V Zali.

Čop's and Prešeren's linguistic and literary aesthetic starting points in poetry. Prešeren's classical Romanticism.
 Romantic subject.
 4. Starting points of the literary aesthetic and programs (Levstik, Stritar, Celestin, Kersnik) in Realism and their realization in in poetry and prose.
 5. National constructive and disillusional type of lyric in Slovene Realism. Development, significance and stylistic characteristics of short prose in second half of the 19th century. Beginnings of the Slovene novel.
 6. Romantic and realistic stylistic elements in Slovene literature of the second half of the second half of the 19th century.
 7. A special component of lectures presents interpretations of the selected works from the Slovene literature of the 19th century. Students may select among the following works: F. Prešeren: Sonetni venec, Gazele, Krst pri Savici; S. Jenko: Jeprški učitelj, Tilka, Pesmi; F. Levstik; Popotovanje od Litije do Čateža; J. Jurčič: Deseti brat, Telečja pečenka; J. Stritar: Dunajski soneti; J. Kersnik: Kmetske slike; Jara gospoda; I. Tavčar: Med gorami, V Zali.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Jože Pogačnik, 1998: *Slovenska književnost I*. Ljubljana: DZS.
 Gregor Kocijan, 1983: *Kratka pripovedna proza od Trdine do Kersnika*. Ljubljana: MK.
 Boris Paternu, 1989: Konstituiranje slovenske poezije. V: Boris Paternu: *Obdobja in slogi v slovenski književnosti*. Ljubljana: Mladinska knjiga. 55–72.
 Boris Paternu, 1989: K tipologiji realizma v slovenski književnosti. V: Boris Paternu: *Obdobja in slogi v slovenski književnosti*. Ljubljana: Mladinska knjiga. 73–90.
 Miran Štuhec, 2013: *Književne teme*. Maribor: Založba Pivec. (ustrezna poglavja)

Cilji in kompetence:

1. Študentje se seznanijo z recepcijo evropskih literarno-estetskih tokov v slovenski književnosti in njeno vezanostjo v nacionalne, socialne in moralne funkcije.
2. Študentje spoznajo literarnovrstno podobo slovenske književnosti 19. stoletja.
3. Študentje spoznajo razvojne premike v slovenski književnosti 19. stoletja na idejno-estetskih, motivno-tematskih in slogovnih ravneh ter tipološke modele v poeziji in prozi.
4. Preberejo izbor literarnih del iz slovenske književnosti 19. stoletja.

Objectives and competences:

1. Students get acquainted with the reception of European literary aesthetic currents in Slovene literature and its connectedness with national, social and moral functions.
2. Students get to know literary kind image of the Slovene literature of the 19th century.
3. Students get to know development shifts in the Slovene literature of the 19th century on idea aesthetic, motive thematic and stylistic levels and typological models in poetry and prose.
4. Students read the selection of literary works

of the Slovene literature of the 19th century.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
 1. Študentje razumejo vlogo slovenske književnosti 19. stoletja v narodnostnem, moralnem in socialnem kontekstu ter njeno recepcijo evropskih literarno-estetskih tokov.
 2. Poznajo razvojne premike v slovenski književnosti 19. stoletja na duhovno-idejnih, motivno-tematskih in slogovno-oblikovnih ravneh ter tipološke modele v prozi in poeziji.
 3. Sposobni so na izboru besedil prepoznati romantične in realistične slogovne prvine v slovenski književnosti 19. stoletja
 4. Poznajo temeljna dela slovenske književnosti 19. stol. in o njih strokovno utemeljeno razpravljajo. Ta del bo mogoče preveriti na izpitu.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
 Analitično in sintetično mišljenje, občutek za estetske in etične vrednote, sposobnost določitve problema in teoretične obravnave.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:
 1. Students understand the role of the Slovene literature of the 19th century in national, moral and social context and its reception of the European literary aesthetic currents.
 2. They know development shifts in the Slovene literature from the 19th century at spiritually idea, motive thematic and stylistic levels and typologic models in prose and poetry.
 3. They are capable of recognizing Romantic and Realistic style elements on the selection of texts of the Slovene literature of the 19th century
 4. They know fundamental works of the Slovene literature of the 19th century and are able to discuss on them. This part will be assessed on examination.

Transferable/Key Skills and other attributes:
 Analytical and synthetical reasoning, sense of aesthetical and ethical values, ability of problem definition and theoretical assessment.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanje.
 Interpretacija književnih besedil.
 Metoda diskusije, razlage, razprave.

Learning and teaching methods:

Lectures.
 Literary texts interpretation.
 Method of discussion, explanation, debate.

Načini ocenjevanja:

Ustni izpit.

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

Oral examination.

Reference nosilca / Lecturer's references:

ŠTUHEC, Miran. Historische Quellen in der Rolle des Narremers der historiographischen Erzählung : (Erzählsituation in der historiographischen Erzählung). V: BERNARD, Jeff (ur.), GRZYBEK, Peter (ur.), WITHALM, Gloria (ur.). *Geschichte, Kultur, Kulturgeschichte : semiotische Aspekte*, (Semiotische Berichte, ISSN 0254-9271, Jg. 21, Nr. 2). Wien: Die Österreichische Gesellschaft für Semiotik, 1997, str. 201-212. [COBISS.SI-ID 6813192]

ŠTUHEC, Miran. Kersnikova Elza na poti od guvernante do poslančeve žene. *Slavistična revija*, ISSN 0350-6894. [Tiskana izd.], 1998, let. 46, št. 3, str. [183]-193. [COBISS.SI-ID 8573026]

ŠTUHEC, Miran. Premiki v narativnem sistemu Prešernovega Krsta pri Savici. V: PATERNU, Boris (ur.). *Prešernovi dnevi v Kranju : simpozij ob 150-letnici smrti dr. Franceta Prešerna, od 2. do 5. februarja 1999 na Fakulteti za organizacijske vede v Kranju*. Kranj: Mestna občina, 2000, str. 191-200. [COBISS.SI-ID 10106376]

ŠTUHEC, Miran. Vergleich von Prešerens Krst pri Savici und Puškins Eugen Onegin unter dem Aspekt der angewandten narrativen Strategie. *Studia Slavica Savariensia*, ISSN 1216-0016, 2001, 1/2, str. 47-56. [COBISS.SI-ID 11051528]

ŠTUHEC, Miran. Narrativnaja strategija v poème F. Prešerna "Kreščenje pri Savici" i v romane v stuhah A. S. Puškina "Evgenij Onegin". V: DORONINA, R. F. (ur.). *Poetičeskij mir slavjanstva : obščie tendencii i tvorčeskie individual'nosti : issledovanija po slavjanskoj poezii*, (Serija "Slavica et Rossica"). Moskva: [Institut slavianovedenija RAN], 2006, str. 39-[49]. [COBISS.SI-ID 35053410]

Univerza v Mariboru

FILOZOFSKA FAKULTETA

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija
www.ff.um.si

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Izbrana poglavja iz slovenske književnosti po letu 1950
Course title:	Selected Chapters from the Slovene Literature after year 1950

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost		3.	5.
Slovene Language and Literature		3.	5.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45					45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages: **Predavanja / Lectures:**
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Opravljen seminar in 80-odstotna udeležba pri predavanjih.

Prerequisites:

Seminar paper and an attendance rate of 80% of classes.

Vsebina:

Gre za predmet, ki se ukvarja z literarno izjemno dinamičnim področjem. Mnoge literarne smeri in književni tokovi, vrsta avtorskih poetik, socialni in politični angažma slovenske književnosti, različne duhovne, idejne in svetovnonazorske podlage ter pestrost spodbud ter vplivov, več umetniških gibanj, različne programske zasnove,

Content (Syllabus outline):

The course deals with extremely dynamic literary field. Many literary directions and literary currents, kinds of authors' poetics, social and political engagement of the Slovene literature, various spiritual, idea and world view background and diversity of stimulations and influences, multitude of artistic movements, different program conceptions, syncretism in

sinkretičnost na področju stila, medbesedilne zveze itd. tvorijo toliko obsežen in kompleksen korpus, da je potrebno predmet oblikovati kot sklop predavanj, ki se bodo ukvarjala le z določeno problematiko, denimo s:

1. slovenskim romanom po l. 1950 (zanimivo bo sledenje postopnemu vdiranju modernističnih elementov),
2. z dramatik (tu je posebno pozornost potrebno nameniti t. i. perspektivovski dramatik),
3. slogovnimi, tematskimi in idejnimi premiki v slovenski liriki,
4. problemskimi krogi slovenske književne esejistike
5. z idejnimi značilnostmi kratke proze,
6. z izbranimi poglavji zdomskega in izseljenskega slovstva (opozoriti je treba na zelo različne literarno-umetniške zagone posameznih piscev),
7. pojavom nadrealističnih sestavin v slovenski liriki po drugi svetovni vojni itd.

Dalje bodo zajete glavne formalne in idejne značilnosti, ki v delu slovenske književne produkcije modificirajo različne modernistične smeri, ter literarni postmodernizem.

Upoštevani bodo začetki slovenskega modernizma, ki se pozna v različnih posegih na področje vsebinskih in formalnih plasti.

Posebna pozornost bo namenjena slovstvenim odkrom v skrajne modernistične variante, poudarjenemu socialnemu angažmaju in estetikam, ki so se dogajale v sočasni svetovni književnosti ter so našle ugodne pogoje tudi v slovenskem prostoru. Opozoriti bo treba na poetiko igre, reizem, depersonalizacijo in dehumanizacijo, dehierarhizacijo ter na t. i.: slogovni sinkretizem, žanrsko prekrivanje, narativni premik k prvoosebni pripovedovalcu, notranjo fokalizacijo, avtotematskost, metanarativnost, medbesedilnost, mitičnost, fragmentarizacija zavesti, izčrpanost subjekta, relativizacija

field of style, inter textual connections etc., form a corps of such an extension and complexity that course has to be formed as a series of lectures which will deal only with a particular problems such as:

1. Slovene novel after year 1950 (it will be interesting to follow the gradual invasion of modernistic elements),
2. dramatic (special attention needs to be directed to the so called 'perspektiva dramatics'),
3. stylistic, thematic and idea shifts in Slovene lyric,
4. topic circles of Slovene literary essayistic
5. idea characteristics of the short prose,
6. selected chapters of immigrant and emigrant literature (the attention should be paid to different literary- artistic inspirations of particular writers),
7. appearance of surrealistic elements in Slovene lyric after the World War II, etc.

All of the major formal and idea characteristics which in a part of the Slovene literary production modify various modernistic directions and literary post-modernism will be included. The beginnings of the Slovene modernism which is evident in various interventions in the field of content and formal layers will be considered. Special attention will be paid to literary shifts into the extreme modernist variants, to the emphasized social and to the aesthetics simultaneously appearing in the world literature and found favorable conditions in the Slovene space. The poetic of acting, reism, depersonalization and dehumanization, dehierarchyzation and the so called stylistic syncretism, genre overlapping narrative shift to the first person narrator, the inner focalization, auto-thematic, meta-narrative, inter textuality, myth, fragmented consciousness, exhaustion of subject, relativization of truth etc.

resnice itd.

Temeljna literatura in viri / Readings:

Borovnik Silvija, 2005: Slovenska dramatika v drugi polovici 20. stoletja. Ljubljana: Slovenska matica.

Glušič Helga, 2002: *Slovenska pripovedna proza v drugi polovici dvajsetega stoletja*. Ljubljana: Slovenska matica.

Juvan Marko, 2000: *Vezi besedila. Študije o slovenski književnosti in medbesedilnosti*. Ljubljana: Literatura.

Laznik Anita, Štuhec Miran, 2003: Subjekt v kratki prozi Andreja Blatnika. *Jezik in slovstvo*. 48, 2.

Paternu Boris, 1999: Od ekspresionizma do postmoderne. (ustrezna poglavja). Ljubljana: Slovenska matica.

Pogačnik Jože idr, 2001: *Slovenska književnost III*. Ljubljana: DZS (Pripovedna proza, Poezija, Dramatika, Literarne revije in programi).

Štuhec Miran, 2003: Esej in književnost v drugi polovici dvajsetega stoletja. *Slavistična revija*. 51. 3.

Štuhec Miran, 1998: Motivno-tematska raven pripovedne proze slovenskih izseljencev v Avstraliji. *Slavistična revija*. 46, 1/2.

Štuhec Miran, 2003: Dve idejni strukturi v slovenski krajši pripovedi po letu 1980. *Slavistična revija*. 49, 1-2.

Zadravec Franc, 1997: *Slovenski roman dvajsetega stoletja*. Murska Sobota: Pomurska založba.

Aleksander Zorn, 1999: *Nacionalni junaki, narcisi in stvaritelji. Eseji o slovenski književnosti*. Ljubljana: Mladinska knjiga (ustrezna poglavja).

Zupan A. Sosič, 2006: *Robovi mreže, robovi jaza: sodobni slovenski roman*. Maribor: Litera.

Cilji in kompetence:

Cilje tega predmeta se da strniti v dve poglavitni skupini, in sicer:

1. književna dela odsevajo značilne idejne in estetske potenciale, ki jih je slovenski človek sprejemal, zavračal, razvijal ali izoblikoval sam,
2. književnoznanstvena preučevanja oblikujejo vidike, s katerimi bo študent ob ustrezni literarnoumetniški senzibilnosti spoznal genezo in formacijo korpusa, ki je po l. 1950 nastal med Slovenci, njegove medbesedilne zveze ter stike s tujimi literarnimi praksami.

Objectives and competences:

Objectives could be summarized in two major groups:

1. literary works reflect characteristic idea and aesthetic potentials accepted, rejected, developed and shaped by Slovene man himself,
2. literary scientific research form the aspects by which students can, with adequate literary artistic sensibility, get to know the genesis and formation of the corpus that appeared among Slovenes after the year 1950. Students can also learn this corpus's inter textual connections and contacts with foreign literary practice.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študenti bodo po opravljenih obveznostih usposobljeni za samostojno refleksijo slovenskega slovstva 20. stol. To pomeni, da bodo razumeli vzroke in pomen posameznih pojavov, znali bodo razložiti književne procese,

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

After completing study obligations students will be equipped for independent reflection of the Slovene literature of the 20th century. This means that that they will be able to comprehend causes and the significance of particular phenomena, they will be able to

prav tako bodo lahko sami analizirali literarne strukture.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Znanje se odlično povezuje z ostalimi literarnovednimi predmeti in skupaj z njimi zaokrožuje poznavanje in razumevanje slovenske književnosti. Prenesljivost gre v več smeri; k humanističnim predmetom, v šolsko prakso itd.

explain literary processes, as well as to analyze literary structures.

Transferable/Key Skills and other attributes: This knowledge connects excellently with other literary science courses and together they round up knowledge and understanding of the Slovene literature. Transferability spreads in many directions, in humanity courses, school practice, etc.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja vključujejo spodbujanje študentov k problemskemu pristopu in reševanju načrtovanih specifičnih problemov. Aktivna navzočnost pri predavanjih. Kritičen študij navedene in druge literature. Metode referata, razlage, diskusije, prikazovanja.

Learning and teaching methods:

Lectures include stimulating of students to problem solving of the pre planned specific problems. Active attendance in lectures. Critical study of listed and other literature. Method of report, explanation, presentation, discussion.

	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Načini ocenjevanja: Ustni izpit	100 %	Oral examination.

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOROVNIK, Silvija. Znani, neznani Prežihov Voranc = The known, the unknown Prežihov Voranc. V: BOROVNIK, Silvija (ur.). *[Novi pogledi na Prežihovega Voranca]*, (Jezik in slovstvo, letn. 55, št. 3/4). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2010, str. 17-32. [COBISS.SI-ID 18433032]

BOROVNIK, Silvija. Avstrijska književnost v Sloveniji in slovenska v Avstriji. *Glas. Slov. matice*, 2011, letn. 33, str. 117-122. [COBISS.SI-ID 18691080]

BOROVNIK, Silvija. Marica Nadlišek Bartol in njeno literarno delo = Marica Nadlišek Bartol und ihr literarisches Werk. *Slavia Centralis*, 2011, letn. 4, št. 2, str. 94-102. [COBISS.SI-ID 18803464]

BOROVNIK, Silvija. *Književne študije : o vlogi ženske v slovenski književnosti, o sodobni prozi in o slovenski književnosti v Avstriji*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 85). V Mariboru: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2012. 262 str. ISBN 978-961-6656-81-8. [COBISS.SI-ID 68860929]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Izbrana poglavja iz slovenske književnosti prve polovice 20. stol.
Course title:	Selected Chapters from the Slovene Literature of the first half of the 20th century

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost		2.	4.
Slovene Language and Literature		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45					45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Jožica Čeh Steger

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lectures:** slovenščina/Slovene
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

80-odstotna prisotnost pri predavanjih.

Prerequisites:

An attendance of 80% of lectures.

Vsebina:

Predmet se ukvarja z razvojem slovenske književnosti od konca 19. do prve polovice 20. stoletja in zajema literarnozgodovinska obdobja moderne, ekspresionizma in socialnega realizma. Slovensko književnost tega časa obravnava v kulturnozgodovinskih in družbenih okoliščinah ter v kontekstu evropskih literarnih smeri in tokov (dekadenca, impresionizem, secesija, simbolizem, ekspresionizem, socialni realizem). Ob

Content (Syllabus outline):

Course deals with the development of the Slovene literature from the end of the 19th to the first half of the 20th century and covers literary historic periods of Modernism, Expressionism and Social Realism. Slovene literature of that period is taught in cultural historic and social circumstances and in context (Decadence, Impressionism, Secession, Symbolism, Expressionism, Social Realism). By considering focal authors (Ivan Cankar, Josip

upoštevanju osrednjih avtorjev (Ivan Cankar, Josip Murn, Oton Župančič, Zofka Kveder, Srečko Kosovel, Stanko Majcen, Miran Jarc, Slavko Grum, Ivan Pregelj, Edvard Kocbek, Vladimir Bartol, Ciril Kosmač, Ivan Potrč idr.) bodo predstavljene žanrske, zvrstne, idejno-tematske, motivne in slogovne inovacije te književnosti ter njen pomen v razvoju slovenske književnosti.

Murn, Oton Župančič, Zofka Kveder, Srečko Kosovel, Stanko Majcen, Miran Jarc, Slavko Grum, Ivan Pregelj, Edvard Kocbek, Vladimir Bartol, Ciril Kosmač, Ivan Potrč etc.) the genre, kind, idea thematic, motive and stylistic innovations regarding this literature and its significance in the development of the Slovene literature will be presented.

Temeljni literatura in viri / Readings:

France Bernik, 2006: *Ivan Cankar*. Maribor: Litera.
Jožica Čeh Steger, 2010: *Ekspressionistična stilna paradigma v kratki pripovedni prozi 1914–1923*. Maribor: FF.
Andrej Inkret, 2011: *In stoletje bo zardelo. Kocbek, življenje in delo*. Ljubljana.
Lado Kralj, 1986: *Ekspressionizem*. Ljubljana: DZS.
Franc Zadavec, 1999: *Slovenska književnost II*. Ljubljana: DZS.
Franc Zadavec, 2005: *Slovenski roman 20. stoletja – tretji analitični del in sinteze*. Ljubljana/Murska Sobota.

Cilji in kompetence:

1. Študenti spoznajo:
– temeljne zakonitosti razvoja slovenske književnosti od konca 19. do sredine 20. stoletja, njeno vpetost v slovensko literarno tradicijo ter v evropske literarne smeri in tokove,
– avtorsko, žanrsko, zvrstno, idejno-tematsko, motivno in slogovno raznolikost slovenske književnosti prve polovice 20. stoletja.
2. Študenti poznajo izbor temeljnih del iz slovenske književnosti prve polovice 20. stoletja.

Objectives and competences:

1. Students get to know:
– fundamental laws of Slovene literature development from the end of the 19th to the middle of the 20th century, its integration into the Slovene literary tradition and to the European literary directions and currents,
– author, genre, kind, idea thematic, motive and stylistic diversity of Slovene literature of the first half of the 20th.
2. Students know the selection of fundamental works of the Slovene literature of the first half of the 20th century.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
1. Razumevanje temeljnih zakonitosti razvoja slovenske književnosti od konca 19. do sredine 20. stoletja.
2. Poznavanje avtorske, žanrske, zvrstne, idejno-tematske, motivne in slogovne raznolikosti te književnosti.
3. Poznavanje temeljnih literarnih del iz slovenske moderne, ekspresionizma in socialnega realizma.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:
1. Understanding the fundamental laws of Slovene literature development from the end of the 19th to the middle of the 20th century.
2. Knowing of author, genre, form, idea thematic, motive and stylistic diversity of literature.
3. Knowing fundamental literary works from the period of Slovene Modernism, expressionism and Social Realism.

Metode poučevanja in učenja:

Learning and teaching methods:

Formalno-logične in literarnovedne metode, metoda diskusija o prebranih delih.

Formally-logical and literary epistemic methods, method of discussion on the texts.

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

Načini ocenjevanja:

Pisni izpit.	80 %	Written examination.
Aktivno sodelovanje na predavanjih.	20 %	Active participation in lectures.

Reference nosilca / Lecturer's references:

ČEH STEGER, Jožica. Ekologizacija literarne vede in ekokritika. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], apr.-jun. 2012, letn. 60, št. 2, str. 199-212. [COBISS.SI-ID 19293960]

ČEH STEGER, Jožica. Med avtobiografijo in avtobiografsko prozo : Cankarjevo Moje življenje in Majcnovo Detinstvo. V: KORON, Alenka (ur.), LEBEN, Andrej (ur.). *Avtobiografski diskurz : teorija in praksa avtobiografije v literarni vedi, humanistiki in družboslovju*, (Studia litteraria). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2011, str. 235-246. [COBISS.SI-ID 18550792]

ČEH STEGER, Jožica. *Ekspressionistična stilna paradigma v kratki pripovedni prozi 1914-1923*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 69). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2010. 221 str. ISBN 978-961-6656-46-7. [COBISS.SI-ID 65327105]

ČEH STEGER, Jožica. Literarni ekspresionizem, medmedialnost in abstraktnost. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Večno mladi Htinj : ob 80-letnici Janka Čara*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 83). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2012, str. 175-186. [COBISS.SI-ID 18933256]

ČEH STEGER, Jožica. Vloga živali v slovenski zgodnji ekspresionistični kratki prozi. *Stud. Slav. Savar.*, 2011, 1/2, str. 71-76. [COBISS.SI-ID 18910472]

ČEH STEGER, Jožica. Ekološko usmerjena literarna veda in Prežihove samorastniške novele. V: BOROVIK, Silvija (ur.). *[Novi pogledi na Prežihovega Voranca]*, (Jezik in slovstvo, letn. 55, št. 3/4). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2010, 2010, letn. 55, št. 3/4, str. 53-62. [COBISS.SI-ID 18423816]

ČEH STEGER, Jožica. Vstop Ivana Dornika v ekspresionistično paradigmo. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], jul.-sep. 2009, letn. 57, št. 3, str. [438]-450. [COBISS.SI-ID 40409698]

Univerza v Mariboru

FILOZOFSKA FAKULTETA

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija
www.ff.um.si

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Izbrana poglavja iz svetovne književnosti
Course title:	Selected Chapters from the World Literature

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost		1.	2.
Slovene Language and Literature		1.	2.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45					45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages: **Predavanja / Lectures:**
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

Predmet osvetljuje zgodovino svetovne književnosti do konca 19. stoletja. Predstavljene so glavne značilnosti književnosti starega Orienta, antike, srednjega veka, renesanse, baroka, razsvetljenstva, predromantike, romantike, simbolizma, realizma in naturalizma, simbolizma, modernizma in postmodernizma, pri čemer so posebej izpostavljene podobnosti in razlike v razvoju različnih nacionalnih književnosti. Ob natančnem branju izbranih literarnih del so

Content (Syllabus outline):

The course highlights the history of the world literature until the end of the 19th century. All of the major characteristics of literatures from the old Orient, Classical Antiquity, Middle Ages, Renaissance, Baroque, Enlightenment, pre-Romanticism, Romanticism, Symbolism, Realism and Naturalism, Symbolism, Modernism and post-Modernism. Special emphasis is on similarities and differences in development of various national literatures. Together with concise reading of chosen literary works the

analizirani in primerjani značilni pesniški postopki (npr. prvoosebni govor, pesniško podobe, verz, pesniške zvrsti in oblike), narativne strategije (npr. romantična ironija, objektivna deskripcija, impresionizem, vsevedni pripovedovalec) in dramske tehnike (zaprta drama). Predstavljene so različne interpretacije izbranih literarnih del.

students analyze and compare different poetical procedures (e.g. first person speech, poetical imagery, verse, poetical kinds and forms), narrative strategies (e.g. romantic irony, objective description, impressionism, omniscient narrator) and drama techniques (closed drama). Different interpretations of the selected literary texts are presented.

Temeljna literatura in viri / Readings:

Mihail Mihajlovič Bahtin, 1982: *Teorija romana: izbrane razprave*. Ljubljana: CZ.
Ernest Robert Curtius, 2002: *Evropska književnost in latinski srednji vek*. Ljubljana: LUD Literatura.
Janko Kos, 1986: *Pregled svetovne književnosti*. Ljubljana: DZS.
Janko Kos, 1980: *Romantika*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon 6).
Janko Kos, 1986: *Razsvetljenje*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon 28).
Janko Kos, 1987: *Predromantika*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon 31).
Sava Penčič, 1967: *Realizam*. Cetinje: Obod.

Cilji in kompetence:

Študent pozna zgodovino svetovne književnosti do modernizma, kar mu omogoča temeljitejše razumevanje razvoja starejše slovenske književnosti. Študent pozna glavna dela in predstavnike obravnavanih obdobij, razvija sposobnosti analiziranja in interpretiranja literarnih del.

Objectives and competences:

Student is familiar with the world literature history until Modernism. It enables him to understand more profoundly a development of older Slovene literature. Student knows the major works and representatives of the periods mentioned, he develops ability of analyzing and interpreting of literary works.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Študent zna samostojno analizirati in interpretirati literarna dela, prepoznati formalne in vsebinske značilnosti različnih literarnih obdobij, smeri, gibanj in tokov. Razume pomen socialno-kulturnega konteksta za razvoj književnosti.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Študent zna primerjati razvoj svetovne književnosti obravnavanih obdobij z razvojem slovenske književnosti.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:
Student is capable of independently analyzing and interpreting literary works, of identifying formal and content characteristics of various literary periods, directions, movements and currents. He/she understands the significance of socially cultural context for development of literature.

Transferable/Key Skills and other attributes:
Students are capable of comparing development of the world literature of the periods concerned with development of the Slovene literature.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, samostojni študij. Metode razlage in študije primera.

Learning and teaching methods:

Lectures, individual study. Method of explanation, study of an example.

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

Pisni izpit.	100 %	Written examination.
--------------	-------	----------------------

Reference nosilca / Lecturer's references:

PAVLIČ, Darja. Lirski subjekt v poeziji Daneta Zajca. *Literatura (Ljublj.)*, maj-jun. 2009, letn. 21, št. 215/216, str. 114-123. [COBISS.SI-ID 18177288]

PAVLIČ, Darja. Contextualizing contemporary Slovenian lyric poetry within literary history. *Slov. stud.*, 2009, 31, [št.] 2, str. 161-170. [COBISS.SI-ID 18128392]

PAVLIČ, Darja. Pesniške, mentalne in druge podobe. *Primer. književ.*, 2010, letn. 33, št. 3, str. 235-249. [COBISS.SI-ID 44353634]

PAVLIČ, Darja. Simbolna govorica v Zajčevi igri Jagababa. *Stud. Hist. Slov.*, 2011, letn. 11, št. 2/3, str. 723-734, ilustr. [COBISS.SI-ID 1146757]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Jezikovna politika in jezikovno načrtovanje
Course title:	Language Policy and Language Planning

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost		1.	2.
Slovene Language and Literature		1.	2.

Vrsta predmeta / Course type

izbirni/selective

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Marko Jesenšek

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** slovenščina/Slovene
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

None.

Vsebina:

- Zakona o javni rabi slovenskega jezika;
- jezikovna vprašanja v zvezi z evropsko in slovensko zakonodajo; pravni predpisi, ki se nanašajo na rabo, varstvo in razvoj jezika; jezikovne pravice državljanov RS in tujcev v Sloveniji;
- primerjava slovenskega jezikovnega zakona s podobnimi evropskimi;
- Resolucija o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2007–2011 in 2012–2016;
- položaj slovenščine v domačem in

Contents (Syllabus outline):

- Law on public usage of the Slovene language;
- Linguistic questions regarding European and Slovene legislation; legal regulations related to usage, protection and development of language; language rights of the citizens of the Republic of Slovenia and foreigners in Slovenia;
- Comparison of the Slovene language law to the similar European;
- Resolution on national program for language policy 2007–2011 and 2012–2016;

mednarodnem okolju in skrb za njegovo udejanjanje;

- načrtovanje in zagotavljanje ustreznih formalnih okoliščin jezikovne rabe (dejavna jezikovna politika in njeno izvajanje v konkretnih okoliščinah);
- dvojezičnost in dvojezikovnost; večinsko prebivalstvo, večinski jezik in jezik manjšine; razvijanje strategije učinkovitih jezikovnih rešitev slovenščina v Porabju, na Koroškem, v Reziji in Benečiji.

- Position of the Slovene language in Slovenia and in international environment and care for its implementation;
- Planning and assurance of formal circumstances of language usage (active language policy and its implementation in concrete circumstances);
- Bilingualism and dual language styles; majority population, language of majority and language of minority; developing the strategy of efficient linguistic solutions of the Slovene language in Porabje, in Carinthia, in Rezija and Benečija.

Temeljni študijski viri / Readings:

Marko Stabej, 2010: *V družbi z jezikom*, (Zbirka Trojinski konj). Ljubljana: Trojina, zavod za uporabno slovenistiko.

Marko Jesenšek, 2009: Slovenski jezik in Evropska zveza. *Slavia Centralis*, letn. 2, št. 2, str. 7-23.

Vesna Mikolič (ur.), 2005: *Slovenščina in njeni uporabniki v luči evropske integracije*. Koper: založba Annales

Marko Jesenšek (ur.), 2003: *Perspektive slovenistike ob vključevanju v Evropsko zvezo*, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 14). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije.

Breda Pogorelec (ur.), 1984: *Slovenščina v javnosti*. Zbornik, 1984. Ljubljana: RK SZDL,

Inka Štrukelj, (ur.), 2000: *Kultura, identiteta in jezik v procesih evropske integracije*. Ljubljana: Društvo za uporabno jezikoslovje Slovenije

Ada Vidovič Muha (ur.), 1996: *Jezik in čas*. Zbornik. Ljubljana: Filozofska fakulteta.

Zakon o javni rabi slovenskega jezika (ZJRS). (Ur.l. RS, št. 86/2004)

Cilji in kompetence:

- Razumeti aktualno dogajanje na področju slovenskega jezika in jezikovne politike;
- spremljanje in usmerjanje položaja slovenskega jezika (v Evropski zvezi) in nenehno pospeševanje razvoja slovenskega jezika v javnem življenju slovenske družbe;
- oblikovanje dejavne jezikovne politike, ki zagotavlja ustrezen status slovenščine; skrb za zagotovitev pravnih podlag njene rabe, znanstvenoraziskovalno spremljanje jezikovnega življenja, širjenje jezikovne zmožnosti ter razvoj in kulturo jezika;
- skrb za jezikovno kulturo;
- spoznavanje jezikovnih usmeritev in opredelitev uspešnih strategij za večjo različnost ter skupnih evropskih načrtov;
- spodbujanje jezikovne zavesti in uveljavljanje slovenske (in evropske) jezikovne dediščine Evrope;
- pospeševanje in uveljavljanje evropske jezikovne raznolikost in bogastva kulturne dediščine posameznih jezikovnih okolij;

Objectives and competences:

- To understand actual events in the field of the Slovene language and language policy;
- Following and directing the position of the Slovene language (in the European Union) and permanent promoting development of the Slovene language in public life of the Slovene society;
- Formation of an active language policy which assures an adequate status of the Slovene language; care for providing legal basis for its usage, scientific-research observation of language life, expansion of language competence and development of language culture;
- Concern for language culture;
- Getting to know language course and definition of the successful strategies for more diversification and directions and common European plans;
- Promotion of the language awareness and of the Slovene (and European) language legacy of Europe;

večjezičnost Evrope;

- podpiranje vseživljenjskega učenja jezikov kot odzivanje na gospodarske, družbene in kulturne spremembe v Evropi.

- Promotion and enforcement of the European language variety and richness of cultural heritage of individual language environments; multilingualism of Europe; - supporting the life-long learning of languages as a respond to economic, social and cultural changes in Europe.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

- študent pozna jezikovno politiko in strategijo jezikovnega načrtovanja v Sloveniji (primerjalno z Evropsko zvezo) in se zaveda, da se v slovenskem prostoru oblikuje samostojno;
- študent razume, da smo v Evropsko zvezo vstopili kot država z lastnim jezikom za vsa področja javnega življenja – slovenski jezik ima svojo normo, korpus in druge podlage in lastno slogovno izoblikovanost;
- študent razume odnos med Evropsko zvezo in Slovenijo, tj. zakonitost, da bomo slovensko jezikovno samobitnost razvijali tudi v novih razmerah glede na to, da Evropska zveza sprejema idejo večjezičnosti, spoštovanja in razvijanja jezikovne raznolikosti, posebnosti v izbiri jezika in njegove rabe;
- razloži razliko med jezikovno politiko, ki temelji na restrikciji, in jezikovno politiko, ki izhaja iz ozaveščanja in spodbujanja;
- samostojno uporablja jezikovno zakonodajo v vsakdanji jezikovni praksi;
- refleksija lastnega razumevanja jezikovnega zakona, njegovo kritično vrednotenje, (ne)skladnost med teoretičnimi načeli in praktično rabo.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

1. študent zbere in interpretira podatke o nacionalnem programu jezikovne politike; refleksija na jezikovni zakon;
2. sodeluje in poroča o programih in projektih raziskovanja slovenskega knjižnega jezika, predvsem raziskovanja sociokulturnih razsežnosti rabe slovenskega jezika v vsem strnjemem prostoru slovenskega jezika;
3. dela v skupinah pri poglobljanju vedenja o pravilih tvorbe besedil, posebno pri

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

- student is familiar with the language policy and strategy of language planning in Slovenia (comparative to the European Union) and is aware that in Slovene space it is formed independently;
- student understands that we entered the European Union as a country with the language of our own for all of the areas of public life – Slovene language has its norm, corpus and other fundamentals for its own stylistic form
- student understands the relation between the European Union and Slovenia, i.g the law that we will keep on developing the Slovene language independence in the new circumstances regarding the fact that European Union accepts the idea of multilingualism, feature in choosing language and its usage;
- explains the difference between language policy based on restriction and language policy stemming from awareness and stimulation;
  - independent usage of language legislation in everyday life;
  - reflection of one's own understanding of language law, its critical evaluation, (non) congruity with theoretical principles and practical usage.

Transferable/Key Skills and other attributes:

1. student gathers and interprets data on national program of the language policy; reflection on language law;
2. participates and reports on programs and projects of Slovene literary language researches, especially researches of the socio-cultural dimensions of the Slovene language usage in space of the Slovene language;
3. works in group on deepening knowledge about regulations of text, especially when

<p>jezikovni rabi v medijih (pisnih, govornih), kar vpliva na splošno govorno kulturo javnega sporazumevanja;</p> <p>4. poroča o uspešnih govornih uprizoritvah umetnostih besedil v slovenskem jeziku (izvirna slovenska dramatika in prevajanje dramskih del), kritična analiza gledališke produkcije ter pisanje člankov na to temo;</p> <p>5. spretno uporablja domačo in tujo literaturo ter spoznanja Evropskega leta jezikov, ki je osvetlilo vrednost jezikovne raznovrstnosti.</p>	<p>using language in media (written spoken) which all influences general speech culture of public communication;</p> <p>reports on successful performances in the Slovene language (original Slovene dramatic works), critical analysis of theatre productions and writing article on that topic;</p> <p>5. Skillfully uses Slovene and foreign literature and conclusions of the European Year of Languages which shed a light on value of language diversity.</p>
---	---

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja in seminar, analiza in primerjava besedil, reševanje problemov, pozitivne in negativne rešitve, poročanje, vodeno domače delo, pisanje besedil.

Learning and teaching methods:

Lectures and seminar, analysis and comparison of texts, problem solving, positive and negative solutions, reporting, guided homework, writing texts.

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /
Weight (in %)

Assessment:

Reševanje realnih problemov.	30 %	Seeking answers to actual problems.
Dnevnik.	40 %	Diary.
Pisni izpit.	30 %	Written examination.

Reference nosilca / Lecturer's references:

JESENŠEK, Marko. Ezikova politika i ideologija v slovenskoto panonsko ezikovo zemlišče. V: Deseti nacionalni slavistični četenija, posveteni na 90-godišnjata ot roždenieto na prof. Svetomir Ivančev, Sofija, 22-24 april 2010. *Istina, mistifikacija, l'žā v slavjanskite ezici, literaturi i kulturi : sbornik s dokladi ot Desetite nacionalni slavistični četenija, posveteni na 90-godišnjata ot roždenieto na prof. Svetomir Ivančev, 22-24 april 2010.* Sofija: Lektura: Sofijski universitet "Sv. Kliment Ohridski", Fakultet po slavjanski filologii, Katedra po slavjanski literaturi, Katedra po slavjansko ezikoznanie, 2011, str. 31-38. [COBISS.SI-ID 19047176]

JESENŠEK, Marko. The problems of Slovene as a so-called "small language" in the European Union and European Scientific Area. V: BĘDKOWSKA-KOPCZYK, Agnieszka (ur.), ŠARIĆ, Ljiljana (ur.), PAVERA, Libor (ur.). *Challenges for foreign philologies. Part 1, The Bologna process and new curricula.* Bielsko-Biała: ATH, 2011, str. 126-137. [COBISS.SI-ID 18696968]

JESENŠEK, Marko. Slovenski knjižni jezik med središčem in obrobjem - normativnost in/ali partikularizem. V: NOVAK-POPOV, Irena (ur.). *Vloge središča: konvergenca regij in kultur*, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 21). Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije, 2010, str. 13-22. [COBISS.SI-ID 17904136]

JESENŠEK, Marko. Slovenski jezik in Evropska zveza. *Slavia Centralis*, 2009, letn. 2, št. 2, str. 7-23.
 JESENŠEK, Marko. Razvoj slovenske jezikovne politike nekoč in danes. V: *Hartmanov zbornik*, (Studia Historica Slovenica, letn. 4 (2004), št. 2-3). Maribor: Zgodovinsko društvo dr. Franca Kovačiča, 2004, str. 681-694. [COBISS.SI-ID 13983496]

Univerza v Mariboru

FILOZOFSKA FAKULTETA

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija
www.ff.um.si

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Korpusno jezikoslovje
Course title:	Corpus Linguistics

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost		3.	5.
Slovene Language and Literature		3.	5.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages: **Predavanja / Lectures:**
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

1. Opredelitev pojma korpusna lingvistika.
2. Osnovni pregled relevantne domače in tuje literature, povezane s korpusno lingvistiko.
3. Tipologija korpusov.
4. Načela gradnje referenčnih korpusov.
5. Teoretične in praktične aplikacije korpusov v lingvistiki s posebnim poudarkom na slovenski lingvistiki (frekvenčna lista besed, korpusno preverjanje dvojnic, pomensko

Content (Syllabus outline):

1. Definition of the concept of corpus linguistics.
2. Basic overview of the relevant Slovene and foreign literature connected to corpus linguistics.
3. Corpus typology.
4. Principles of building reference corpora.
5. Theoretical and practical corpus applications in linguistics with the emphasis on the Slovene linguistics

spreminjanje besed, tipične kolokacije, iskanje pomenskih odnosov med besedami).

6. Slovenski korpusi:

- FIDA,
- Nova beseda,
- Fida Plus,
- Fida Giga,
- GOS.

7. Postopki korpusne analize:

- lista besed,
- konkordance,
- korpusni vzorci,
- večbesedne enote.

(word list by frequency, corpus checking of variants, semantic change of meaning, typical collocations, searching meaning relations between words).

6. Slovene corpuses:

- FIDA,
- Nova beseda,
- Fida Plus,
- Fida Giga,
- GOS.

7. Procedures of corpus analysis:

- Word list,
- concordance,
- corpus patterns,
- multi word units.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Vojko Gorjanc, 2003: Korpusi in jezikoslovje. *Jezik in slovstvo* (48/3–4). 19–28.

-- 2005: *Uvod v korpusno jezikoslovje*. Domžale: Izolit.

Vojko Gorjanc, S. Krek, ur., 2005: *Študije o korpusnem jezikoslovju*. Ljubljana: Krtina.

Simon Krek, 2003: Jezikovni priročniki in novi mediji. *Jezik in slovstvo* (48/3–4). 29–46.

Marko Stabej, 2003: Jezikovne tehnologije in jezikovno načrtovanje. *Jezik in slovstvo* (48/3–4). 5–18.

Zborniki konferenc Jezikovne tehnologije (za slovenščino). Ljubljana: Inštitut Jožef Stefan. 1996–.

Irena Stramljič Breznik, 2005: Kvantitativne lastnosti slovenskega tvorjenega besedja v poskusnem besednodružinskem slovarju za črko B. *Slavistična revija* (53/4). 505–520.

Darinka Verdonik, Ana Zwitter Vitez, 2011: *Slovenski govorni korpus Gos* (Zbirka Sporazumevanje). 1. izd. Ljubljana: Trojina, zavod za uporabno slovenistiko.

Darinka Verdonik, Ana Zwitter Vitez, Miro Romih, Simon Krek, 2010: Konkordančnik za govorni korpus GOS = Concordancer for the speech corpus GOS. V: ERJAVEC, Tomaž (ur.), ŽGANEC GROS, Jerneja (ur.). *Zbornik Sedme konference Jezikovne tehnologije, 14. do 15. oktober 2010, [Ljubljana, Slovenia] : zbornik 13. mednarodne multikonference Informacijska družba – IS 2010, zvezek C: proceedings of the 13th International Multiconference Information Society – IS 2010, volume C, (Informacijska družba)*. Ljubljana: Institut Jožef Stefan, 12–15.

Cilji in kompetence:

Študenti:

- spoznajo temeljna izhodišča korpusne lingvistike, ki na jezik gleda kot na družbeni pojav, manifestirajoč se izključno v besedilih;
- funkcionalno uporabljajo razpoložljive korpusne in vgrajene možnosti statističnih obdelav jezikovnih podatkov;
- znajo smiselno interpretirati dobljene korpusne podatke.

Objectives and competences:

Students:

- get to know fundamental starting points of corpus linguistics which views the language as a social phenomenon, manifesting itself exclusively in texts;
- functionally use available corpuses and built in possibilities of statistical processing of linguistic data;
- know how to interpret in meaningful way the acquired corpus data.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
 Študenti znajo interpretirati iz korpusa pridobljene jezikovne podatke in razumejo povezavo med natančnostjo lematizacije in zanesljivostjo korpusnega podatka, zlasti pri morfološko tako bogatem jeziku, kot je slovenščina.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
 S funkcionalno uporabo korpusov se usposobijo:

a) za analize besedil, ki so podlaga empiričnim in ne intuitivno zasnovanim jezikoslovnim študijam;

b) za urejanje najrazličnejših zbirk leksemov, ki so izhodišča za nadaljnje slovaropisno razvrščanje.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:
 Students are able to interpret linguistic data acquired from corpus and understand the connection between precision of lemmatization and reliability of corpus data especially in morphemic such a rich language as Slovene.

Transferable/Key Skills and other attributes:
 By functional usage of corpuses students are qualified:

a) for text analysis, which are background for empirical and non-intuitively conceived linguistic studies;

b) to edit various lexeme collections which are starting point for further lexicographic classification.

Metode poučevanja in učenja:

- predavanje (verbalne metode: razlaganje, pojasnjevanje, diskusija),
- seminarske naloge (delo s korpusi, predstavitev korpusne problematike),
- delo v spletni učilnici.

Learning and teaching methods:

- Lectures (verbal method: explanation, discussion),
- seminar paper (work with corpuses, presentation of the corpus problematic),
- work in ICT class room.

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:**Načini ocenjevanja:**

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Aktivno sodelovanje pri seminarjih.	10 %	Active participation in seminar.
Seminarska naloga.	20 %	Seminar paper.
Pisni izpit.	70 %	Written examination.

Reference nosilca / Lecturer's references:

ZEMLJAK JONTES, Melita. Jezikovnokulturna podoba študentskih izdelkov v elektronski obliki. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Večno mladi Htinj : ob 80-letnici Janka Čara*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 83). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2012, str. 119-127. [COBISS.SI-ID 18928648]

LIPNIK, Jože, PULKO, Simona, ZEMLJAK JONTES, Melita. Sodobne in klasične metode pri pouku materinščine z roko v roki. V: SLADOVÁ, Jana (ur.). *Metody a formy práce ve výuce mateřského jazyka : sborník z mezinárodní vědecké konference konané 12. dubna 2011 na Pedagogické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta, Katedra českého jazyka a literatury, 2012, str. 154-163. [COBISS.SI-ID 19189256]

ZEMLJAK JONTES, Melita. Primerjava instrumentalne in slušne analize samoglasniških sistemov na primeru slovenskega štajerskega in prleškega govora = Vergleich der Instrumental- und Höranalyse des Vokalsystems am Beispiel der slowenischen Sprache in der Steiermark und Prlekija. V: POHL, Heinz Dieter (ur.). *Akten der 10. Arbeitstagung für bayerisch-österreichische*

Dialektologie in Klagenfurt 19.-22. September 2007, (Klagenfurter Beiträge zur Sprachwissenschaft, Jg. 34-36 (2008-2010)). Wien: Praesens, [med 2010 in 2011], str. 496-510. [COBISS.SI-ID 18770696]

ZEMLJAK JONTES, Melita. Vloga VOT pri tvorbi in razpoznavanju slovenskih zapornikov in zlitnikov. V: BADURINA, Lada (ur.), BAČIĆ-KARKOVIĆ, Danijela (ur.). *Riječki filološki dani : zbornik radova s Međunarodnoga znanstvenog skupa Riječki filološki dani održanoga u Rijeci od 6. do 8. studenoga 2008. Knj. 8.* Rijeka: Filozofski fakultet, 2010, str. 679-694. [COBISS.SI-ID 18018824]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Kultura pisnega in ustnega izražanja
Course title:	Culture of Written and Oral Expression

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost		1.	2.
Slovene Language and Literature		1.	2.

Vrsta predmeta / Course type

izbirni/selective

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

doc. dr. Melita Zemljak Jontes

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** slovenščina/Slovene
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

None.

Vsebina:

Temeljne naloge jezikovne kulture, razlogi za kultiviranje jezikovnega izražanja, merila vrednotenja v jeziku (s sinhronega in diahronega vidika), merilo splošne uveljavljenosti jezikovnega sredstva (jezikovna norma, kodifikacija norme in odnos med njima), jezikovna dinamika in odnos do inovacij v jeziku, vrste in vzroki jezikovnih sprememb ter njihovo uveljavljanje v zbornem jeziku.
Zvrsti (snopi) slovenskega jezika (socialne, funkcijske, časovne, mernostne; prenosniške:

Contents (Syllabus outline):

Fundamental tasks of linguistic culture, reasons for cultivation of linguistic expression, assessment criteria in language (from synchronic and diachronic view point), criteria of generally established language means (linguistic norm, norm codification and the relations between them), language dynamic and relation to innovation in language, sorts and reasons for changes of language and their establishment in spoken language norm.
Types of the Slovene language (social, functional, temporal, rhythmic

razlike med slušnim in pisnim prenosnikom, tj. med govornim in pisnim knjižnim jezikom).

Osnovni pojmi fonetike in fonologije. Glasovna podoba slovenskega knjižnega jezika. Naglasni tipi, oblikoslovni naglas, naglas v tvorjenkah. Besedilna fonetika. Sodobni pravorečni priročniki.

Zaznamovanje fonemov, morfonemov, besed, stavkov, povedi. Pravopis in oblikoglasje.

Kultura govornega izražanja s poudarkom na praktični rabi (jezikovna in komunikacijska kompetenca govorca, menjavanje govornega koda, sporazumevanje : komunikacija, besedno in nebesedno komuniciranje).

Izbrane besedilne vrste s problematiko govornega in/ali pisnega oblikovanja.

metrum;medium: differences between acoustic and written media, i.e. between spoken and written literary language).

Fundamental concepts of phonetics and phonology. Vocal image of the Slovene literary language. Types of accent, morphological accent in compounds. Lexical phonetics. Modern manuals of correct speech.

Marking of phonemes, morphophemes, words, sentences, compound sentences (clauses). Orthography and morphophonology. Culture of oral expression with the emphasis on practical usage (linguistic competences of speaker, change of speech code, communication: verbal and non-verbal).

Selected text types with problematic of speech and/or writing formation.

Temeljni študijski viri / Readings:

Janko Čar, 1980: *Izbrana poglavja iz kulture izražanja*. Maribor: Založba Obzorja Maribor.

Slovenski pravopis. Ljubljana: Založba ZRC SAZU. 69–86, 135–143.

Iris Fink, Anita Goltnik Urnaut, Darko Števančec, 2009: *Poslovno komuniciranje*. Učbenik. Ljubljana. 86. http://www.leila.si/dokumenti/pok_2009.pdf. Pridobljeno 10. 12. 2012.

Cvetka Šeruga Prek, Emica Antončič, 2003: *Slovenska zborna izreka*. Maribor: Aristej.

Stanko Šimenc, 1987: *Pisno sporočanje za vsakdanjo rabo*. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.

Boris Urbančič, 1987: *O jezikovni kulturi*. Ljubljana: Delavska enostnost.

Jože Toporišič, 2000: *Slovenska slovnica*. Maribor: Založba Obzorja Maribor. 13–100, 533–554, 825–841.

– – 1992: *Enciklopedija slovenskega jezika*. Ljubljana: Cankarjeva založba.

Igor Ž. Žagar, Barbara Domajnko, 2006: *Argumentiranost kot model (uspešne) komunikacije*. Domžale: Izolit, (Kočevski tisk).

Cilji in kompetence:

Študentje se seznanijo s slovenskim jezikom kot kulturnim dejavnikom, seznanijo se z odnosom do jezika, z jezikovno dinamiko in z normami, ki jezik določajo in ga oblikujejo.

Študentje usvojijo védenje o zvrsteh slovenskega jezika.

Študentje pridobijo poglobljeno teoretično in praktično znanje kulture govornega in pisnega izražanja ter se naučijo pisno oblikovati in govorno predstaviti izbrane besedilne vrste.

Objectives and competences:

Students get acquainted with Slovene language as a cultural factor, with the relationship to language, language dynamics and with norms which determine and form it.

Students adopt knowledge about types of the Slovene language.

Students acquire in depth theoretical and practical knowledge about culture of spoken and written expressing and learn to form in writing and spoken orally present selected text types.

Predvideni študijski rezultati:

Intended learning outcomes:

Znanje in razumevanje:
 Študentje razumejo pojem slovenskega jezika z različnih vidikov, in sicer predvsem z vidika jezikovne kulture.
 Poznajo različne zvrsti jezika in razlike med njimi.
 Študentje poglobljeno obvladajo kulturnogovorno in pisno izražanje. Znanje uporabijo pri oblikovanju govornega in pisnega besedila.
 Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
 Poznavanje pojma slovenskega jezika z različnih vidikov omogoča lažje usvajanje poglobljenih jezikoslovnih znanj ter oblikovanje kritičnega pogleda nanje. Usvojeno znanje oblikovanja govornega in pisnega besedila omogoča študentom nadaljnje strokovno delo (pisanje seminarskih vaj, nalog, diplomskega dela, govorne predstavitve le-teh).

Knowledge and Understanding:
 Students understand concept of the Slovene language from various aspects, especially from the aspect of language culture.
 They are familiar with different kinds of language and differences between them.
 Students are proficient in in-depth cultural written and spoken expressing. They use knowledge for forming spoken and written texts.
 Transferable/Key Skills and other attributes:
 Knowledge of the concept of the Slovene language from various aspects enables easier adoption of in depth linguistics knowledge and formation of a critical stand. The acquired knowledge of forming spoken and written texts enables students for further professional work (writing seminar papers, homework, dissertation, oral presentation).

Metode poučevanja in učenja:

Learning and teaching methods:

Frontalno delo, skupinsko delo, individualno delo, delo v spletni učilnici.
 Metode referata, razlage, prikazovanja in študije primera.

Frontal work, group work, individual work, work in ICT classroom. Method of report, explanation, presentation, study of an example.

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Aktivno sodelovanje v seminarju.	10 %	Active participation in seminar.
Seminarska naloga.	20 %	Seminar paper.
Pisni izpit.	70 %	Written examination.

Reference nosilca / Lecturer's references:

ZEMLJAK JONTES, Melita. Narečne značilnosti v izbranih besedilih Božidarja Raiča. *Čas. zgod. narodop.*, 2008, letn. 79 = n.v. 44, št. 1/2, str. 179-205. [COBISS.SI-ID 16132872]

ZEMLJAK JONTES, Melita. Jurij Dalmatin - govorec in pisec (tudi) posavskega narečja. *Stati inu obstati*, 2011, [Št.] 13/14, str. 80-97. [COBISS.SI-ID 18769928]

ZEMLJAK JONTES, Melita. *Trajanje glasov štajerskega zabukovškega govora : instrumentalno-slušna analiza*, (Zbirka Zora, št. 30). Maribor: Slavistično društvo, 2004. 343 str., ilustr. ISBN 961-6320-24-6. [COBISS.SI-ID 53888001]

ČERNELIČ KROŠELJ, Alenka, PAHOR, Daša, ZEMLJAK JONTES, Melita. *Adam Bohorič, Jurij Dalmatin in Krško* = [Adam Bohorič, Jurij Dalmatin and Krško, (Zbirka K mestu K., št. 4). Krško: Valvasorjev raziskovalni center: = Valvasor's Research Centre, 2006. 99 str., ilustr. ISBN 961-91303-3-2. [COBISS.SI-ID 226772480]

Univerza v Mariboru

FILOZOFSKA FAKULTETA

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija
www.ff.um.si

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Kulturna zgodovina Slovencev
Course title:	Cultural History of the Slovenes

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost		2.	4.
Slovene Language and Literature		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15	15				60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages: **Predavanja / Lectures:**
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

1. Splošen oris in ključna vprašanja slovenske nacionalne zgodovine oz. zgodovine slovenskega ozemlja ter temeljni viri za njuno proučevanje.
2. Slovenska kultura in kulturna zgodovina.
3. Etnogeneza Slovencev.
4. Poglavja iz splošne kulturne zgodovine Slovencev oz. slovenskega ozemlja:
  - prazgodovinsko obdobje
  - antika

Content (Syllabus outline):

1. General outline and key issues of the Slovene national history, respectively history of the Slovene territory and fundamental sources for its research.
2. Slovene culture and cultural history.
3. Ethno genesis of the Slovenes.
4. Chapters from general cultural history of the Slovenes, respectively Slovene territory:
  1. Prehistoric period
  2. Classical antiquity
  3. settlement of the Slaves, Middle Age

- naselitev Slovanov, srednji vek
  - humanizem, reformacija in protireformacija
  - barok
  - razsvetljenstvo
  - 19. stol.
  - 20 stol.
5. Povezanost posameznih kulturnozgodovinskih obdobij s položajem slovenskega jezika ter razvojem slovenskega knjižnega jezika in slovenske književnosti.
  6. Vpetost slovenskih kulturnozgodovinskih dogajanj v evropske duhovne tokove.

Posebnosti kulturne preteklosti Maribora in njegovega širšega zaledja v kulturni zgodovini Slovencev.

4. Humanism, Reformation and Counter Reformation
5. Baroque
6. Enlightenment
7. 19th century
8. 20th century

5. Connection of the specific cultural-historic periods to the situation of the Slovene language and development of the literary language with literature.
6. Integration of the Slovene cultural-historic events to the European spiritual currents.

Specifics of the Maribor cultural history and its broader background within the cultural history of the Slovenes.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Temeljni študijski viri / Textbooks:

1. *Zakladi tisočletij*, 1999. Ljubljana: Modrijan.
2. *Ilustrirana zgodovina Slovencev*, 1999. Ljubljana: Mladinska knjiga.
3. *Slovenska novejša zgodovina*, 2005. Ljubljana: Mladinska knjiga.
4. Peter Vodopivec, 2006: *Od Pohlinove slovnice do samostojne države*. Ljubljana: Modrijan.
5. Janko Kos, 1996: *Duhovna zgodovina Slovencev*. Ljubljana: Slovenska matica.

Cilji in kompetence:

Študent razširi in poglobi poznavanje slovenske nacionalne zgodovine, se seznanja z osnovnimi in samosvojimi značilnostmi kulturne zgodovine Slovencev, spozna ozko povezanost slovenskega kulturnega razvoja z evropskimi duhovnimi dogajanjmi.

Objectives and competences:

Student expands and deepens their knowledge of the Slovene national history, they get acquainted with fundamental and particular characteristics of the Slovene cultural history, they are introduced to strong inter-connectedness of Slovene cultural development to the European spiritual phenomena.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje; spretnosti:

Študent se usposobi za relativno samostojno proučevanje slovenskih kulturnozgodovinskih obdobij, dogodkov in osebnosti. V posameznih kulturnozgodovinskih pojavih zmore prepoznati širši družbeni in duhovni kontekst.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding; skills:

Students are prepared for relatively independent study of the Slovene cultural historic periods, events and personalities. In the specific cultural historical phenomena the students are able to identify broader social and spiritual context.

Metode poučevanja in učenja:

Learning and teaching methods:

Problemska predavanja; priprave individualnih tematskih seminarskih nalog.

Case study lectures, preparations for the individual seminar tasks.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Seminarskevaje.

40 %

Seminar.

Ustni izpit (poznavanje slovenske kulturne zgodovine).

60 %

Oral examination (knowledge of the Slovene cultural history).

Reference nosilca / Lecturer's references:

RAJH, Bernard. Pogledi na slovensko 19. stoletje. *Čas. zgod. narodop.*, 2008, letn. 79 = n. v. 44, št. 1/2, str. 71-82. [COBISS.SI-ID 16154632]

RAJH, Bernard. Tipologija in razvrstitev naglašanih samoglasnikov v severozahodnoprleškem govoru. V: TOPORIŠIČ, Jože (ur.). *Škrabčeva misel VI : zbornik s simpozija 2007*. Nova Gorica: Frančiškanski samostan Kostanjevica, 2008, str. [81]-99. [COBISS.SI-ID 16232712]

RAJH, Bernard. Glagoli v severozahodnoprleškem govoru. V: KOLETNIK, Mihaela (ur.), SMOLE, Vera (ur.). *Diachronija in sinhronija v dialektoloških raziskavah*, (Zbirka Zora, 41). Maribor: Slavistično društvo, 2006, str. 399-406. [COBISS.SI-ID 14547720]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Literarne revije in literarni programi po l. 1950
Course title:	Literary Journals and Programs after the year 1950

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost		3.	6.
Slovene Language and Literature		3.	6.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				75	4

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Miran Štuhec

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lectures:** slovenščina/Slovene
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Pogoj za opravljanje izpita sta pozitivno ocenjeno seminarsko delo ter 80 % aktivna prisotnost pri vseh kontaktnih urah.

Prerequisites:

Requirements for the admission to the exam are a positive grade for the seminar work and 80% active attendance in total contact hours.

Vsebina:

Predmet evocira stališče teoretičarke Julije Kristeve, da imajo revije posebno mesto v kulturnem in duhovnem življenju naroda. Sestavljen je iz petih tematskih sklopov.

1. Zgodovinski pregled.
2. Uredniška politika.
3. Vplivi revijalnega tiska in eventualni programski značaj uredniških konceptov.
4. Idejni in estetski tokovi v slovenskem

Content (Syllabus outline):

The course evokes the opinion by theoretician Julija Kristeva that journals have a special place in cultural and spiritual life of a nation. It is composed of five thematic units.

1. Historic overview.
2. Editorial policy.
3. Influences of religious papers and eventual program character of editorial concepts.

revijalnem tisku.
5. Revije posamično.
Zasnova predmeta omogoča sinhrono in diahrono sledenje dogajanju. To pomeni, prvič, umeščanje posameznih revij v časovne in prostorske koordinate, kjer moramo v prvih desetletjih po drugi svetovni vojni upoštevati politične pogoje, ob koncu dvajsetega in na začetku enaindvajsetega stoletja pa predvsem različne idejne, nazorske ter literarnoestetske razmere. Drugič, taka zasnova daje dobre možnosti za problematiziranje literarnoprogramskega značaja revij, denimo *Perspektiv*, *Problemov* ali *Literature*. Sestavni del predmeta je seminar, in sicer v smislu uvajanja v samostojno raziskovalno delo. Študenti bodo dobili konkretne naloge. Njihov namen bo povezovanje literarnoprogramske vsebine z glavnimi literarnimi določnicami slovenske književnosti. (denimo koncepta socialističnega realizma in izbranih pripovedi M. Kranjca, formalnih in idejnih zvez med konceptom novega romana ter Šeligovo prozo, postmodernističnih literarnih pogledov in izbranih del A. Blatnika, I. Bratoža idr.) O svojih rezultatih bodo poročali v seminarju.

4. Idea and aesthetic currents in Slovene journalism.
5. Particular journals.
The concept of course enables synchronic and diachronic tracing of events. This means, first, the placement of individual journals in time and place coordinates where we have to consider political conditions in first decades after the World War II, and at the end of the 20th century and at the beginning of the 21st most of all the prevailing different idea, opinion and literary-aesthetic circumstances. Secondly, such a concept gives us good opportunities to problematize literary-program character of journals such as *Perspektiv*, *Problemi* or *Literatura*.
Seminar is a component of the course in sense of introducing independent research work. Students will get real assignments. Their purpose is to connect literary-program contents to major literary determinants of the Slovene literature (for example the concept of social realism and selected stories by M. Kranjc, formal and idea connections between a model of the new novel and prose by Šeligo, post-modern literary views and selected works by A. Blatnik, I. Bratož etc.) Students will report on their results in seminar.

Temeljna literatura in viri / Readings:

Jože Pogačnik, 1972: *Zgodovina slovenskega slovstva 8*: Maribor: Obzorja.
Taras Kermauner, 1995: *Perspektivovci*. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče.
Miran Štuhec, 2001: *Literarne revije in programi. Slovenska književnost III*. Ljubljana: DZS.
Milan Dolgan, 1990: *Slovenski literarni programi in manifesti*. Ljubljana: MK.

Cilji in kompetence:

Ciljev je več, osrednja sta dva.
1. Uvid v dogajanje.
2. Razumevanje zakonitosti, ki so določale razmerje med uredniškimi koncepti in aktualno literarno produkcijo.
3. Kompetentno razpravljanje o postavljenem literarnem problemu.

Objectives and competences:

Among several objectives there are two major:
1. Insight into activities.
2. Understanding the laws, which determined the relation between editorial concepts and contemporary literary production.
3. Competent discussion about assigned literary problem.

Predvideni študijski rezultati:

Intended learning outcomes:

Znanje in razumevanje:
Po opravljenem izpitu bodo študenti usposobljeni za samostojno in kompetentno delo na področju, ki ga obsega izpit, in, kar je enako pomembno, globlje bodo razumeli procese, ki so se zgodili v slovenski književnosti po 2. svetovni vojni.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Znanje navedenih vsebin je izjemno pomembno pri študiju slovenske književnosti: prvič, dobijo študenti relativno široko znanje in intelektualno širino, drugič, zelo potrebne kulturne, duhovne in literarne podlage za diskusijo o književni problematiki. Seminarsko delo bo potrdilo ali ovrglo samostojnost pri delu s konkretnimi situacijami.

Knowledge and Understanding:
After passing the examination students will be qualified for independent and competent work in a field covered by the examination, and which is equally important, they will understand more profoundly the processes which took place in the Slovene literature after the World War II.

Transferable/Key Skills and other attributes:
The knowledge of the previously mentioned contents is extremely important in study of the Slovene literature: first, students obtain relatively broad knowledge and intellectual span, second they obtain needed cultural, spiritual and literary foundations for discussion about literary issues. Seminar paper will approve or disapprove independence when working in concrete situations.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja vključujejo spodbujanje študentov k problemskemu pristopu in k reševanju načrtovanih specifičnih problemov. Aktivna navzočnost pri predavanjih. Kritičen študij navedene in druge literature. Delo v seminarju.
Metoda referata, diskusije, razlage, študija primera, razprave.

Learning and teaching methods:

Lectures include stimulation of students for various problem approaches and problem solving of specific planned tasks. Active presence in lectures. Critical study of assigned and other literature. Work in seminar.
Method of report, discussion, explanation, study of an example, debate.

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

Načini ocenjevanja:

Ustni izpit.	Izpit 60 %, seminarsko delo 40 %.	Oral examination.
Pisno seminarsko delo.		Written seminar paper.

Reference nosilca / Lecturer's references:

ŠTUHEC, Miran. Historische Quellen in der Rolle des Narrems der historiographischen Erzählung : (Erzählsituation in der historiographischen Erzählung). V: BERNARD, Jeff (ur.), GRZYBEK, Peter (ur.), WITHALM, Gloria (ur.). *Geschichte, Kultur, Kulturgeschichte : semiotische Aspekte*, (Semiotische Berichte, ISSN 0254-9271, Jg. 21, Nr. 2). Wien: Die Österreichische Gesellschaft für Semiotik, 1997, str. 201-212. [COBISS.SI-ID 6813192]

ŠTUHEC, Miran. Kersnikova Elza na poti od guvernante do poslančeve žene. *Slavistična revija*, ISSN 0350-6894. [Tiskana izd.], 1998, let. 46, št. 3, str. [183]-193. [COBISS.SI-ID 8573026]

ŠTUHEC, Miran. Premiki v narativnem sistemu Prešernovega Krsta pri Savici. V: PATERNU, Boris (ur.). *Prešernovi dnevi v Kranju : simpozij ob 150-letnici smrti dr. Franceta Prešerna, od 2. do 5. februarja 1999 na Fakulteti za organizacijske vede v Kranju*. Kranj: Mestna občina, 2000, str. 191-200. [COBISS.SI-ID 10106376]

ŠTUHEC, Miran. Vergleich von Prešerens Krst pri Savici und Puškins Eugen Onegin unter dem Aspekt der angewandten narrativen Strategie. *Studia Slavica Savariensia*, ISSN 1216-0016, 2001, 1/2, str. 47-56. [COBISS.SI-ID 11051528]

ŠTUHEC, Miran. Narrativnaja strategija v poëme F. Prešerna "Kreščenje pri Savici" i v romane v stuhah A. S. Puškina "Evgenij Onegin". V: DORONINA, R. F. (ur.). *Poetičeskij mir slavjanstva : obščie tendencii i tvorčeskie individual'nosti : issledovanija po slavjanskoj poezii*, (Serija "Slavica et Rossica"). Moskva: [Institut slavianovedenija RAN], 2006, str. 39-[49]. [COBISS.SI-ID 35053410]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Metafora in simbol v književnosti
Course title:	Metaphor and Symbol in Literature

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost		3.	6.
Slovene Language and Literature		3.	6.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				105	5

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Jožica Čeh Steger

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lectures:** slovenščina/Slovene
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Opravljen seminar in prisotnost pri predavanjih in seminarjih.

Prerequisites:

Seminar paper and an attendance of 80% of all sessions (lectures and seminars).

Vsebina:

1. Metafora in simbol – od Aristotela naprej temeljna pojma poetike – sta izjemno zanimiv predmet različnih znanstvenih disciplin (poetike, retorike, jezikoslovja, literarne vede, kulturne semiotike, psihologije, filozofije, prevodoslovja idr.). V novejših literarnovednih teorijah, na primer v teoriji medbesedilnosti ali v Linkovi diskurzivni analizi, sta obravnavana kot pomembni prvini med- in transdisciplinarnega preučevanja književnosti.

Content (Syllabus outline):

1. Metaphor and symbol – from Aristotle on the fundamental concepts of poetic – are extremely interesting objects of various scientific disciplines (rhetoric, linguistics, literary science, cultural semiotics, psychology, philosophy, translation etc.). In the more recent literary-scientific theories, for example the theory of intertextuality or in Link's discursive analysis they are treated as important elements of inter-

Predavanja bodo namenjena predstavitvi novejših teoretskih pogledov na simbol v okviru kulturne semiotike in na metaforo, nastalih iz kritike retorične definicije metafore kot pesniškega okrasa ali odklona od dobesedne rabe jezika.

Predstavljena bodo naslednja teoretska poglavja:

- interakcijska teorija metafore (Richards, Black),
- metaforično polje (Weinrich, Kurz),
- kognitivna teorija metafore (Johnson, Lakoff idr.),
- simbol v kulturni semiotiki (Lotman, Dobrovol'skij idr.),
- razlike med metaforo in simbolom (Kurz),
- tipi metafor (tradicionalna, frazeološka, drzna, absolutna, avtorska) in simbolov (metonimični, metaforični, kolektivni, naravni, kulturni idr. simboli),
- meddiskurzivnost, medbesedilnost metafore in simbola (Link),
- vloga metafore v literarnem besedilu (spoznavna, čustvena, estetska funkcija metafore),
- vloga simbola v literarnem besedilu in v različnih kulturah,
- vloga metafore in simbola v različnih literarnih smereh in stilnih tokovih,
- spreminjanje metafor in simbolov v okviru različnih literarnih estetik, ideologij, časovnih, kulturnih, pokrajinskih, socialnih idr. določilnic.

2. Navedena teoretska izhodišča o metafori in simbolu bodo podlaga za seminarsko delo. Seminar bo namenjen aplikaciji temeljnih teoretskih izhodišč na konkretnih besedilih iz slovenske književnosti, ki bodo izbrana tako, da bodo upoštevani različni avtorji, literarna obdobja, smeri, stili, pokrajinska pripadnost, prevodi idr.

and in trans-disciplinary study of literature.

Lectures are intended for presentation of the more recent theoretical views on symbol within frames of cultural semiotics and on metaphor originating from the critique of rhetoric definition of metaphor as poetical decoration or deviation from literally language usage.

The following chapters will be presented:

- interaction theory of metaphor (Richards, Black),
- metaphoric field (Weinrich, Kurz),
- cognitive theory of metaphor (Johnson, Lakoff etc.),
- symbol in cultural semiotic (Lotman, Dobrovol'skij etc.),
- differences between metaphor and symbol (Kurz),
- types of metaphors (traditional, phraseological, bold, absolute, author's) and symbols (metonimic, metaphoric, collective, natural, cultural, etc. symbols),
- interdiscursiveness, intertextuality of metaphor and symbol (Link),
- role of metaphor in literary text (epistemical, emotional, aesthetic function of metaphor),
- role of symbol in literary text in various cultures,
- role of metaphor and symbol in various literary directions and stylistic currents,
- change of metaphors and symbols within various literary aesthetics, ideologies, temporal, cultural, regional, social and other parameters.

2. Listed theoretic starting points on metaphor and symbol will be basis for seminar work. Half of the seminar (15 hrs) will be dedicated to application of fundamental theoretical starting points in real texts from the Slovene literature which will be selected in a way to take into account different authors, literary periods, directions, styles, regional origin, translations etc.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Günter Butzer, Joachim Jacob, 2008: *Metzler Lexikon Literarischer Symbole*. Stuttgart.
 Jožica Čeh, 2001: Uvod. V: Jožica Čeh: *Metaforika v Cankarjevi kratki pripovedni prozi*. Maribor: Slavistično društvo. 14–37.
 Jožica Čeh, 2005: Pogledi na metaforo. *JiS* 50/3–4. 75–86.
 Jožica Čeh Steger, 2005: Barve in njihova simbolika v kulturi in jeziku. *Jezikoslovni zapiski* 11/2. 89–103.
 Dmitirij Dobrovol'skij, Elisabeth Piirainen, 2002: *Symbole in Sprache und Kultur*. Bochum: Brockmeyer.
 James Hall, 1991: *Rječnik tema i simbola u umjetnosti*. Prev. Marko Grčić. Zagreb.
 Božidar Kante, ur., 1998: »Kaj je metafora?« Ljubljana: Krtina.
 Katrin Kohl, 2007: *Metapher*. Stuttgart: Metzler V.
 Gerhard Kurz, 1986: *Metapher, Allegorie, Symbol*. Göttingen.

Cilji in kompetence:

1. Študenti se seznanijo z novjšimi teoretskimi pogledi na metaforo in simbol, podrobneje s kulturnosemiotično opredelitvijo simbola, z interakcijsko in s kognitivno teorijo metafore.
 2. Spoznajo:
 – terminološki aparat novejših teorij za analizo metafore in simbola,
 – razlike med metaforo in simbolom,
 – različne tipe metafor in simbolov,
 – pomen metafore za konceptualizacijo pojmovnih vsebin,
 – medbesedilnost metafore in simbola,
 – kontekstualno določenost metafore in kulturno pogojenost simbola,
 – spreminjanje tematskih območij metafor in simbolov skozi čas in pod vplivom literarnih estetik, ideologij idr.,
 – problematiko prevajanja pokrajinsko in kulturno specifičnih metafor in simbolov.
 – slogovno vlogo metafor pri izbranih avtorjih in v posameznih literarnih smereh.
 3. Usposobijo se za analizo metafore in simbola v književnih besedilih.

Objectives and competences:

1. Students get acquainted with the recent theoretical views at metaphor and symbol, more detailed with the cultural semiotic definition of symbol, with interaction and cognitive theory of metaphor.
 2. They learn:
 – terminological tools of the recent theories for analyzing metaphor and symbol,
 – differences between metaphor and symbol,
 – different types of metaphor and symbol,
 – significance of metaphor for conceptualization of phenomena contents,
 – intertextuality and inter-discursiveness of metaphor and symbol,
 – contextual determination of metaphor and cultural conditioning of symbol,
 – changing of thematic ranges of metaphors and symbol through the time under the influence of literary aesthetic, ideology etc.,
 – stylistic role of metaphor with selected authors and in particular literary directions.
 3. They get able to analyze metaphor and symbol in literary texts.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
 1. Študenti razumejo:
 – novejše teoretične poglede na metaforo in simbol, zlasti pojmovanje simbola v okviru kulturne semiotike ter interakcijsko in kognitivno teorijo metafore.
 – kontekstualno, zgodovinsko in kulturno

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:
 1. students understand:
 – recent theoretical views on metaphor and symbol especially the notion of symbol within a frame of cultural semiotic and interaction and cognitive theory of metaphor.

pogojenost metafore in simbola ter njuno spreminjanje skozi čas,
 – simbol kot tekst in obliko kulturnega spomina,
 – slogovno vlogo metafor v različnih literarnih besedilih in literarnih smereh.
 2. Znajo:
 – uporabljati terminološki aparat novejših teorij za analizo metafore in simbola,
 – ločiti metaforo od simbola,
 – prepoznati različne tipe metafor in simbolov,
 – prepoznati kognitivno, čustveno in estetsko vlogo metafor.

– contextual, historical and cultural conditions metaphor and symbol and their change through the time,
 – symbol as text and form of cultural memory,
 – stylistic role of metaphor in various literary texts and literary directions.
 2. They are capable to:
 – apply terminology of recent theories in order to analyze metaphor and symbol,
 – differentiate metaphor and symbol,
 – recognize different types of metaphor and symbol,
 – recognize cognitive, emotional and aesthetic role of metaphor.

Metode poučevanja in učenja:

Formalno-logične in literarnoteoretske metode (stilna analiza, interpretacija, analiza metafore po interakcijski in kognitivni teoriji metafore, diskurzivna in kulturnosemiotična analiza simbola, delo z besedilom, delo s slovarjem simbolov, diskusija).
 Metodi diskusije in študije primera.

Learning and teaching methods:

Formal-logical and literary theoretic method (style analysis, interpretation, analysis of metaphor according to interaction and cognitive theory of metaphor, discursive and cultural semiotic analysis of symbol, work with text, work with dictionary of symbols, discussion).
 Metodi diskusije in študije primera.

	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Načini ocenjevanja:		
Pisni izpit.	80 %	Written examination.
Seminarska naloga.	20 %	Seminar paper.

Reference nosilca / Lecturer's references:

ČEH STEGER, Jožica. Ekologizacija literarne vede in ekokritika. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], apr.-jun. 2012, letn. 60, št. 2, str. 199-212. [COBISS.SI-ID 19293960]

ČEH STEGER, Jožica. Med avtobiografijo in avtobiografsko prozo : Cankarjevo Moje življenje in Majcnovo Detinstvo. V: KORON, Alenka (ur.), LEBEN, Andrej (ur.). *Avtobiografski diskurz : teorija in praksa avtobiografije v literarni vedi, humanistiki in družboslovju*, (Studia litteraria). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2011, str. 235-246. [COBISS.SI-ID 18550792]

ČEH STEGER, Jožica. *Ekspresionistična stilna paradigma v kratki pripovedni prozi 1914-1923*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 69). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2010. 221 str. ISBN 978-961-6656-46-7. [COBISS.SI-ID 65327105]

ČEH STEGER, Jožica. Literarni ekspresionizem, medmedialnost in abstraktnost. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Večno mladi Htinj : ob 80-letnici Janka Čara*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 83). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2012, str. 175-186. [COBISS.SI-ID 18933256]

ČEH STEGER, Jožica. Vloga živali v slovenski zgodnji ekspresionistični kratki prozi. *Stud. Slav. Savar.*, 2011, 1/2, str. 71-76. [COBISS.SI-ID 18910472]

ČEH STEGER, Jožica. Ekološko usmerjena literarna veda in Prežihove samorastniške novele. V: BOROVIK, Silvija (ur.). *[Novi pogledi na Prežihovega Voranca]*, (Jezik in slovstvo, letn. 55, št. 3/4). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2010, 2010, letn. 55, št. 3/4, str. 53-62. [COBISS.SI-ID 18423816]

ČEH STEGER, Jožica. Vstop Ivana Dornika v ekspresionistično paradigmo. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], jul.-sep. 2009, letn. 57, št. 3, str. [438]-450. [COBISS.SI-ID 40409698]

Univerza v Mariboru

FILOZOFSKA FAKULTETA

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija
www.ff.um.si

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Mladinska književnost
Course title:	Children's Literature

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost		1.	1.
Slovene Language and Literature		1.	1.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30					60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages: **Predavanja / Lectures:**
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

- Mladinska književnost kot poseben tip književnosti, ki se deli na otroško knj., mladinsko knj. in knj. za mlade odrasle; bralni razvoj otroka.
- Literarnozgodovinski pregled svetovne in slovenske mladinske književnosti.
- Razvoj slovenske mladinske poezije (folklorna otroška poezija, začetniki, F. Levstik, O. Župančič, T. Pavček, K. Kovič, N. Grafenauer, D. Zajc, B. A. Novak, B. Štampe Žmavc, A. Rozman Roza).

Content (Syllabus outline):

- Children's literature as a special type of literature, subdivided into infant literature, children's literature and literature for adolescents; development of children's reading ability.
- Literary historic overview of the world and Slovene children's literature.
- Development of the Slovene children's poetry (folk children's poetry, beginners, F. Levstik, O. Župančič, T. Pavček, K. Kovič, N. Grafenauer, D. Zajc, B. A. Novak, B.

- Razvoj slovenske mladinske proze (folklorno slovstvo, F. Levstik, F. Bevk, A. Ingolič, T. Seliškar, V. Zupan, L. Suhodolčan, V. Pečjak, F. Lainšček, B. Štampe Žmavc, S. Pregl, S. Makarovič, D. Zupan, M. Dolenc, M. Moškrič, B. Novak, D. Muck, L. Prap, P. Suhodolčan, J. Vidmar).
- Razvoj slovenske mladinske dramatike (P. Golia, F. Milčinski Ježek, L. Suhodolčan, B. A. Novak, A. Goljevšček). Ogleđ lutkovne ali gledališke predstave in primerjava dramskega besedila z gledališko izvedbo.
- Književne vrste v mladinski književnosti: lirski poezija, epska poezija, kratke prozne vrste, daljše prozne vrste, komedija, žaloigra.
- Bralna značka kot spodbuda za branje.

- Štampe Žmavc, A. Rozman Roza).
- Development of the Slovene children's prose (folk literature, F. Levstik, F. Bevk, A. Ingolič, T. Seliškar, V. Zupan, L. Suhodolčan, V. Pečjak, F. Lainšček, B. Štampe Žmavc, S. Pregl, S. Makarovič, D. Zupan, M. Dolenc, M. Moškrič, B. Novak, D. Muck, L. Prap, P. Suhodolčan, J. Vidmar).
- Development of the Slovene children's playwriting (P. Golia, F. Milčinski Ježek, L. Suhodolčan, B. A. Novak, A. Goljevšček). Visiting puppet or theatre performance and comparison of the text to the performance.
- Literary kinds in children's literature: lyric poetry, epic poetry, short prose kinds, longer prose kinds, comedy, tragedy.
- Reading Badge as reading stimulus.

Temeljni literatura in viri / Readings:

- Dragica Haramija, 2012: Tipologija pravljic na Slovenskem. Otrok in knjiga 83. 12–23.
- Dragica Haramija, 2009: Sedem pisav: opusi sedmih sodobnih slovenskih mladinskih pisateljev. Maribor: Mariborska knjižnica, Pedagoška fakulteta.
- Igor Saksida, 1998: Slovenska mladinska dramatika. Maribor: Obzorja.

Viri:

Tone Pavček: Majnice in majhnice. Kajetan Kovič: Zlate ure. Saša Vegri: Naročje kamenčkov. Niko Grafenauer: Skrivnosti. Dane Zajc: Hiša sanja. Boris A. Novak: Vserimje. Milan Dekleva: Pesmarica prvih besed. Bina Štampe Žmavc: Svilnate rime. Feri Lainšček: Cicibanija. Rad bi. Dlan mi po tebi diši. Peter Svetina: Mimosvet, Pesmi iz pralnega stroja. Andrej Rozman Roza: Izbrane rozine v akciji. Anja Štefan: Lonček na pike. Lila Prap: Male živali. Živalske uspavanke.

Slovenske narodne pravljice; Bisernica; Zlata čebelica (1., 2. del); Pravljice bratov Grimm; Andersenove pravljice, Geniji, Geniji². Zupan, Vitomil: Potovanje v tisočera mesta. Pečjak, Vid: Kam je izginila Ema Lauš (zbirka). Pregl, Slavko: Srebro iz modre špilje. Spričevalo. Car brez zaklada. Kovič, Kajetan: Maček Muri. Moj prijatelj Piki Jakob. Makarovič, Svetlana: Svetlanine pravljice (zbirka). Novak, Bogdan: Zvesti prijatelji (eno knjigo po izbiri). Ninina pesnika dva.

Štampe Žmavc, Bina: Ure kralja Mina. Pogašeni zmaj (zbirka). Cesar in roža (zbirka). Zupan, Dim: Štirinajst in pol. Hektor (eno knjigo po izbiri). Muck, Desa: Kremlin. Lažniva Suzi. Blazno resno o... (eno knjigo po izbiri). Vidmar, Janja: Debeluška. Baraba. Fantje iz gline. Zoo. Angie. Pink. Gluvič, Goran: Popoldanski ritem. Moškrič, Marjana: Ledene magnolije. Stvar. Suhodolčan, Primož: Košarkar naj bo! Kolesar naj bo! Ranta vrača udarec. Dolenc, Mate: Golo morje. Lainšček, Feri: Mislice. Dim, Dušan: Distorzija. Lindgren, Astrid: Pika Nogavička. Brata Levjesrčna. Milne, Alan Alexander: Meved Pu. Saint Exupery, Antoin: Mali princ. Tolkien, John Ronald Reuel: Hobit. Dahl, Roald: Matilda. Čarovnice. Rowling, J. R.: Harry Potter (eno knjigo po izbiri). Pullman, Philip: Njegova temna tvar (eno knjigo: Severni sij, Pretanjeni nož, Jantarni daljnogled).

Leopold Suhodolčan: P. Golia: Princeska in pastirček. Srečna hiša Doberdan. Boris A. Novak: Nebesno gledališče. Alenka Goljevšček: Hiša.

Cilji in kompetence:

Objectives and competences:

Spoznati književne zvrsti, vrste in žanre v mladinski književnosti. Obvladati značilnosti pomembnejših književnih vrst, ki so hkrati najpogostejše pri pranju v tretjem triletju osnovne šole in na začetku srednješolskega izobraževanja. Uporabiti znanje o bralnem razvoju na populaciji mladostnikov.

Get to know literary types, genres of children's literature. To be able to define characteristics of the major literary types which are the most common when reading in the third triade of elementary school and at the beginning of high school education (lyric poem, short fiction and non-fiction story, fiction tale, children's novel). To apply knowledge about reading development with population of youngsters.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
 Znanje in razumevanje mladinske književnosti s poudarkom na spodbujanju branja študentov, ki večino virov preberejo samostojno, izbrana besedila interpretirajo. Poznajo literarnozgodovinska obdobja in najpomembnejše predstavnike mladinske književnosti v nekem obdobju.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
 – Študentje poznajo teorijo mladinske književnosti, najpomembnejša besedila iz lirike, epike in dramatike, zmorejo spodbujati bralno kulturo.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:
 Knowledge and understanding of children's literature with the emphasis on stimulating students to read. Most of the source they read independently and interpret the chosen texts. They are familiar with literary-historical periods of children's literature and the most important representatives of children's literature in certain period.

Transferable/Key Skills and other attributes:
 Students know the theory of children's literature, the most important text from lyric, epic and dramatic, they are able to promote culture of reading.

Metode poučevanja in učenja:

Predstavitev vsebine ob spodbujanju študentov k problemskemu pristopu in reševanju načrtovanih specifičnih vsebin. Spodbujanje študentov za aktivno soustvarjanje in vključevanje v poglobljene vsebine ter kritično presojo. Metoda diskusije, razlagane, študija primera.

Learning and teaching methods:

Lectures include stimulation of students for various problem approaches and problem solving of specific planned tasks. Students are stimulated for active participation, creation and inclusion into detailed content and critical judgment. Method of discussion, explanation, study of an example.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Način (pisni izpit, ustno izpraševanje, naloge, projekt)		Type (examination, oral, coursework, project):
Pisni izpit.	100 %	Written examination.

Reference nosilca / Lecturer's references:

HARAMIJA, Dragica, DUH, Matjaž (urednik, oblikovalec ščitnega ovitka). *Sedem pisav : opusi sedmih sodobnih slovenskih mladinskih pisateljev*. V Mariboru: Mariborska knjižnica, revija Otrok in knjiga: Pedagoška fakulteta, 2009. 190 str. ISBN 978-961-6647-22-9. [COBISS.SI-ID 61981441]

HARAMIJA, Dragica. *Slovensko-hrvaške vezi v sodobni mladinski prozi*, (Zora, 65), (Mednarodna knjižna zbirka Zora). Maribor: Filozofska fakulteta, Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, 2009. 137 str. ISBN 978-961-6656-39-9. [COBISS.SI-ID 63805697]

HARAMIJA, Dragica. *Slovenska realistična avanturistična mladinska proza*. Videm pri Ptujju: GIZ

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Narečno slovaropisje
Course title:	Dialectal Lexicography

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost		2.	4.
Slovene Language and Literature		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type

izbirni/selective

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15	15				60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Mihaela Koletnik

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** slovenščina/Slovene
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

None.

Vsebina:

1. Uvod v slovaropisje: opredelitev vede, temeljni pojmi, tipologija, izdelava in uporaba slovarjev ter slovarsko urejenih priročnikov.
2. Zgradba slovarskega gesla: temeljni razdelki, obvezne in neobvezne sestavine, označevanje, medgeselsko povezovanje.
3. Slovenska slovaropisna tradicija: tipologija in tipografija slovarskih gesel, ustaljeni postopki prikaza slovarskih podatkov.
4. Narečno slovaropisje: posebnosti makro- in mikrostrukture, vrste narečnih slovarjev,

Contents (Syllabus outline):

1. Introduction to lexicography: definition of science, fundamental concepts, typology, writing and usage of dictionaries and lexicographically arranged manuals.
2. Structure of the lexical entry: basic sections, obligatory and non-obligatory components, marking, inter-entry connections.
3. Slovene lexicographic tradition: typology and typography of lexical entries, regular procedures of presentation of lexicographic data.
4. Dialectal lexicography: specifics of the

opredelitev narečnega besedja, razmerje med jezikovnostrukturnim opisom in slovarjem.

5. Zgodovina slovenskega narečnega slovaropisja (od Registra v Dalmatinovi Bibliji do danes), razčlemba slovenskih narečnih slovarjev.
6. Postopek uslovarjenja narečnega gradiva: priprava iztržkov iz zvočnega zapisa narečnega besedila, izdelava geslovnika, zasnova geselskega članka.

macro- and microstructure, kinds of dialectal dictionaries, definition of dialectal vocabulary, relation between linguistically-structural description and dictionary.

5. History of the Slovene dialectal lexicography (from Register in Dalmatin's Bible until today), analysis of the Slovene dialectal dictionaries.
6. Procedure of arranging dialectal matter into a dictionary: preparation of results from audio recording of dialectal text, writing the entry list, concept of an entry particle.

Temeljni študijski viri / Readings:

Stanislaus Hafner, Erich Prunč (ur.), 1980: *Lexikalische Inventarisierung der slowenischen Volkssprache in Kärnten: Grundsätzliches und Allgemeines*, Graz: Institut für Slawistik der Universität Graz.

Karmen Kenda-Jež, Peter Weiss, 1999: Posebnosti (slovenskega) narečnega slovaropisja, *Seminar slovenskega jezika, literature in kulture: Zbornik predavanj* 35, Ljubljana: Filozofska fakulteta. 27–46.

-- 2002, Skladenjski podatki v (slovenskem) narečnem slovarju, *Jezikoslovni zapiski* 8. 47–60.

Sidney I. Landau, 1991: *Dictionaries: The Art and Craft of Lexicography*, Cambridge idr.: Cambridge University Press.

Peter Weiss, 1998: *Slovar govorov Zadrebke doline med Gornjim Gradom in Nazarjami: Poskusni zvezek (A–H)*, Ljubljana; ZRC SAZU, Založba ZRC.

-- 2000: Označevanje v slovenskih narečnih slovarjih, *Jezikoslovni zapiski* 6. 27–44.

-- 2003: Uvod v (slovenski) narečni slovar, *Jezikoslovni zapiski* 9.1. 49–61.

Cilji in kompetence:

Cilji tega predmeta so:

- seznaniti študente z osnovami (narečnega) slovaropisja, ozavestiti razlike med slovarji knjižnega jezika in drugozvrstnimi slovarji, med uslovarjenjem govornega in pisane besede;
- vzpostaviti povezavo med teoretičnim slovaropisnim znanjem in stanjem slovenskega (narečnega) slovaropisja;
- pripraviti študente na samostojno slovarsko delo.

Objectives and competences:

This course's objectives are:

- to teach students the fundamentals of (dialectal) lexicography, make them aware of difference between dictionaries of literary language and other types of dictionaries, between arranging in dictionary spoken and written words ;
- to create a connection between theoretical lexicographic knowledge and the state of the Slovene (dialectal) lexicography;
- to prepare students for independent lexicographic work.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje

Po opravljenem izpitu bo študent:

- prepoznaval vrste (narečnih) slovarjev ter znal določiti njihovo zgradbo in oceniti ustreznost sestave geselskega članka;
- znal uporabljati slovarska dela in jih izrabljati za narečno jezikovno razčlembu;

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

After completing seminar students can:

- recognize types of (dialectal) dictionaries and define their structure and assess the adequacy of entry particle structure;
- Use lexicographical works and use them for dialectal language analysis;

– obvladal osnovna pravila za sestavo geselskih člankov in jih znal uporabiti pri razčlembi narečnega besedila.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
 – Zmožnost sestave poljubne slovarsko urejene zbirke besedja po slovaropisnih načelih.
 – Uporaba pridobljenega znanja pri slovarski razčlembi drugih govorjenih jezikovnih zvrsti.
 – Zmožnost izrabe narečnih slovarjev kot vira za študij dialektologije in jezikovne zgodovine.

– apply fundamental rules for creating dictionary entries and ability to use them for analysis of dialectal text.

Transferable/Key Skills and other attributes:
 – capability of creating randomly arranged dictionary collections according to lexicographic principles.
 – Usage of the acquired knowledge for dictionary analysis of other spoken language styles.
 – capability of using dialectal dictionaries as a source for study of dialectology and language history.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, seminarji, metode dela z besedilom.

Learning and teaching methods:

Lectures, seminar, method of work with text.

Načini ocenjevanja:

– seminarska naloga,
 – pisni izpit
 (pisni izpit lahko nadomesti sprotno preverjanje znanja s kolokviji)

Delež (v %) /
 Weight (in %)

40 %
 60 %

Assessment:

Seminar paper.
 Written examination.
 (written examination may be substituted for colloquiums)

Reference nosilca / Lecturer's references:

KOLETNIK, Mihaela. *Panonsko lončarsko in kmetijsko izrazje ter druge dialektološke razprave*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 60). V Mariboru: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2008. 258 str., ilustr. ISBN 978-961-6656-28-3. [COBISS.SI-ID 61907201]

KOLETNIK, Mihaela. Prekmurje agricultural terminology in the Dolinsko region. *Slavia Centralis*, 2010, letn. 3, št. 1, str. 18–34, ilustr. [COBISS.SI-ID 252026880]

KOLETNIK, Mihaela. Traces of interlingual contacts in Prekmurje agricultural terminology. *Dialectologia*, 2010, 4, str. 47–66, ilustr. <http://www.publicacions.ub.es/revistes/dialectologia4/>. [COBISS.SI-ID 17428232]

KOLETNIK, Mihaela, BENKO, Anja. Slovensko primerjalno strokovno narečno slovaropisje (na primeru koroške in panonske narečne skupine). V: KRAKAR-VOGEL, Boža (ur.). *Slavistika v regijah - Maribor*, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 22). Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije, 2011, str. 69–75. [COBISS.SI-ID 18666504]

BENKO, Anja, KOLETNIK, Mihaela. Primerjalni terminološki narečni slovar (za izbrano besedje s področja poljedelstva) = Contrastive dialect dictionary of terminology (for the selected vocabulary in the field of agriculture). V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Izzivi sodobnega slovenskega slovaropisja*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 75). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2011, str. 253–277, ilustr. [COBISS.SI-ID 18626568]

Univerza v Mariboru

FILOZOFSKA FAKULTETA

Koroška cesta 160

2000 Maribor, Slovenija

www.ff.um.si

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Oblikovanje enotne knjižne norme v 19. stoletju
Course title:	Formation of the Common Literary Norm in the 19th century

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost		2.	3.
Slovene Language and Literature		2.	3.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Marko Jesenšek

Jeziki /

Languages:

Predavanja /

Lecture:

Vaje / Tutorial:

slovenščina/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

None.

Vsebina:

1. Dvojnični razvoj slovenskega jezika v alpskem in panonskem jezikovnem prostoru: osrednje- in vzhodnoslovenska (alpska in panonska jezikovna baza) ter njuno medsebojno približevanje, prepletanje in prevzemanje v prvi polovici 19. stoletja.
2. Jezikovni nazori in vprašanje slovenske knjižne norme: Kopitar, Čop, Primic, Slomšek, Bleiweis, Miklošič, Levstik; Kuzmič. Košič, Borovnjak, Kardoš, Ivanocy;

Contents (Syllabus outline):

1. Dual development of the Slovene language in the Alpine and Pannonian language area: central and east Slovene (Alpine and Pannonian linguistic basis) and their mutual approaching, intertwining and acquisition in the first half of the 19th century.
2. Language principles and the question of the Slovene literary norm: Kopitar, Čop, Primic, Slomšek, Bleiweis, Miklošič, Levstik; Kuzmič. Košič, Borovnjak, Kardoš, Ivanocy; Dajnko.
3. Program of Zedinjena Slovenija and

<p>Dajnko.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Program Zedinjene Slovenije in izenačitev jezikovnega vprašanja z nacionalnim. 4. Nove oblike in poenotenje slovenske knjižne norme; stagnacijsko obdobje v razvoju slovenskega knjižnega jezika v drugi polovici 19. stoletja). 5. Knjižne jezikovne zvrsti: razvoj publicistike in vloga Bleiweisovih Novic pri oblikovanju enotne slovenske knjižne norme; prevajanje Deželnega in Državnega zakonika. 6. Preobrazba ljudskega slovstva in jezika. 7. Novoslovenščina v drugi polovici 19. stoletja (razvoj novejšje slovenske pisave in Levčev pravopis). 	<p>equalizing the language and the national questions.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. New forms and homogenizing of literary norm; stagnation period in development of the Slovene literary language in the second half of the 19th century). 5. Literary language types: development of journalism and the role of Bleiweis's Novic in forming common Slovene literary norm; translation of the Deželni and Državni zakonik. 6. Transformation of the folk literature and language. 7. New-Slovene in the second half of the 19th century (development of the newer Slovene writing and Levčev pravopis).
---	---

Temeljni študijski viri / Readings:

<p>Martina Orožen, 1996: <i>Oblikovanje enotnega slovenskega knjižnega jezika v 19. stoletju</i>. Ljubljana: Filozofska fakulteta.</p> <p>Marko Jesenšek, 2011: Osrednje- in vzhodnoslovenski knjižni jezik - med alpsko in panonsko slovenščino = Die zentral- und ostslowenische Schriftsprache - zwei Sprachen im slowenischen Alpen- und Pannonien-Raum. V: JESENŠEK, Marko (ur.). <i>Globinska moč besede : red. prof. dr. Martini Orožen ob 80-letnici</i>, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 80). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2011, str. 234-250. [COBISS.SI-ID 18683656]</p> <p>Breda Pogorelec, 1973: Delež Koroške pri procesu ustaljevanja slovenskega knjižnega jezika v 19. st. <i>SSJLK IX</i>. 71-81.</p> <p>Jože Toporišič (ur.), 1981: <i>Anton Breznik, Jezikoslovne razprave</i>.</p>
--

Cilji in kompetence:

<ol style="list-style-type: none"> 1. Študenti se seznanijo z neenotnostjo slovenskega knjižnega jezika in poenotenjem knjižne norme sredi 19. stoletja. 2. Predmet pomaga pri razumevanju zapletenih jezikovnih razmer v Avstro-Ogrski in nemirnem 19. stoletju, ko se je začel boj za individualnost slovenskega jezika. 3. Študenti pridobijo znanje o oblikovanju slovenske knjižne norme v 19. stoletju, seznanijo se z odnosom do jezika v t. i. Pomladi narodov in spoznajo pomen slovenskega knjižnega jezika in jezikovne enotnosti pri nastajanju slovenske nacionalne države. 4. Razumevanje romantične »formule«: jezikovna enotnost = državotvornost. Jezikovna enotnost kot predpogoj za
--

Objectives and competences:

<ol style="list-style-type: none"> 1. Students are acquainted with non-uniformity of the Slovene literary language and with the homogenization of literary norm in the middle of the 19th century. 2. The course helps with understanding the complex language circumstances in Austro-Hungary and turbulent 19th century when the struggle for individuality of the Slovene language begun. 3. Students obtain knowledge on formation of the Slovene literary norm in the 19th century; they get familiar with the relation toward language in the so called Spring of Nations and learn about the meaning of the Slovene literary language and language cohesion in emerging of the Slovene national state. 4. Understanding the romantic »formula«: language cohesion = state forming.
---

nacionalno združitev Slovencev v eni državi.

5. Študenti spoznajo, kdaj, zakaj in kako je novoslovenščina (enotni slovenski knjižni jezik) postala skupno, enotno normativno sredstvo sporazumevanja med Slovenci – v danih sociolingvističnih okoliščinah marčne revolucije se je začel pospešeno oblikovati po letu 1848.
6. Jezik kot državotvorni element; jezikovna dinamika 19. stoletja kot napoved dogodkov v Sloveniji s konca 20. stoletja (jezikovno vprašanje se izenači s političnim, jezikovna enotnost /samostojnost/ je pogoj za politično osamosvojitvev in samostojno državnost).

Language cohesion as a precondition for national integration of the Slovenes in a single state.

5. Students know when, why and how the New Slovene/Slovene (common Slovene literary language) became common normative means of communication among Slovenes – in given social linguistic circumstances of the march revolution it started to form with a great acceleration after the year 1848.
6. Language as a patriotic element; language dynamic of the 19th century as a prediction of events at the end of the 20th century (language question equals political, language homogeneity /independence/ is a precondition for political independence and independent statehood).

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študent pozna jezikovne okvire, ki so v Pomladi narodov povzročile narodnostno zavedanje in prizadevanje za nacionalno prebujanje v Avstro-Ogrski; navede vse pomembne jezikovne dogodke prve polovice 19. stoletja, ki so povzročili nacionalno prebujenje; pozna avtorje in nosilce takih jezikovnih idej; razume zakonitosti, ki so privedle do poenotenja slovenske knjižne norme, procese poenotenja in razmerja med različnimi knjižnimi različicami; razume in razloži (jezikovno) povezanost v slovenskem geografskem prostoru – model izenačenja jezikovnega in nacionalnega/političnega vprašanja iz 19. stoletja sooči z dogodki na Slovenskem konec 20. stoletja in določi jezik kot enega izmed temeljnih državotvornih elementov; kritično ovrednoti položaj slovenskega jezika po Pomladi narodov in predstavi razkorak med teorijo in prakso »novoslovenščine« v drugi polovici 19. stoletja (refleksija na razumevanja sodobnih jezikovnih razmer).

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Študent pogloblja teoretične in metodološke pristope ob analizi jezikovnih dejstev z

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Students are familiar language frames which in the period of the Spring of Nations caused national awareness and strivings for national awakening within Austro-Hungary; They can state all of the important language related events in the first half of the 19th century which caused national awakening; are familiar with authors and holders of these language ideas; they understand laws which led to unification of the Slovene literary norm, processes of unification and relations between various literary variations; they understand and are able to explain (language) connectedness within the Slovene geographic space – a model of equalization of language and national/political issues from the 19th century confront with the events from the end of the 20th century and determines language as one among fundamental state forming elements; they critically assess position of the Slovene language after the Spring of Nations and present a discrepancy between theory and practice of the »New-Slovene« in the second half of the 19th century (reflection on of understanding contemporary language circumstances).

Transferable/Key Skills and other attributes:
Students deepen theoretical and methodological approaches while analyzing

namenom, da še neznana zgodovinska jezikovna dogajanja učinkovito razlaga in pojasnjuje.
 Študent uporablja domačo in tujo literaturo pri zbiranju in interpretiranju podatkov iz zgodovine slovenskega jezika 19. stoletja, kritično analizira različne jezikovne koncepte in dela sinteze, ki so uporabne za sodobno jezikovno politiko in načrtovanje; (refleksija na enačbo: jezikovna enotnost je pogoj za nacionalno samostojnost).

linguistic facts with the purpose to effectively explain still unknown historical language events. Students use Slovene and foreign literature for gathering and interpreting data from the history of the Slovene language in the 19th century; they critically analyze various language concepts and perform synthesis which are useful for the contemporary language policy and planning; (reflection of equation: language unity is a precondition for national independence).

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, delo v skupinah, individualne naloge, filmi.

Learning and teaching methods:

Lectures, group work, individual assignments, films.

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /
Weight (in %)

Assessment:

Domače naloge.	40 %	Homework.
Aktivno sodelovanje na predavanjih.	20 %	Active participation in lectures.
Ustni izpit.	40 %	Oral examination.

Reference nosilca / Lecturer's references:

JESENŠEK, Marko. Slovene standard language between the centre and the periphery. *Stud. slav. Acad. Sci. Hung. = Studia Slavica Hung.*, 2010, vol. 55, no. 2, str. 279-287, doi: [10.1556/SSlav.55.2010.2.13](https://doi.org/10.1556/SSlav.55.2010.2.13). [COBISS.SI-ID [18070280](#)]
 JESENŠEK, Marko. Dvojnični razvoj slovenskega jezika v alpskem in panonskem jezikovnem okolju = The Slovene language duality development in the Alpine and Pannonian linguistic environment. *Stud. slav. (Ostrava)*, 2011, 15, str. 193-201. [COBISS.SI-ID [18847240](#)]
 JESENŠEK, Marko. *The Slovene language in the Alpine and Pannonian language area : the history of the Slovene language*. Kraków: Universitas, 2005. 365 str. ISBN 83-242-0577-2. [COBISS.SI-ID [13984520](#)]
 JESENŠEK, Marko. *Spremembe slovenskega jezika skozi čas in prostor*, (Zora, 33). Maribor: Slavistično društvo, 2005. 235 str. ISBN 961-6320-27-0. [COBISS.SI-ID [55373057](#)]

FILOZOFSKA FAKULTETA
Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija
www.ff.um.si

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Pokrajinske različice slovenskega knjižnega jezika
Course title:	Regional Versions of the Slovene Literary Language

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost		3.	5.
Slovene Language and Literature		3.	5.

Vrsta predmeta / Course type

izbirni/selective

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3
Nosilec predmeta / Lecturer:		Red. prof. dr. Marko Jesenšek				
Jeziki / Languages:		Predavanja / Lecture: slovenščina/Slovene				
		Vaje / Tutorial:				

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

None.

Vsebina:

1. Slovenski alpski in panonski jezikovni prostor in njuna razlikovalnost v najstarejših slovenskih molitvenih obrazcih.
2. Knjižne in pokrajinske različice slovenskega jezika
– koroška različica,
– prekmurska različica,
– vzhodnoštajerska različica,
– tržaška in videmska usmeritev.

Analiza besedil pokrajinskih jezikovnih različic in razlaga vzrokov za njihovo funkcijsko (ne)popolnost oz. okrnjenost;

Contents (Syllabus outline):

1. Slovene Alpine and Pannonian language space and its difference in the oldest Slovene sermon patterns.
2. Literary and regional variants of the Slovene language
– Carinthia variant,
– Prekmurje variant,
– East Styria variant,
– Triest and Udine direction.

The analysis of texts of regional language variants and explanation of causes for their functional (in)perfection, partiality;

Razlikovalnost v glasoslovju, oblikoslovju in skladnji ter obravnava posebnosti pri posameznih besednih vrstah in kategorijah (spol, sklon, število; oseba, čas, naklon, način...).

Nastajanje značilne terminologije in vprašanje normativnosti jezikovnih različic.

Značilno besedje in kontrastivna primerjava z narečji.

3. Delo s slovarji (Alasia; Megiser, Jarnik, Gutsman; Apostel, Čebul, Zgajšek, Harman, Alič, Penn, Miklošič; Murko, Caf) – teoretični in praktični vidiki slovaropisja in sestava pokrajinskih slovarjev (rokopisne in tiskane izdaje ter njihov vpliv na oblikovanje slovenskega besedišča).

4. Normativnost v slovnica (Gutsman; Zagajšek, Šmigoc, Dajnko, Murko, Muršec; Pavel) – teoretične osnove in razlikovalna norma do osrednjeslovenskega knjižnega jezika

Differentiation in phonetics, morphology and syntax and dealing with specifics regarding particular word classes and categories (gender, case, number; person, tense, mood, voice ...).

Emerging of characteristic terminology and question of normativity of language variant.

Characteristic vocabulary and contrastive comparison with dialects.

3. Work with dictionaries (Alasia; Megiser, Jarnik, Gutsman; Apostel, Čebul, Zgajšek, Harman, Alič, Penn, Miklošič; Murko, Caf) – theoretical and practical aspect of lexicography and composition of regional dictionaries (manuscript and printed editions and their influence on the formation of Slovene vocabulary).

4. Normativity in grammar manuals (Gutsman; Zagajšek, Šmigoc, Dajnko, Murko, Muršec; Pavel) – theoretical fundamentals and differentiating norm from the central Slovene literary language.

Temeljni študijski viri / Readings:

Breda Pogorelec, 2011: *Zgodovina slovenskega knjižnega jezika*. Ljubljana.

Marko Jesenšek, 2009: Nastanek in razvoj vzhodnoštajerskega knjižnega jezika. *Čas. zgod. narodop.*, letn. 80 = n. v. 45, št. 1, str. 93-112.

– –, 2005: Nastanek in razvoj prekmurskega knjižnega jezika. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], jan.-mar. 2004 [i.e. 2005], letn. 53, št. 1, str. [1]-12.

– –, 2005: *The Slovene Language in Alpine and Panonian Language Area*. Krakow.

– –, (ur.), 2008: *Od Megiserja do elektronske izdaje Pleteršnikovega slovarja*. Maribor, (ZORA 56).

Martina Orožen, 2003: *Razvoj slovenske jezikoslovne misli*. Maribor, (ZORA 26)

Vilko Novak, 1976: *Izbor prekmurskega slovstva*. Ljubljana.

Cilji in kompetence:

Študenti spoznajo dvojnični razvoj slovenskega knjižnega jezika in vse njegove pokrajinske (knjižne) različice.

Spoznajo vzroke za nastanek pokrajinskih jezikovnih različic na Slovenskem in jih ne razlagaj kot jezikovni partikularizem ali separatizem. Razumejo različne slovnične zgradbe slovenskega jezika, poznajo razlikovalno besedje, glasoslovje, oblikoslovje in skladnjo v razvoju slovenskega jezika.

Usvojijo slovaropisne načine in tehnike pri sestavljanju slovenskih pokrajinskih slovarjev.

Seznani se z različnimi teoretičnimi in praktičnimi principi pri sestavljanju slovnice slovenskega jezika.

Objectives and competences:

Students get to know doublet development of Slovene literary language and all of its regional (literary) variants.

They get to know causes for the origin of regional language variants in Slovenia and do not see them as language particularism or separatism. They understand various grammar structures of the Slovene language, know dissimilative vocabulary, phonetics, morphology and syntax in development of the Slovene language.

They adopt lexicographic modes and techniques of composing Slovene regional dictionaries.

They are acquainted with various theoretic and practical principles of composing grammar manuals of the Slovene language.

Znanje in razumevanje:
Sociolingvistično, nacionalno in državno pravno gledano je slovenski jezik danes enoten, do sredine 19. stoletja pa je imel vsaj dve knjižni različici in več pokrajinskih norm. Študenti razumejo dvojnični razvoj slovenske knjižne norme kot posledico alpskega (karantanskega) in panonskega jezikovnega, kulturnega, zgodovinskega in geografskega vpliva. Pokrajinskost slovenskega jezika ne enačimo z jezikovnim odpadništvom – Trubarja razumemo kot začetnika osrednjeslovenskega knjižnega jezika (tej smeri so se pridružili Korošci in Tržačani), Števana in Mikloša Kūzmiča kot glavna predstavnika prekmurskega knjižnega jezika in Dajnka kot slovničarja in utemeljitelja vzhodnoštajerske knjižne različice. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Študent pozna, bere in razume besedila, napisana v različicah slovenskega knjižnega jezika ter zna utemeljiti različne razvojne usmeritve v glasoslovju, oblikoslovju, skladnji in besedju.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:
From socio linguistic, national and state and legal aspect the Slovene language today is common, until the middle of the 19th century it had at least two variants and several regional norms. Students understand doublet development of the Slovene literary norm as a consequence of Alpine (Carinthian) and Pannonian language, cultural, historic and geographic influence. We do not equate the regionality of the Slovene language with language dissidence –Trubar is considered as the forefather of the central Slovene literary language (this direction was joined by Carinthians and Trieste), Števan and Mikloš Kūzmič as major representatives of the Prekmurje literary language and Dajnko as grammarian and founder of the East Styrian literary variant. Transferable/Key Skills and other attributes: Student knows, reads and understands texts written in variants of the Slovene literary language and is able provide arguments for various development directions in phonetics, morphology, syntax and vocabulary.

Predavanja, delo v skupinah, individualne naloge, kviz, filmi.

Learning and teaching methods:

Lectures, group work, individual assignments, quiz, films.

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Ustni izpit	40%	Oral examination.
Domače naloge	40 %	Homework.
Aktivno delo študenta v seminarju	20%	Active participation in seminar.

Reference nosilca / Lecturer's references:

JESENŠEK, Marko. *Poglavja iz zgodovine prekmurskega jezika*, (Zora 88) Maribor 2012. Maribor: Mednarodna knjižna zbirka.
JESENŠEK, Marko. Graz und seine Bedeutung für die Slowenistik (vom 16. bis Mitte des 19. Jahrhunderts). V: KARNIČAR, Ludvik (ur.), RAJŠP, Vincenc (ur.). *Graz und Slowenen : Sammelband zum gleichnamigen Symposium vom 20.-21. V. 2010 an der Karl-Franzens-Universität Graz*, (Srednjeevropska znanstvena knjižnica, Bd. 5). Na Dunaju = in Wien: Slovenski znanstveni inštitut: = Slowenisches Wissenschaftsinstitut; Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU; Graz: Institut für Slawistik, Karl-Franzens-Universität, 2011, str. 81-95. [COBISS.SI-ID 18691848]
JESENŠEK, Marko. Trubarjeva in Kūzmičeva različica slovenskega knjižnega jezika. V: MERŠE, Majda (ur.). *Trubarjeva številka*, (Slavistična revija, letn. 56/57, št. 2008-4/2009-1). Ljubljana:

Slavistično društvo Slovenije, 2009, str. [199]-209. [COBISS.SI-ID 16738056]

JESENŠEK, Marko. Borovnjak in prekmurski knjižni jezik. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Življenje in delo Jožefa Borovnjaka*, (Zora, 55). Maribor: Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnosti, 2008, str. 166-179. [COBISS.SI-ID 16127496]

JESENŠEK, Marko. Slovenski jezik od malonedeljske besede do ljutomerskega tabora. *Čas. zgod. narodop.*, 2008, letn. 79 = n.v. 44, št. 1/2, str. 146-160. [COBISS.SI-ID 16128520]

JESENŠEK, Marko. *Spremembe slovenskega jezika skozi čas in prostor*, (Zora, 33). Maribor 2005. Maribor: Slavistično društvo, 235 str. ISBN 961-6320-27-0. [COBISS.SI-ID 55373057]

JESENŠEK, Marko. Lexicography in Styria before of end of the 19ht century. *Stud. slav. Acad. Sci. Hung. = Studia Slavica Hung.*, 2005, letn. 50, št. 1/2, str. 99-112. [COBISS.SI-ID 14165768]

Univerza v Mariboru

FILOZOFSKA FAKULTETA

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija
www.ff.um.si

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Pregled slovenske dialektologije
Course title:	Overview of the Slovene Dialectology

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost		2.	3.
Slovene Language and Literature		2.	3.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages: **Predavanja / Lectures:**
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Za opravljanje sprotne preverjanja znanja s kolokviji je prisotnost na predavanjih obvezna.

Prerequisites:

For regular knowledge testing, participation is obligatory.

Vsebina:

1. Spoznavanje osnovnih značilnosti narečnih skupin na vseh jezikovnih ravneh v odnosu do slovenskega knjižnega jezika
2. Spoznavanje naglasne podobe slovenskih narečij (tonemskost, netonemskost), posebnih narečnih glasov, oblikotvornih in oblikospreminevalnih morfemov, ožjenarečne leksike.
3 Razširjanje pridobljenega znanja s seminarsko nalogo, v kateri bodo študentje

Content (Syllabus outline):

1. Getting to know fundamental characteristics of dialectal groups on all of language levels in relation to the Slovene literary language
2. getting to know the stress image of Slovene dialects (tonemic, non-tonemic), special dialectal speech sounds, verb form and morphological morphemes, specific dialectal lexica.
3 expanding the existing knowledge with seminar paper in which students analyze

analizirali narečno besedilo, ki ga bodo posneli in zapisali sami.

dialectal text recorded and transcribed by themselves.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Mihaela KOLETNIK, 2001: *Slovenskogoriško narečje*. Maribor: SD Maribor. Zora 12.

Mihaela KOLETNIK, 2008: *Panonsko lončarsko in kmetijsko izrazje ter druge dialektološke razprave*. V Mariboru: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. Zora 6.

Tine LOGAR, 1996: *Dialektološke in jezikovnozgodovinske razprave*. Ur. Carmen Kenda Jež. Ljubljana: SAZU.

Fran RAMOVŠ, 1935: *Historična gramatika slovenskega jezika VII, Dialekti*. Ljubljana: Učiteljska tiskarna.

Zinka ZORKO, 1995 : *Narečna podoba Dravske doline*. Maribor: Kulturni forum.

Zinka ZORKO, 1998: *Haloško narečje in druge dialektološke študije*. Maribor: SD. Zora 6.

Zinka ZORKO, 2009: *Narečjeslovne razprave o koroških, štajerskih in panonskih govorih*. Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. Zora 64.

Cilji in kompetence:

1. Spoznavanje narečij kot posebnih sestavov slovenskega jezika.
2. Prepoznavanje njihove prozodijske, glasoslovne, morfološke in sintaktične podobe.
3. Osvojitev sodobne nacionalne transkripcije za zapis narečnih besedil.

Objectives and competences:

1. Getting to know dialects as a special systems of the Slovene language.
2. Recognizing their prosodic, phonetic, morphological and syntactic images.
3. Adopting contemporary national transcription for writing of dialectal texts.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študentje:

- znajo prepoznati narečje kot posebni sestav slovenskega jezika;
- razumejo in prepoznajo najstarejše glasoslovne, kvantitativne, kvalitativne in intonacijske spremembe od začetkov slovenskega jezika do danes;
- obravnavana narečja znajo analizirati na vseh jezikovnih ravneh;
- znajo transkribirati narečna besedila;
- znajo sinhrono opisati in analizirati svoje narečje.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Students:

- are able to recognize dialect as a special system of the Slovene language ;
- understand and recognize the oldest phonetic, quantitative, qualitative and intonation changes from the beginning of the Slovene language until today;
- are able to analyze dialects on all of the language levels;
- know how to transcribe dialectal texts;
- know how to synchronically describe and analyze their own dialect.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Študenti poleg teoretičnega vedenja obvladajo tudi metodo terenskega anketiranja; zbrane podatke znajo transkribirati in analizirati.	Transferable/Key Skills and other attributes: Besides theoretical knowledge students are able to perform a method of field interview; They can transcribe and analyze gathered data.
--	---

Metode poučevanja in učenja: Predavanja, metoda dela z besedilom, metoda dela z avdio- in videoposnetki, metoda anketiranja.	Learning and teaching methods: Lectures, method of work with text, method of work with audio- and video recordings, method of interview .
--	---

	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Načini ocenjevanja: Seminarska naloga. Pisni izpit. (pisni izpit lahko nadomesti sprotno preverjanje znanja s kolokviji)	25 % 75 %	Seminar paper. Written examination. (written examination may be substituted for colloquiums)

Reference nosilca / Lecturer's references:

KOLETNIK, Mihaela. *Slovenskogoriško narečje*, (Zbirka Zora, 12). Maribor: Slavistično društvo, 2001. 323 str., zvd. ISBN 961-6320-04-1. [COBISS.SI-ID 46421761]

KOLETNIK, Mihaela. O prekmurskih mikrotoponimih. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], str. [75]-86. [COBISS.SI-ID 16138248]

KOLETNIK, Mihaela. *Panonsko lončarsko in kmetijsko izrazje ter druge dialektološke razprave*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 60). V Mariboru: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2008. 258 str., ilustr. ISBN 978-961-6656-28-3. [COBISS.SI-ID 61907201]

KOLETNIK, Mihaela. Traces of interlingual contacts in Prekmurje agricultural terminology. *Dialectologia*, 2010, 4, str. 47-66, ilustr. <http://www.publicacions.ub.es/revistes/dialectologia4/>. [COBISS.SI-ID 17428232]

KOLETNIK, Mihaela. O toponimih na Dolinskem. V: FILIPI, Goran (ur.). *Narečna prepletanja*. Koper: Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče, Univerzitetna založba Annales, 2011, str. 229-243.

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Pridižni vzorci v starejšem slovenskem slovstvu
Course title:	Sermon Patterns in the Older Slovene Literature

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost		2.	4.
Slovene Language and Literature		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type

izbirni/selective

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15					75	3

Nosilec predmeta / Lecturer:	doc. dr. Blanka Bošnjak					
Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture:	slovenščina/Slovene				
	Vaje / Tutorial:					

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

None.

Vsebina:

1. Teoretična opredelitev pridige kot polliterarnega žanra ter kot oblike cerkvenega govora.
2. Postavitev pridige kot žanra v medbesedilni kontekst skozi analizo medbesedilnih in retoričnih figur (npr. zgled ali eksempl, primera s topično podobo ali aluzija, navedek/citat ali sentenca, alegorična razlaga ...).
3. Zgodovinski pregled razvoja pridige v kontekstu starejšega slovenskega slovstva.
4. Stilna, idejna, motivno-tematska in retorična analiza pridig različnih obdobj in smeri na Slovenskem: npr. reformatorja

Contents (Syllabus outline):

1. Theoretical definition of sermon as half-literary genre and as a form of the church discourse.
2. Placing sermon as genre in inter textual context through the analysis of inter-textual and rhetorical figures (e.g. model or example, comparison with a topic image or allusion, quote/citation, allegoric explanation ...).
3. Historical overview of the sermon development in a context of older Slovene literature.
4. Stylistic, idea, motive-thematic and rhetoric analysis of sermons of different

Primoža Trubarja, kapucina Janeza Svetokriškega, kapucina Rogerija Ljubljanskega (Mihaela Krammerja), jezuita Jerneja Basarja, Jurija Japlja, Matije Vertovca, Franca Kosarja, Petra Pavla Glavarja, A. M. Slomška ...

periods and directions in Slovene land: e.g. by reformist Primož Trubar, Franciscan kapucina Janez Svetokriški, Franciscan Rogerij Ljubljanski (Mihael Krammer), jesuit Jernej Basarj, Jurij Japelj, Matija Vertovec, Franc Kosarj, Peter Pavel Glavar, A. M. Slomšek ...

Temeljni študijski viri / Readings:

Aleksandra Bizjak, 2005: *Pridiga kot žanr*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. (Uvodno poglavje.)

Marko Juvan, 2000: *Vezi besedila*. Ljubljana: Literarno-umetniško društvo Literatura. (Zbirka Novi pristopi). Str. 113–131.

George A. Kennedy, 2001: *Klasična retorika ter njena krščanska in posvetna tradicija od antike do sodobnosti*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. Str. 359–375.

Jelka Kernev-Štrajn, 2009: *Renesansa alegorije: alegorija, simbol, fragment*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. Str. 25–59.

Mirko Rupel (ur.), 1991: *Sacrum promptuarium Janeza Svetokriškega*. Koper: Lipa.

A.S. Snoj, 1997: *Homiletika: božje sporočilo v človeški govorici. Teološke in homiletične osnove oznanjevanja*. Ljubljana: Družina. Str.: 121–135 ter 154–164.

Primož Trubar, 1996: *Catehismus s dveima islagama : ena pridiga od starosti te praue inu kriue vere ... vkupe sbrana ... skusi Primosha Truberia*. Ljubljana: DZS.

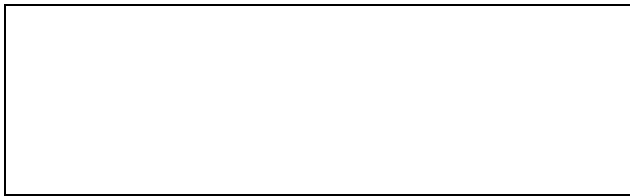
Ustrezni viri.

Cilji in kompetence:

1. Teoretična opredelitev pridige.
2. Pridiga kot polliterarni žanr in kot oblika cerkvenega govora.
3. Medbesedilni kontekst pridige (npr. analiza medbesedilnih in retoričnih figur).
4. Zgodovinski pregled razvoja pridige v kontekstu starejšega slovenskega slovstva.
5. Stilna, idejna, motivno-tematska in retorična analiza pridig različnih obdobij in smeri na Slovenskem: npr. reformacije, baroka, razsvetljenstva.

Objectives and competences:

1. Theoretical definition of sermon.
2. Sermon as half-literary genre and as a form of church discourse.
3. Inter-textual context of sermon (e.g. analysis of inter-textual and rhetoric figures).
4. Historical overview of sermon development in the context of older Slovene literature of.
5. Style, idea, motive-thematic and rhetoric analysis of sermons in different periods and directions in the Slovene land: e.g. Reformation, Baroque,

Enlightenment.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Zmožnost in poznavanje:

1. Teorije pridige.
2. Medbesedilnost pridige(ustrezna analiza).
3. Zgodovinski razvoj pridige v okviru starejšega slovenskega slovstva.
4. Razumevanje stilne, idejne, motivno-tematske in retoričneanalize pridig številnih ključnih avtorjev/pridigarjev različnih obdobj in smeri na Slovenskem (od reformacije preko baroka do razsvetljenstva).
5. Veščina interpretacije pridig avtorjev posameznih obravnavanih obdobj.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Veščina interpretiranja ter stilna, idejna, motivno-tematska in retorična analiza pridig številnih ključnih avtorjev/pridigarjev različnih obdobj in smeri na Slovenskem (od reformacije preko baroka do razsvetljenstva).

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Capacity and knowledge:

1. Theories of sermon.
2. Inter-textuality of sermon (an adequate analysis).
3. Historical development of sermon within frames of the older Slovene literature.
4. Understanding style, idea, motive-thematic and rhetoric analysis of sermons by various key authors /preachers from the various periods and directions in Slovene lands (from Reformation to Baroque and Enlightenment).
5. Skill of interpreting sermons by authors of particular periods.

Transferable/Key Skills and other attributes:

Skill of interpreting and style, idea, motive-thematic and rhetoric analysis of sermons by numerous key authors/preachers from different periods and directions in Slovene land (from Reformation to Baroque and).

Metode poučevanja in učenja:

Metode:

- poučevanja: znanstvene metode: historična, formalnoanalitična metoda in poudarek na interpretacijski metodi,
- učenja: formalnologične metode – analiza, sinteza, dedukcija, indukcija, deskripcija.
- Metode razlage, diskusije in študije primera.

Learning and teaching methods:

Methods:

- teaching: scientific methods historical, formal-analytical method with emphasis on interpretation method,
- learning: formal logical method – analysis, synthesis, deduction, induction, description.
- Method of explanation, discussion, study of an example.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Pisni izpit.	70 %	Written examination.
Domače naloge.	30 %	Homework.

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOŠNJAK, Blanka. Diskurzivne prvine v izbranih Trubarjevih predgovorih in pismih. *Slavia Centralis*,

2008, letn. 1, št. 1, str. 63-72. [COBISS.SI-ID 16836872]

BOŠNJAK, Blanka. Vodnikovo prozno delo. *Jez. slovst. (Tisk. izd.)*. [Tiskana izd.], 2010, letn. 55, št. 1/2, str. 61-75. [COBISS.SI-ID 43842402]

BOŠNJAK, Blanka. Kratka potopisna besedila Prežihovega Voranca = The short travelogue texts of Prežihov Voranc. V: BOROVIK, Silvija (ur.). [*Novi pogledi na Prežihovega Voranca*], (Jezik in slovstvo, letn. 55, št. 3/4). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2010, str. 63-76. [COBISS.SI-ID 18431240]

BOŠNJAK, Blanka. Tematizacija nasilja v izbrani sodobni slovenski kratki prozi. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], okt.-dec. 2010, letn. 58, št. 4, str. 475-487. [COBISS.SI-ID 44404834]

BOŠNJAK, Blanka. Slomškova pridiga skozi optiko pripovednih postopkov. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Večno mladi Htinj : ob 80-letnici Janka Čara*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 83). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2012, str. 212-218. [COBISS.SI-ID 18944520]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Slogovne značilnosti slovenske lirike na prelomu iz 19. v 20. stoletje
Course title:	Stylistic Characteristics of the Slovene Lyric at the end of the 19 th and the beginning of the 20 th century

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost		2.	4.
Slovene Language and Literature		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type

izbirni/selective

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15					75	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Jožica Čeh Steger

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lectures:** slovenščina/Slovene
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

None.

Vsebina:

1. Slogovni pluralizem v slovenski liriki na prelomu iz 19. v 20. stoletje.
2. Formalizem v slovenski liriki zadnje tretjine 19. stoletja in obrabljenost pesniškega sloga.
3. Cankarjeva in Župančičeva prenova pesniškega sloga konec 19. stoletja ob stiku z evropskimi literarnimi smermi in tokovi (dekadenco, impresionizmom, simbolizmom).
4. Dekadenčne, impresionistične in simbolistične slogovne prvine v liriki slovenske

Content (Syllabus outline):

1. Stylistic pluralism in the Slovene lyric between the 19th and the beginning of the 20th century.
2. Formalism in the Slovene lyric in the last third of the 19th century and exhaustion of the poetic style.
3. Cankar's and Župančič's renewal of the poetic style at the end of the 19th century in contact with the European literary directions and currents (decadence, impressionism,

moderne.
5. Načelo subjektivizma v slovenski liriki in njegove sledi v pesniškem slogu (Ivan Cankar, Oton Župančič, Dragotin Kette, Josip Murn, Cvetko Golar, Vojeslav Molè, Alojz Gradnik, Vida Jeraj idr.).

symbolism).
4. Decadence, impressionistic and symbolist stylistic elements in the lyric of the Slovene Modern.
5. Principle of subjectivism in the Slovene lyric and its traces in poetic style (Ivan Cankar, Oton Župančič, Dragotin Kette, Josip Murn, Cvetko Golar, Vojeslav Molè, Alojz Gradnik, Vida Jeraj etc.).

Temeljni literatura in viri / Readings:

France Bernik, 1993: Impresionizem v slovenski liriki. V. France Bernik: *Študije o slovenski poeziji*. Ljubljana: DZS. 99–115.
Jožica Čeh, 2003: Folklorni svet v liriki slovenske moderne. *Slavistična revija* 51. 211–223.
Irena Novak Popov (ur.), 2004: *Antologija slovenskih pesnic 1*. Ljubljana.
Franc Zadavec, 1999: *Pesnik Alojz Gradnik (1882 –1967)*. Ljubljana: Znanstveni inštitut FF.
Franc Zadavec, 1980: Murnova impresionistična lirika. V: Franc Zadavec: *Elementi slovenske moderne književnosti*. Murska Sobota: Pomurska založba. 91–107.

Cilji in kompetence:

Študenti spoznajo slogovni pluralizem v pesništvu slovenske moderne.
Usposobijo se za interpretacijo pesniškega besedila.
Spoznajo temeljna pesniška besedila osrednjih predstavnikov moderne, njihove slogovne značilnosti in avtorske stile.

Objectives and competences:

Students get to know stylistic pluralism in poetry of the Slovene Modern.
They are capable for interpretation the poetic text.
They get to know fundamental poetic texts by representatives of Modern, their stylistic characteristics and author styles.

Predvideni študijski rezultati:

Študenti razumejo slogovni pluralizem v liriki slovenske moderne.
Znajo interpretirati slogovne prvine v izbranih pesniških besedilih slovenske moderne.
Znajo prepoznati avtorske stile osrednjih predstavnikov slovenske moderne.

Intended learning outcomes:

Students understand stylistic pluralism in the lyric of the Slovene Modern.
They are able to interpret stylistic elements in selected poetic texts of the Slovene Modern.
They are capable to recognize author's style of the central representatives of the Slovene Modern.

Metode poučevanja in učenja:

Formalno-logične metode, teorija jezikovnega stila. Branje pesniških besedil, diskusija. Delo z besedilom (slogovne analize in interpretacije pesniških besedil).
Metode razlage, diskusije in študije primera.

Learning and teaching methods:

Formal-logical method, theory of language style. Reading poetic texts, discussion. Work with text (stylistic analysis and interpretation of poetic texts).
Method of explanation, discussion, study of an example.

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /

Weight (in %) /

Assessment:

Pisni izpit.	100 %	Written examination.
--------------	-------	----------------------

Reference nosilca / Lecturer's references:

ČEH STEGER, Jožica. Ekologizacija literarne vede in ekokritika. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], apr.-jun. 2012, letn. 60, št. 2, str. 199-212. [COBISS.SI-ID 19293960]

ČEH STEGER, Jožica. Rudolf Maister: od anacreontskega do domovinskega in pokrajinskega pesnika = Rudolf Maister: from anacreontic to patriotic and local poet. *Čas. zgod. narodop.*, 2011, letn. 82 = n. v. 47, zv. 2/3, str. 206-220. [COBISS.SI-ID 68316161]

ČEH STEGER, Jožica. Med avtobiografijo in avtobiografsko prozo : Cankarjevo Moje življenje in Majcnovo Detinstvo. V: KORON, Alenka (ur.), LEBEN, Andrej (ur.). *Avtobiografski diskurz : teorija in praksa avtobiografije v literarni vedi, humanistiki in družboslovju*, (Studia litteraria). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2011, str. 235-246. [COBISS.SI-ID 18550792]

ČEH STEGER, Jožica. *Ekspressionistična stilna paradigma v kratki pripovedni prozi 1914-1923*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 69). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2010. 221 str. ISBN 978-961-6656-46-7. [COBISS.SI-ID 65327105]

ČEH STEGER, Jožica. Literarni ekspresionizem, medmedialnost in abstraktnost. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Večno mladi Htinj : ob 80-letnici Janka Čara*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 83). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2012, str. 175-186. [COBISS.SI-ID 18933256]

ČEH STEGER, Jožica. Ekološko usmerjena literarna veda in Prežihove samorastniške novele. V: BOROVIK, Silvija (ur.). *[Novi pogledi na Prežihovega Voranca]*, (Jezik in slovstvo, letn. 55, št. 3/4). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2010, 2010, letn. 55, št. 3/4, str. 53-62. [COBISS.SI-ID 18423816]

ČEH STEGER, Jožica. Vstop Ivana Dornika v ekspresionistično paradigmo. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], jul.-sep. 2009, letn. 57, št. 3, str. [438]-450. [COBISS.SI-ID 40409698]

Univerza v Mariboru

FILOZOFSKA FAKULTETA

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija
www.ff.um.si

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Slovenski knjižni jezik 1
Course title:	Slovene Literary Language 1

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost		1.	1.
Slovene Language and Literature		1.	1.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30					60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages: **Predavanja / Lectures:**
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Pogoj za pristop k izpitu je 80-% prisotnost pri predavanjih.

Prerequisites:

Exam requirements include an attendance rate of 80% of lectures.

Vsebina:

- Slovenski jezik, jezikovna zvrstnost glede na ilokucijsko namero.
- Družbenostne in prenosniške zvrsti.
- Vprašanje norme glede na različne jezikove zvrsti.
- Norma slovenskega knjižnega jezika na glasoslovni in pravopisni ravni.
- Osnove ortoepije, ki so povezane tudi z ortografijo.

Content (Syllabus outline):

- Slovene language and linguistic varieties of language regarding to the illocutional intent.
- Social and media types.
- Question of norm regarding different linguistic varieties.
- Norm of the Slovene literary language on phonological and orthographical level.

- Posebne izgovorne težave pri slovenskih knjižnih samoglasnikih in soglasnikih.
- Posebne glasovne zveze.
- Pisna jezikovna norma.
- Težja mesta slovenskega pravopisa.
- Reševanje praktičnih primerov med rabo in normo.

- Special pronunciation troubles regarding Slovene literary vowels and consonants.
- Specific phonetic connections.
- Written language norm.
- The more difficult places in the Slovene orthography.
- Solving practical examples between usage and norm.

Temeljna literatura in viri / Readings:

- D. Dukič, 2010: Razvoj koncepta funkcijske zvrstnosti v slovenskem jezikoslovju. *Slavistična revija* 58/3. 311–334.
- V. Mikolič, 2009: Specializirani jezikovni korpusi in funkcijska zvrstnost. *Infrastruktura slovenščine in slovenistike*. Ur. Marko Stabej. Simpozij Obdobja 28. Oddelek za slovenistiko, Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 257–263.
- A. Skubic, 1994/1995: Klasifikacija funkcijske zvrstnosti in pragmatična definicija funkcije. *JiS* 40/5. 155–168.
- *Slovenski pravopis*, 2003. Ljubljana: Založba ZRC SAZU. Ustrezna poglavja.
- J. Toporišič, 2004: *Slovenska slovnica*. Maribor: Založba Obzorja. Poglavje *Glasonovje*.

Cilji in kompetence:

Študenti teoretsko in praktično spoznajo glasovno in pisno podobo jezika. Usvojijo pravorečno in pravopisno normo (pravila) in ju funkcionalno obvladajo. Slušni in artikulacijski pojavnosti določajo vidno (zapisovanje); zapisani pojavnosti določajo glasovno (govor).

Objectives and competences:

Theoretically and in practically get to know vocal and written image of the language. They adopt the norms of correct speech and orthography (rules) and are functionally proficient. They determine the visual (written) to the audio and articulation phenomena; they determine the vocal (speech) to the written phenomena.

Predvideni študijski rezultati:

Poglobljeno znanje in razumevanje pravopisne in pravorečne normativnosti. Izoblikovana predstava o razmerju glas – pisno znamenje. Aplikacija znanja in sposobnosti v stvarne sporazumevalne položaje.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- Sposobnost slušnega razlikovanja in izgovarjave glasov idr. fonetičnih pojavov.
- Pripravljenost na nenehno strokovno izpopolnjevanje.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:
In depth knowledge and understanding of the orthographic and correct speech normativity. Well defined image of the relation between sound - its written form. Application of knowledge and abilities in the actual communication positions.

Transferable/Key Skills and other attributes:

- Ability of audio differentiation and pronunciation of sounds etc. phonetic phenomena.
- Readiness for permanent professional advancement.

Metode poučevanja in učenja:

Learning and teaching methods:

Predstavitev vsebine ob spodbujanju študentov k problemskemu pristopu in praktičnemu reševanju načrtovanih specifičnih vsebin. Metode slušne in artikulacijske fonetike. Spodbujanje študentov za aktivno soustvarjanje in vključevanje v poglobljene vsebine ter kritično presojo. Metoda diskusije, razlaganja, prikazovanja.

Lectures include stimulation of students for various problem approaches and problem solving of specific planned tasks. Methods of audio and articulation phonetics. Students are stimulated for active participation, creation and inclusion into detailed content and critical judgment. Method discussion, explanation, presentation.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Pisni izpit.	100 %	Written examination.
--------------	-------	----------------------

Reference nosilca / Lecturer's references:

KRAJNC IVIČ, Mira. Kako natančna je lahko transkripcija. *Slavia Centralis*, 2010, letn. 3, št. 2, str. 159-173. [COBISS.SI-ID 17905672]

KRAJNC IVIČ, Mira. Jezikovno-vedenjski vzorci opravičevanja v slovenščini. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], jan.-mar. 2010, letn. 58, št. 1, str. [133]-147. [COBISS.SI-ID 17504264]

KRAJNC IVIČ, Mira. Janševe in Pahorjeve prepričevalne strategije na zadnjih parlamentarnih volitvah. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], jan./mar. 2011, letn. 59, št. 1, str. [21]-35. [COBISS.SI-ID 18321160]

KRAJNC IVIČ, Mira. *Besedilne značilnosti javne govorjene besede : na gradivu sej mariborskega Mestnega sveta*, (Zora, 35). Maribor: Slavistično društvo, 2005. 353 str., tabele. ISBN 961-6320-29-7. [COBISS.SI-ID 55489793]

KRAJNC IVIČ, Mira. *Razgovor kot vrsta komunikacijskega stika*, (Zora, 63), (Mednarodna knjižna zbirka Zora). Maribor: Filozofska fakulteta, Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, 2009. 306 str. ISBN 978-961-6656-38-2. [COBISS.SI-ID 63804929]

Univerza v Mariboru

FILOZOFSKA FAKULTETA

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija
www.ff.um.si

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Slovenski knjižni jezik 2
Course title:	Slovene Literary Language 2

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost		2.	3.
Slovene Language and Literature		2.	3.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

doc. dr. Melita Zemljak Jontes

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lectures:** slovenščina/Slovene
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Študent mora poznati osnovne pojme jezikoslovja in sistematičnost jezikovnih ravnin. Pogoji za pristop k izpitu: opravljena seminarska naloga in 75-odstotna prisotnost v seminarju.

Prerequisites:

Student must know fundamental concepts of linguistics and system character of language levels.
Exam requirements include: seminar paper and an attendance rate of 75% of seminar.

Vsebina:

Content (Syllabus outline):

Oblikoslovje – splošno, umestitev v jezikovni sistem.
Besedne vrste – pregled po posameznih besednih vrstah.
Morfematika – pojem morfema, pomen slovničnih morfemov.
Oblikoslovne kategorije.
Oblikoslovna paradigmatika (oblikospreminjevalni in oblikotvorni vzorci).
Besedne vrste v razmerju do stavčnih členov.
Stilistika oblikoslovnih prvin.

Morphology – general, placement into the language system,
Word classes, – overview according to particular word classes.
Morphematic – concept of morpheme, meaning of grammatical morphemes.
Morphological categories.
Morphological paradigmatic (morphological and verb form patterns).
Word classes in relation to sentence elements.
Stylistic of morphological elements.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Slovenski pravopis. Ljubljana: ZRC SAZU, 87–108.
Jože TOPORIŠIČ, 2000: *Slovenska slovnica*. Maribor: Založba Obzorja. 235–462.
Jože TOPORIŠIČ, 2003: *Oblikoslovne razprave*. Ljubljana: Založba ZRC SAZU.
Jože TOPORIŠIČ, 1992: *Enciklopedija slovenskega jezika*. Ljubljana: Cankarjeva založba.

Cilji in kompetence:

Študentje se seznanijo z oblikoslovjem kot eno izmed jezikovnih ravnin in z njeno umestitvijo v jezikovni sistem. Spoznajo sistemsko urejenost jezika po posameznih besednih vrstah in njihovo razmerje do stavčnih členov. Usvojijo pojem morfema in njegove povezave z oblikoslovno paradigmatiko. Študentje so v okviru seminarjev zmožni predstaviti teoretično oblikoslovno problematiko na praktičnih primerih.

Objectives and competences:

Students get acquainted with morphology as one among linguistic levels and with its placement into language system. They get to know system order of the language according to particular word classes and their relation to sentence elements. They adopt concept of morpheme and its connectedness to morphological paradigmatic. Within seminar students are able to present theoretic-morphological problematic on practical case.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Študentje poznajo oblikoslovno ravnino kot del splošnega jezikovnega ustroja. Poznajo sistemsko urejenost in paradigmatiko posameznih besednih vrst vključno z njihovo morfemsko strukturo in povezavo s skladijsko ravnino. Razumejo stilistične razlike oblikoslovnih prvin ter jih znajo uporabiti v različnih izraznih položajih. Študentje so na praktičnem primeru oblikoslovne analize besedila sposobni prikazati obvladovanje usvojenega znanja.

Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Usvojitev znanja oblikoslovnih kategorij, besednih vrst, njihove morfemske strukture ter povezave oblikoslovne ravnine s skladijsko je nujno za razumevanje in usvajanje skladijskih

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:
Students are acquainted with morphological level as a part of general linguistic system. They know system structure and paradigmatic of particular word classes including their morphemic structure and connection to the syntax level. They understand stylistic differences of the morphemic elements and are able to use them in various expression positions. Students are capable to present the obtained knowledge on practical morphological text analysis.

Transferable/Key Skills and other attributes:
Obtaining knowledge about morphological categories, word classes, their morphemic structure and connected morphological levels with syntax is necessary for understanding and

zakonitosti slovenskega knjižnega jezika.

adopting syntax laws of the Slovene literary language.

Metode poučevanja in učenja:

Frontalno delo, skupinsko delo, individualno delo, delo v spletni učilnici.

Metode referata, razlage, diskusije in študije primera, prikazovanja.

Learning and teaching methods:

Frontal work, group work, individual work, work in ICT classroom.

Method of report, explanation, presentation, discussion, study of an example.

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

Aktivno sodelovanje v seminarju (75% prisotnost v seminarju je obvezna).	10 %	Active participation in seminar (obligatory presence 75 %).
Seminarska naloga (opravljena seminarska naloga je pogoj za pristop k izpitu).	30 %	Seminar paper (seminar paper is necessary to do examination).
Pisni izpit (opravljen pisni izpit je pogoj za pristop k ustnemu izpitu).	30 %	Written examination (passed written examination is necessary to do oral examination).
Ustni izpit.	30 %	Oral examination.

Reference nosilca / Lecturer's references:

ZEMLJAK JONTES, Melita. Narečne značilnosti v izbranih besedilih Božidarja Raiča. *Čas. zgod. narodop.*, 2008, letn. 79 = n.v. 44, št. 1/2, str. 179-205. [COBISS.SI-ID 16132872]

ZEMLJAK JONTES, Melita. Jurij Dalmatin - govorec in pisec (tudi) posavskega narečja. *Stati inu obstati*, 2011, [Št.] 13/14, str. 80-97. [COBISS.SI-ID 18769928]

ZEMLJAK JONTES, Melita. *Trajanje glasov štajerskega zabukovškega govora : instrumentalno-slušna analiza*, (Zbirka Zora, št. 30). Maribor: Slavistično društvo, 2004. 343 str., ilustr. ISBN 961-6320-24-6. [COBISS.SI-ID 53888001]

ČERNELIČ KROŠELJ, Alenka, PAHOR, Daša, ZEMLJAK JONTES, Melita. *Adam Bohorič, Jurij Dalmatin in Krško = [Adam Bohorič, Jurij Dalmatin and Krško*, (Zbirka K mestu K., št. 4). Krško: Valvasorjev raziskovalni center: = Valvasor's Research Centre, 2006. 99 str., ilustr. ISBN 961-91303-3-2. [COBISS.SI-ID 226772480]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Slovenski knjižni jezik 3
Course title:	Slovene Literary Language 3

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost		2.	4.
Slovene Language and Literature		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type:	obvezni/obligatory
Univerzitetna koda predmeta / University subject code:	

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Labor work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:	izred. prof. dr. Mira Krajnc Ivič
-------------------------------------	-----------------------------------

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture:	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Pogoj za pristop k izpitu je 80-% prisotnost pri kontaktnih urah in opravljena seminarska naloga.

Prerequisites:

Exam requirements include: seminar paper and an attendance rate of 80% of all sessions (lectures, seminars).

Vsebina:

- Besedilno sporočilo vs. ubeseditev vs. diskurz.
- Sveznost kot merilo teksema.
- Komunikacijska dejanja in izražanje tvorčeve namere.
- Kontekst oz. okoliščine.
- Zgradba besedila v odvisnost od sporočanja položaja.
- Teorija govornih dejanj po Austinu,

Content (Syllabus outline):

- Textual communication vs. text formation vs. discourse.
- Cohesion and coherence as a measures of texeme.
- Communication acts expression of autor's intent.
- Kontext.
- Text structure in dependence of communication position.

- Searlu in Kunst Gnamuš.
- Večfunkcijskost govornih dejanj.
- Komunikacijska načela.
- Besedilna zvrstnost.

- Speech act theory according to Austin, Searle, Kunst Gnamuš.
- Multifunctionality of speech and communicational acts.
- Principles of communication. Text types.

Temeljni literatura in viri / Readings:

- R. A. Beaugrande, U. Dressler, 1992: *Uvod v besediloslovje*. Ljubljana: Park. Ustrezna poglavja.
- M. Krajnc Ivič, 2008: Poskus jezikovnopragmatske in sociolingvistične analize Borovnjakovih Velikega katekizma in Duhovne hrane v primerjavi s sodobnimi priročniki za verouk. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Življenje in delo Jožefa Borovnjaka*, (Zora, 55). Maribor: Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnosti, 2008, str. 218-231.
- M. Krajnc Ivič, 2010. Pripovedovanje in opisovanje v vrtcu. V: GORIUP, Jana (ur.). *Vrtec od včeraj do danes za jutri : strokovna monografija*. Zreče: Vrtec, 2010, str. 76-86.
- O. Kunst Gnamuš, 1981: *Pomenska podstava povedi*. Ljubljana: Pedagoški inštitut.
- M. Smolej, 2004: Členki kot besedilni povezovalci. *JIS* 49. 45–57.
- A. Žele, 2008: *Osnove skladnje*. Ljubljana. Str. 47–.

Cilji in kompetence:

Pridobiti znanje o temeljnih značilnostih in lastnostih besedil. Samostojno interpretirati izbrana besedila.

Objectives and competences:

To acquire knowledge about fundamental characteristics of texts. Independently interpret selected texts.

Predvideni študijski rezultati:

Poglobljeno znanje in razumevanje besediloslovja.
Pridobivanje znanja o funkcioniranju jezikovnih in parajezikovnih prvin na nivoju besedila.
Zmožnost interpretacije besedil.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- Sposobnost samostojnega in argumentiranega analiziranja besedil.
- Pripravljenost na nenehno strokovno izpopolnjevanje.

Intended learning outcomes:

In depth knowledge and understanding of lexicology.
Acquiring knowledge about functioning of linguistic and para-linguistic elements at the text level.

Capability of interpreting texts.

Transferable/Key Skills and other attributes:

- Capability of independent and argued text analysis.
- Preparedness for constant professional improvement.

Metode poučevanja in učenja:

Predstavitev vsebine ob spodbujanju študentov k problemskemu pristopu in reševanju načrtovanih specifičnih problemov. Interpretacija besedil. Spodbujanje študentov za aktivno soustvarjanje in vključevanje v poglobljene vsebine ter kritično presojo. Metode referata, razlage, diskusije in študije primera, razprava, viharjenja možganov.

Learning and teaching methods:

Lectures include stimulation of students for various problem approaches and problem solving of specific planned tasks. Students are stimulated for active participation, creation and inclusion into detailed content and critical judgment.
Method of report, explanation, interpretation, discussion, debate, study of an example and brainstorming.

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Aktivno sodelovanje pri PR in SE	10 %	Active participation in lectures and seminar.
Seminarska naloga.	20 %	Seminar paper.
Pisni izpit.	70 %	Written examination.

Reference nosilca / Lecturer's references:

KRAJNC IVIČ, Mira. Jezikovno-vedenjski vzorci opravičevanja v slovenščini. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], jan.-mar. 2010, letn. 58, št. 1, str. [133]-147. [COBISS.SI-ID 17504264]

KRAJNC IVIČ, Mira. Poskus jezikovnopragmatične in sociolingvistične analize Borovnjakovih Velikega katekizmosa in Duhovne hrane v primerjavi s sodobnimi priročniki za verouk. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Življenje in delo Jožefa Borovnjaka*, (Zora, 55). Maribor: Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnosti, 2008, str. 218-231. [COBISS.SI-ID 16130568]

KRAJNC IVIČ, Mira. Jezikovnopragmatične analize v slovenistiki. V: GORJANC, Vojko (ur.), ŽELE, Andreja (ur.). *Izzivi sodobnega jezikoslovja*, (Zbirka Razprave FF). Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2010, str. 121-135. [COBISS.SI-ID 18192648]

KRAJNC IVIČ, Mira. *Razgovor kot vrsta komunikacijskega stika*, (Zora, 63), (Mednarodna knjižna zbirka Zora). Maribor: Filozofska fakulteta, Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, 2009. 306 str. ISBN 978-961-6656-38-2. [COBISS.SI-ID 63804929]

Univerza v Mariboru

FILOZOFSKA FAKULTETA

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija
www.ff.um.si

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Slovenski knjižni jezik 4
Course title:	Slovene Literary Language 4

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost		3.	5.
Slovene Language and Literature		3.	5.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages: **Predavanja / Lectures:**
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Opravljena seminarska naloga in 80-odstotna udeležba pri predavanjih in seminarjih.

Prerequisites:

Seminar paper and an attendance of 80% of all sessions (classes, seminars).

Vsebina:

- 1 Opredelitev skladnje v sistemu jezikovnega opisa.
- 2 Predmet raziskovanja.
- 3 Skladnja:
  - besednih zvez: podrednih, prirednih, pristavčnih,
  - stavka: tipologija stavkov in stavčni členi,
  - povedi:
    - enostavčne, pastavčne,

Content (Syllabus outline):

- Definition of syntax within the system of linguistic description
- Subject of research.
- Syntax:
  - of phrases: subordinate, coordinate, appended clause,
  - sentence: sentence typology, sentence element,
  - sentences:

- večstavčne: pri-, pod- in soredne.
- 4 Preneseni ali poročani govor.
- 5 Upovedovanje.
- 6 Besedni in stavčni red.

Skladnja govornih besedil.

- simple sentence, minor sentence,
- complex sentence: coordination, subordinate, parataxis.
- Indirect speech or reported speech.
- Sentence formation.
- Word and sentence order
- Syntax of spoken words.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Simona Kranjc, 1996/97: Govorjeni diskurz. *Jezik in slovstvo*. 307–319.

-- 2003: Skladenjska analiza besedil, ki nastajajo v računalniških klepetih. *Zbornik referatov z Drugega slovensko-hrvaškega slavističnega srečanja*. Ljubljana. 69–82.

Jože Toporišič, 1976: Stilistika skladenjskih pojavov. *Slavistična revija* (24/1). 29–38.

-- 1982: *Nova slovenska skladnja*. Ljubljana: DZS.

-- 2000: *Slovenska slovnica*. Maribor: Založba Obzorja. 487–691.

Ada Vidovič Muha, 1993: Breznikov jezikoslovni nazor v njegovi razpravi o besednem redu. *Slavistična revija* (41/4). 497–507.

Andreja Žele, 2001: *Vezljivost v slovenskem knjižnem jeziku (s poudarkom na glagolu)*. Ljubljana: ZRC SAZU.

Andreja Žele, 2012: *Pomensko-skladenjske lastnosti slovenskega glagola*. Ljubljana. ZRC SAZU.

Cilji in kompetence:

Študenti:

- spoznajo teoretične pojme slovenske skladenjske teorije,
  - spoznajo skladenjsko strukturo slovenskega jezika,
- uzavestijo prvine upovedovanja in možnosti skladenjskih modifikacij.

Objectives and competences:

Students:

- get to know theoretical concepts of the classical Slovene syntax theory,
- get to know the syntax structure of the Slovene language,
- identify the elements of sentence formation and possibilities of syntactic modifications.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študenti znajo uporabiti teoretično znanje pri praktični skladenjski analizi:

- a) pisanih,
- b) govornih besedil.

Razumejo pomen stilistike skladenjskih struktur za upovedovanje v različnih okoliščinah.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Obvladovanje skladnje vpliva na sposobnost ubesediljenja in korektno pravopisno in pomensko oblikovanje lastnih besedil in sposobnost ustrezne korekcije tujih besedil.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Students are capable to use theoretical knowledge in practical syntax analysis:

- a) written,
- b) spoken texts.

They understand the meaning of stylistics of syntactical structures for sentence formation in different circumstances.

Transferable/Key Skills and other attributes:

The proficiency in syntax influences the ability of sentence formation and correct orthographical and semantic formation of one's own texts and ability adequate correction of text by others.

Metode poučevanja in učenja:

Learning and teaching methods:

- Predavanje (verbalne metode: razlaganje, pojasnjevanje, diskusija);
- seminar (delo z besedili: analiziranje, sintetiziranje).

- Lectures (verbal method: explanation, discussion);
- seminar (work with texts: analysis, synthesis).

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

– Pisni izpit,	70 %	Written examination
– ustni izpit,	10 %	Oral Examination
– seminarska naloga.	20 %	Seminar paper.

Reference nosilca / Lecturer's references:

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Reaktualizacija besedilnih vzorcev v radijskih oglasih. *Jezikosl. zap.*, 2010, 16, št. 2, str. 131-142. [COBISS.SI-ID 32507949]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. *Tvorjenke slovenskega jezika med slovarjem in besedilom*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 71). Maribor: Filozofska fakulteta, Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, 2010. 265 str., ilustr. ISBN 978-961-6656-50-4. [COBISS.SI-ID 65867265]

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Zveze s kakor v prvem delu Japljevih Pridig 1794. V: HUMAR, Marjeta (ur.). *Japljev zbornik : [zbornik prispevkov s Simpozija o Juriju Japlju (Kamnik, 3.-4. decembra 2009)]*. Kamnik: Občina; Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2011, str. 337-346. [COBISS.SI-ID 18624776].

Univerza v Mariboru

FILOZOFSKA FAKULTETA

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija
www.ff.um.si

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Slovenska književnost v Avstriji
Course title:	Slovene Literature in Austria

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost		2.	3.
Slovene Language and Literature		2.	3.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30					60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages: **Predavanja / Lectures:**
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Opravljen seminar in 80-odstotna udeležba pri predavanjih.

Prerequisites:

Seminar paper and an attendance rate of 80% of classes.

Vsebina:

Pregled in analiza novejših slovenskih književnosti, ki je nastajala v Avstriji po letu 1950. Značilnosti in pomen literarne revije Mladje. Analiza temeljnih razvojnih smeri v slovenski prozi (Mesner, Lipuš, Hudl, Ošlak, Detela), poeziji (Januš, Haderlap, Lipuš, Hafner, Merlak idr.) in dramatik (Lipuš, Mesner, Hudl). Analiza, interpretacija romanov Florjana Lipuša Zmote dijaka Tjaža, Odstranitev moje vasi, Jalov pelin, Srčne pege in Boštjanov let, krajše

Content (Syllabus outline):

Overview and analysis of the newer Slovene literature created in Austria after the 1950. Characteristics and significance of literary journal Mladje. Analysis of fundamental development directions in Slovene prose (Mesner, Lipuš, Hudl, Ošlak, Detela), poetry (Januš, Haderlap, Lipuš, Hafner, Merlak et al.) and drama (Lipuš, Mesner, Hudl). Analysis, interpretation of novels by Florjan Lipuš Zmote dijaka Tjaža, Odstranitev moje vasi, Jalov pelin,

proze Anite Hudl Zgodbe s samostanskega vrta, Vinka Ošlaka Obletnica mature ter nekaterih esejističnih zbirk ter analiza pesniških zbirk Fabjana Hafnerja ter Maje Haderlap. Analiza in interpretacija romana Maje Haderlap Angel pozabe. Proza Leva Detele.

Srčne pege in Boštjanov let, short prose by Anita Hudl Zgodbe s samostanskega vrta, Vinko Ošlak Obletnica mature and some other essayistic collections; analysis of poetry by Fabjan Hafnerj and Maja Haderlap. Analysis and interpretation of Maja Haderlap's novel Angel pozabe. Prose by Lev Detele.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Silvija Borovnik, 1998: *Študije in drobiž*. Ravne na Koroškem: Založba Voranc.
 -- 1997: Humor, ironija in groteska v delih Janka Messnerja. *Slavistična revija*, Zdravčev zbornik, 1-2.
 -- 2000: Patologija slovenske vasi, nasilje verske institucije in arheologija besede v Lipuševi prozi. *Slavistična revija*, 2.
 Reginald Vospernik, Pavle Zablatnik, Erik Prunč, Florjan Lipuš (ur.), 1985: *Slovenska beseda na Koroškem /Das slowenische Wort in Karnten. Pismenstvo in slovstvo od začetkov do danes*. Wien: Osterreichischer Bundesverlag.
 Klaus Amann, Johann Strutz: Lipuš lesen. Texte und Materialien. Klagenfurt/celovec: Wieser Verlag, 2000.

Cilji in kompetence:

Spoznavanje razvoja in značilnosti sodobne slovenske književnosti, ki se je oblikovala in še nastaja v Avstriji. Književnost koroških Slovencev, pa tudi tistih, ki so se v Avstrijo izselili iz osebnih ali političnih razlogov. Kriterij za obravnavo so dela, ki so napisana v slovenščini ter roman Angel pozabe, ki je napisan v nemščini ter je v slovenščino preveden.

Objectives and competences:

Getting to know development and characteristics of contemporary Slovene literature formed and still occurring in Austria. Literature by Carinthia Slovenes, as well as by those who emigrated to Austria out of personal or political reasons. Criteria of studying are works written in Slovene language and novel Angel pozabe which is written in German language and translated in Slovene.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
 Poznavanje slovenske književnosti zunaj meja Slovenije.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:
 Knowing about Slovene literature across borders of Slovenia.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja.
 Metode referata, razlage, diskusije in razprave

Learning and teaching methods:

Lectures.
 Method of report, explanation, discussion, debate.

Načini ocenjevanja:

Ustni izpit.

Delež (v %) /
 Weight (in %)

100 %

Assessment:

Oral examination.

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOROVNIK, Silvija. Znani, neznani Prežihov Voranc = The known, the unknown Prežihov Voranc. V:

BOROVNIK, Silvija (ur.). *[Novi pogledi na Prežihovega Voranca]*, (Jezik in slovstvo, letn. 55, št. 3/4). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2010, str. 17-32. [COBISS.SI-ID 18433032]

BOROVNIK, Silvija. Avstrijska književnost v Sloveniji in slovenska v Avstriji. *Glas. Slov. matice*, 2011, letn. 33, str. 117-122. [COBISS.SI-ID 18691080]

BOROVNIK, Silvija. Marica Nadlišek Bartol in njeno literarno delo = Marica Nadlišek Bartol und ihr literarisches Werk. *Slavia Centralis*, 2011, letn. 4, št. 2, str. 94-102. [COBISS.SI-ID 18803464]

FILOZOFSKA FAKULTETA
Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija
www.ff.um.si

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Slovensko zgodovinsko glasoslovje - vokalizem
Course title:	Slovene Historic phonetic Science - Vocalism

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost		1.	2.
Slovene Language and Literature		1.	2.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages:
Predavanja / Lectures:
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Za opravljanje sprotne preverjanja znanja s kolokviji je prisotnost na predavanjih obvezna.

Prerequisites:

For regular knowledge testing, participation is obligatory.

Vsebina:

Content (Syllabus outline):

1. Glasoslovne in naglasne značilnosti pozne praslovanščine in prve južnoslovanske spremembe.
2. Izhodiščni vokalni sistem in 1. razvojna faza od 6. do 10. stoletja.
3. Pregled razvojnih etap v slovenskem vokalizmu.
4. Glavne slovenske glasoslovne in naglasne spremembe.
5. Razvoj posameznih glasov in naglasov do današnjih narečij.

1. Phonologic and accent characteristics of the late proto Slavic language in the first South Slavic changes.
2. Fundamental vocal system and the 1st development phase from the 6th to 10th century.
3. Overview of the development phases in the Slovene vocalism.
4. Major Slovene phonetic and accent changes.
5. Development of particular voices and accents until today's dialects.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Marc L. Greenberg, 2002: *Zgodovinsko glasoslovje slovenskega jezika*. Maribor: Založba Aristej.

Jakob Rigler: *Začetki slovenskega knjižnega jezika*. Ljubljana: SAZU, 1968.

Fran Ramovš, 1936: *Kratka zgodovina slovenskega jezika*. Ljubljana: Akademska založba.

- - 1950: Relativna kronologija slovenskih akcentskih pojavov. *Slavistična revija III*. 16–22.

Matej Šekli: Sinhronija in diahronija v opisnem in zgodovinskem jezikoslovju. V: KRANJC, Simona (ur.). *Meddisciplinarnost v slovenistiki*, (Obdobja, Simpozij, = Symposium, 30). 1. natis. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2011, str. 455-460.

Jože Toporišič: Tvorbeni model slovenskega knjižnega naglasa. *SR 36/2* (1988).

Zinka Zorko: Samoglasniški sestavi v slovenskih narečjih. *SSJLK* (1994).

Cilji in kompetence:

1. Spoznavanje diahronih razsežnosti jezikovnih pojavov.
2. Pojmovanje jezika kot hierarhično urejenega sestava.
3. Spoznavanje zgodovinskega razvoja kot pogoj za razumevanje sistemskih zakonitosti knjižnega jezika.

Objectives and competences:

1. getting acquainted with diachronic dimensions of language phenomena.
2. Comprehending language as a hierarchically arranged system.
3. getting acquainted with a historical development as a precondition for understanding system laws of the literary language.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študentje:

- razumejo najstarejše glasoslovne spremembe praslovanščine po naselitvi Slovanov v Alpah, na Krasu in v panonskem prostoru in jih znajo povezati s sistemom slovenskega (knjižnega) jezika;
- razumejo razvojne smernice v slovenskem vokalizmu;
- razumejo pojme, zakonitosti in procese v razvoju slovenskega jezika;
- uporabljajo pridobljeno znanje (principe in

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

Students:

- understand the oldest phonologic changes of Proto-Slavic language after settlement of Slaves in Alps, on Karst and in Pannonian space and are able to connect them to the system of the Slovene (literary) language;
- understand development directions in the Slovene vocalism;
- understand phenomena, laws and processes in development of the Slovene language;
- use the acquired knowledge (principles and

zakonitosti) na posameznih primerih (znajo analizirati glasoslovje narečnih besedil);

- iščejo povezave s sodobnim jezikom in
- utemeljujejo ter razlagajo sinhrono podobo jezika s principi diahronije.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- razvijanje sposobnosti kontrastivne analize ob narečnih, zgodovinskih in drugih besedilih;
- razvijanje diahronnega pogleda na slovenski jezik;
- povezovanje diahronih in sinhronih jezikovnih konceptov;
- zbirajo in razlagajo podatke iz zgodovine jezika;
- prepoznavajo, rešujejo in kritično analizirajo sodobna jezikovna vprašanja s pomočjo diahronnega pogleda na jezik.

laws) in particular cases (are able to analyze phonetics of dialectal texts);

- search the connection with the contemporary language and
- argue and explain the synchronic image of language with principles of diachronic.

Transferable/Key Skills and other attributes:

- developing a capacity for contrastive analysis of dialectal, historical and other texts;
- developing a diachronic view on the Slovene language;
- connecting diachronic and synchronic language concepts;
- students gather and explain data from history of language;
- they identify, solve and critically assess the contemporary linguistic issues by applying diachronic view on language.

Metode poučevanja in učenja:

Metoda dela z besedilom, metoda dela z avdio- in videoposnetki, skupinsko in individualno delo.

Learning and teaching methods:

Method of work with text, method of work with audio and video recordings, group and individual work.

	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Načini ocenjevanja:		
Seminarska naloga.	25 %	Seminar paper.
Pisni izpit. (pisni izpit lahko nadomesti sprotno preverjanje znanja s kolokvijii)	75 %	Written examination. (written examination may be substituted for colloquiums)

Reference nosilca / Lecturer's references:

KOLETNIK, Mihaela. *Slovenskogoriško narečje*, (Zbirka Zora, 12). Maribor: Slavistično društvo, 2001. 323 str., zvd. ISBN 961-6320-04-1. [COBISS.SI-ID [46421761](#)]

KOLETNIK, Mihaela. *Panonsko lončarsko in kmetijsko izrazje ter druge dialektološke razprave*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 60). V Mariboru: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2008. 258 str. [COBISS.SI-ID [61907201](#)]

KOLETNIK, Mihaela, 2009: *Razvoj slovenskega jezika, Vokalizem : skripta*. Maribor: Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnosti. [COBISS.SI-ID [16934408](#)]

KOLETNIK, Mihaela. Odras medjezikovnih stikov v prekmurskem besedju. *Slavia Centralis*, 2009, letn. 2, št. 1, str. 20-31. [COBISS.SI-ID [17112840](#)]

KOLETNIK, Mihaela. Odrasi akuta v prekmurskem narečju ob Škrabčevi naglasni teoriji slovenskega knjižnega jezika. V: TOPORIŠIČ, Jože (ur.). *Škrabčeva misel VI : zbornik s simpozija 2007*. Nova Gorica: Frančiškanski samostan Kostanjevica, 2008, str. [37]-57. [COBISS.SI-ID [16237832](#)]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Stara cerkvena slovanščina
Course title:	Old Church Slavic Language

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost		1.	1.
Slovene Language and Literature		1.	1.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30					60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Doc. dr. Natalija Ulčnik

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lectures:** slovenščina/Slovene
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Pogoj za pristop k izpitu: 80-odstotna prisotnost na predavanjih.

Prerequisites:

Exam prerequisite: 80 % presence in lectures.

Vsebina:

- Od indoevropsčine do praslovanščine in od praslovanščine do stare cerkvene slovanščine
- Delovanje Cirila in Metoda
- Nastanek stare cerkvene slovanščine in njena jezikovna osnova; razmerje do drugih slovanskih jezikov
- Poimenovanje prvega slovanskega knjižnega jezika
- Periodizacija starocerkvenoslovanskega

Content (Syllabus outline):

- From the Indo European do Proto Slavic and from Proto Slavic to the Old Church Slavic language
- Work of Saint Cyril and Methodius
- The origin of the Old-Church Slavic language and its linguistic base; relations to other Slavic languages
- The naming of the first Slavic standard language
- Periodization of OCS language and

in cerkvenoslovanskega jezika in književnosti.

- Glagolska in cirilska azbuka
- Označevanje števil, besedne krajšave
- Glasoslovje, oblikoglasni pojavi
- Slovnične kategorije in besedne vrste
- Paradigmatika pregibnih besednih vrst
- Oblikoslovje in besedotvorje
- Značilnosti leksike, grecizmi in druge izposojenke; slovar starocerkvenoslovan-skega besedja
- Branje starocerkvenoslovanskih ciriličnih besedil
- Jezikovna interpretacija in analiza starocerkvenoslovanskega kanona
- Transkripcija iz cirilice v latinico in iz latinice v cirilico
- Poskus prevajanja starocerkvenoslovanskih besedil v slovenščino

Church-Slavic language and literature

- Glagolitic and Cyrillic alphabet
- Marking of numbers, word abbreviations
- Phonetics, morphophonemic phenomena
- Grammar categories and word varieties
- Paradigmatic of inflective word classes
- Morphology and word-formation
- Characteristics of words, Greek loan words and other borrowings; dictionary of the Old-Church Slavic words
- Reading of the Old-Church Slavic Cyrillic texts
- Linguistic interpretation and analysis of the Old-Church Slavic canon
- Transcription from Cyrillic to Latin and from Latin to Cyrillic
- Attempt to translate Old-Church Slavic texts to the Slovene

Temeljni literatura in viri / Readings:

V. Babič, 2003: *Učbenik stare cerkvene slovanščine*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.

S. Damjanović, 2000: *Staroslavenski glasovi i oblici*. Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada.

H. G. Lunt, 2001: *Old Church Slavonic Grammar*. Berlin – New York: Mouton de Gruyter.

M. N. Ševeleva, 1997: *Staroslavjanskij jazyk*. Moskva: Dialog-MGU.

France Tomšič, 1943: *Starocerkvenoslovanska slovnica in čitanka: za višje razrede srednjih šol*. Ljubljana: Pokrajinska šolska založba.

Cilji in kompetence:

Cilj predmeta je študentom predstaviti staro cerkveno slovanščino kot osnovo za nadaljnje proučevanje zgodovinske slovnice slovenskega in drugih slovanskih jezikov. Predavanja podajajo uvodni pregled od ide. preko psl. do stosl. Težišče predstavlja struktura stare cerkvene slovanščine, izpričane v spomenikih raznih slovanskih redakcij.

Objectives and competences:

Course objective is to presents to the students the Old Church Slavic language as a basis for further study of historical grammar of the Slovene language and of other Slavic languages Lectures give an introduction overview of Indo European languages to Proto-Slavic language to Old Church Slavic language. A focal point is presented by the structure of the Old church Slavic language in monuments of various Slavic editions.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Po opravljenem izpitu bo študent zgodovinsko poglobljeno dojemal posebnosti drugih slovanskih pa tudi indoevropskih jezikov, zmožen bo brati in uporabljati nadaljnjo strokovno in znanstveno literaturo z obravnavanega področja.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:
After the examination passed student will profoundly understand historical and other specifics of other Slavic and Indo European languages. He/she will be capable of further professional and scientific literature from the field.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Pridobljeno znanje je nujna podlaga za študij slovenskih narečij, pri knjižnem jeziku pa za strokovno soočanje tako z najstarejšimi in starejšimi spomeniki kakor s sinhrono nerazložljivimi pojavi v sodobnem govoru in besedilih.

Transferable/Key Skills and other attributes:
The acquired knowledge is a necessary foundation for study of the Slovene dialects, in study of literary language for professional confrontation with the oldest and old monuments as well as with the synchronal inexplicable phenomena in contemporary speech and texts.

Metode poučevanja in učenja:

predavanja, domače naloge.
Metode razlage, diskusije.

Learning and teaching methods:

Lectures and homework.
Method of explanation, discussion.

Načini ocenjevanja:

Pisni izpit.

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

100 %

Written examination.

Reference nosilca / Lecturer's references:

ULČNIK, Natalija. Košičevo besedje v slovarju stare knjižne prekmurščine. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Od Megiserja do elektronske izdaje Pleteršnikovega slovarja*, (Zora, 56). V Mariboru: Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnosti, 2008, str. 168-181. [COBISS.SI-ID 16201480]

ULČNIK, Natalija. Slovarko gradivo Ftičarjevega romana Za nápršnjek vedrine. *Slavia Centralis*, 2010, letn. 3, št. 2, str. 125-137. [COBISS.SI-ID 17905416]

ULČNIK, Natalija. Slomškove Drobtinice. *Stud. Hist. Slov.*, 2010, letn. 10, št. 2/3, str. 683-703, ilustr. [COBISS.SI-ID 1065349]

ULČNIK, Natalija. *Začetki prekmurskega časopisja : besedje Agustičevega časopisa Prijatelj*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 67). V Mariboru: Filozofska fakulteta, Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, 2009. 410 str., ilustr., tabele. ISBN 978-961-6656-40-5. [COBISS.SI-ID 64082689]

FILOZOFSKA FAKULTETA
Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija
www.ff.um.si

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Stilni in idejni tokovi v slovenski književnosti do romantike
Course title:	Stylistic and Idea Currents in the Slovene Literature until Romanticism

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost		2.	4.
Slovene Language and Literature		2.	4.

Vrsta predmeta / Course type

izbirni/selective

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15					75	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Izr. prof. dr. Blanka Bošnjak

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lectures:** slovenščina/Slovene
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Ni pogojev.

Prerequisites:

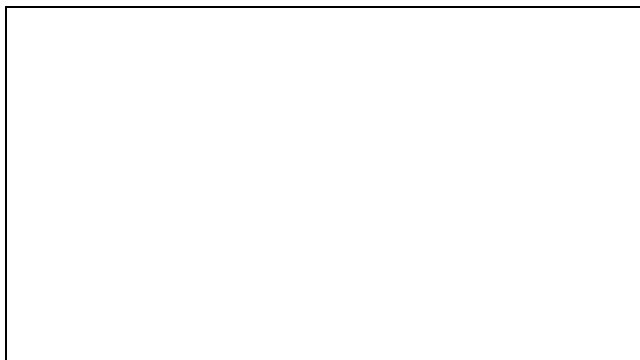
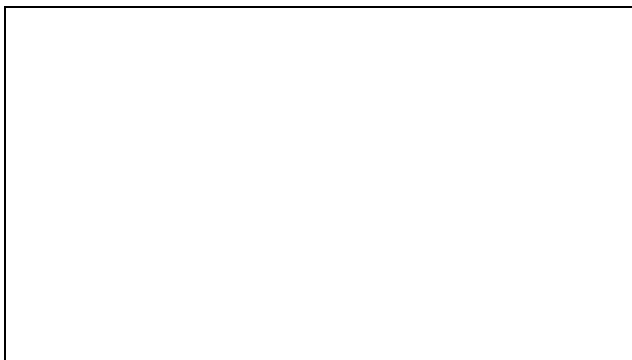
None.

Vsebina:

1. Stilni in idejni tokovi na slovenskem etničnem ozemlju v srednjeveškem slovenskem slovstvu, v času reformacije in protireformacije, v nabožni in posvetni književnosti znotraj obdobja baroka ter razsvetljenstva v pesništvu, pripovedništvu in dramatiki.
2. Stilni in idejni tokovi v književnosti na slovenskem etničnem ozemlju v času predromantike.

Content (Syllabus outline):

1. Stylistic and idea currents on the Slovene ethnic territory in Medieval Slovene literature, during Reformation and Counter-Reformation, in sacral and secular literature during Baroque and Enlightenment in poetry, oral literature and dramatics.
2. Stylistic and idea currents in literature on the Slovene ethnic territory Pre-Romanticism.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Katarina Bogataj-Gradišnik, 1984: *Sentimentalni roman*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon; 25).

Janko Kos, 1986: *Razsvetljenstvo*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon; 28).

Janko Kos, 1987: *Predromantika*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon; 31).

Janko KOS, 2001: *Primerjalna zgodovina slovenske literature*. Ljubljana: Znanstveni inštitut FF: Partizanska knjiga. 8–74.

Janko KOS, 2007: *Slovenci in Evropa*. Ljubljana: Študentska založba. 7–41.

Obdobja 9, 1987: Obdobje baroka v slovenskem jeziku, književnosti in kulturi. Ljubljana: Filozofska fakulteta: Oddelek za slovanske jezike in književnosti, SSJLK. (književni del).

PRIMOŽ Trubar / [Trubarjev simpozij v Rimu 2008]. Celje: Celjska Mohorjeva družba; v Rimu: Slovenska teološka akademija; v Ljubljani: Inštitut za zgodovino Cerkev pri Teološki fakulteti, 2009. (Simpozij v Rimu; 26.) 229–259.

Ustrezni viri.

Cilji in kompetence:

1. Stilni in idejni tokovi v srednjeveškem slovenskem slovstvu.
2. Stilni in idejni tokovi v času reformacije in protireformacije na slovenskem etničnem ozemlju.
3. Stilni in idejni tokovi v nabožni in posvetni književnosti na slovenskem etničnem ozemlju v obdobju baroka.
4. Stilni in idejni tokovi v pesništvu, pripovedništvu in dramatikah na slovenskem etničnem ozemlju v obdobju razsvetljenstva.
5. Stilni in idejni tokovi v književnosti na slovenskem etničnem ozemlju v času predromantike.
6. Interpretacije del avtorjev posameznih obravnavanih obdobj.

Objectives and competences:

1. Stylistic and idea currents in Medieval Slovene literature.
2. Stylistic and idea currents during Reformation and Counter-Reformation on the Slovene ethnic territory.
3. Stylistic and ideal currents in sacral and secular literature on the Slovene ethnic territory during Baroque.
4. Stylistic and idea currents in poetry, oral literature and dramatic on the Slovene ethnic territory during Enlightenment.
5. Stylistic and idea currents in literature on the Slovene ethnic territory Pre-Romanticism.
6. Interpretation of works by authors related to particular periods.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

1. Poznavanje in razumevanje stilnih in idejnih tokov na slovenskem etničnem ozemlju v srednjeveškem slovenskem slovstvu, v času reformacije in

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

1. Knowledge and understanding of stylistic and idea currents on the Slovene ethnic territory in Medieval Slovene literature, during Reformation

<p>protireformacije, v nabožni in posvetni književnosti znotraj obdobja baroka ter razsvetljenstva v pesništvu, pripovedništvu in dramatikah.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Poznavanje in razumevanje stilnega ter idejnega predromantičnega toka v slovenski književnosti. 3. Zmožnost interpretacije del avtorjev posameznih obravnavanih obdobj. <p>Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:</p> <p>Zmožnost poznavanja in razumevanja različnih stilnih ter idejnih tokov v slovenski književnosti do romantike.</p>	<p>and Counter-Reformation, in sacral and secular literature during Baroque and Enlightenment in poetry, oral literature and dramatics.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Knowledge and understanding of Pre-Romantic stylistic and idea current in the Slovene literature. 3. Ability of interpreting works by authors of particular periods. <p>Transferable/Key Skills and other attributes:</p> <p>The ability to understand various stylistic and idea currents in the Slovene literature until Romanticism.</p>
---	---

Metode poučevanja in učenja:

<p>Metode:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poučevanja: A. znanstvene metode: historična, primerjalna, formalnoanalitična in interpretacijska metoda. B. filozofske metode: duhovnozgodovinska metoda. - učenja: formalnogične metode - analiza, sinteza, dedukcija, indukcija, deskripcija. - Metode razlage, diskusije in študije primera.
--

Learning and teaching methods:

<p>Methods:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Of teaching: A. scientific methods: historic, comparative, formal-analytical and interpretation method. B. philosophical method: spiritual historic method. - Of learning: formal-logical method – analysis, synthesis, deduction, induction, description. - Method of explanation discussion, study of an example.
--

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

<p>Pisni izpit. Domače naloge.</p>	<p>70% 30 %</p>	<p>Written examination. Homework.</p>
--	---------------------	---

Reference nosilca / Lecturer's references:

<p>BOŠNJAK, Blanka. Diskurzivne prvine v izbranih Trubarjevih predgovorih in pismih. <i>Slavia Centralis</i>, 2008, letn. 1, št. 1, str. 63-72. [COBISS.SI-ID 16836872]</p> <p>BOŠNJAK, Blanka. Vodnikovo prozno delo. <i>Jez. slovst. (Tisk. izd.)</i>. [Tiskana izd.], 2010, letn. 55, št. 1/2, str. 61-75. [COBISS.SI-ID 43842402]</p> <p>BOŠNJAK, Blanka. Kratka potopisna besedila Prežihovega Voranca = The short travelogue texts of Prežihov Voranc. V: BOROVIK, Silvija (ur.). [Novi pogledi na Prežihovega Voranca], (Jezik in slovstvo, letn. 55, št. 3/4). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2010, str. 63-76. [COBISS.SI-ID 18431240]</p> <p>BOŠNJAK, Blanka. Tematizacija nasilja v izbrani sodobni slovenski kratki prozi. <i>Slavistična revija</i>. [Tiskana izd.], okt.-dec. 2010, letn. 58, št. 4, str. 475-487. [COBISS.SI-ID 44404834]</p> <p>BOŠNJAK, Blanka. Slomškova pridiga skozi optiko pripovednih postopkov. V: JESENŠEK, Marko (ur.). <i>Večno mladi Htinj : ob 80-letnici Janka Čara</i>, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 83). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2012, str. 212-218. [COBISS.SI-ID 18944520]</p>

FILOZOFSKA FAKULTETA
Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija
www.ff.um.si

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Teorija književnosti
Course title:	Theory of Literature

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost		1.	1.
Slovene Language and Literature		1.	1.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30		15			45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages:
Predavanja / Lectures:
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

Predmet predstavi izbrana poglavja iz zgodovine literarne teorije od antičnih poetik do sodobnega stanja stroke, ki jo zaznamuje metodološki pluralizem. Obravnavane so nekatere ključne teorije iz obdobja poetik in estetik (npr. Aristotelova teorija tragedije, Kvintilijanov nauk o tropih in figurah, teorija o lepih umetnostih) ter razvoj stroke v 20. stoletju (tekstualizem in historizem).

Content (Syllabus outline):

The course presents selected chapters from the history of literary theory ranging from ancient history poetics to contemporary state of affairs within the field of study marked by methodological pluralism. The course content deals with some key theories from the period of poetics and aesthetics (e.g. Aristotle's theory of tragedy, Quintilian's teaching on literary figures, theory of *beaux arts*) and development of the

Predstavljene so glavne literarnoteoretične discipline (ontologija, fenomenologija, morfologija, aksiologija), pri čemer je največ pozornosti namenjeno morfološkim vprašanjem. Ob izbranih literarnih besedilih študent spozna glavne kategorije, ki jih uporabljamo pri analizi literarnih besedil (lirski subjekt oz. pripovedovalec, fokalizator, pripovedovanec, literarne oz. dramske osebe, dogodki, dogajalni čas in prostor, motivi, teme itd.)

profession in the 20th century (textualism and historicism). The major literary-theoretical disciplines are presented (ontology, phenomenology, morphology, axiology), with the main emphasis on morphological issues. While working with selected literary texts the student gets to know main categories used for the analysis of the literary texts (lyrical subject or narrator, focalisator, narratee, literary or drama characters, events, time and place of happening, motives, topics etc.)

Temeljni literatura in viri / Readings:

Aristotel: *O pesniški umetnosti*. Ljubljana: Študentska založba, 2005.

Kos, Janko: *Literarna teorija*. Ljubljana: DZS, 2001.

Bajt, Drago in Skaza, Aleksander: *Ruski formalisti: izbor teoretičnih besedil*. Ljubljana: MK, 1984.

Ingarden, Roman: *Literarna umetnina*. Ljubljana: Škuc, Ziff, 1990.

Eco, Umberto: *Šest sprehodov skozi pripovedne gozdove*. Ljubljana: LUD Literatura, 1999.

Pogačnik, Aleš (ur.): *Sodobna literarna teorija: zbornik*. Ljubljana: Krtina, 1995.

Juvan, Marko: *Literarna veda v rekonstrukciji*. Ljubljana: LUD Literatura, 2006.

Virk, Tomo: *Moderne metode literarne vede*. Ljubljana: Filozofska fakulteta, 1999.

Cilji in kompetence:

Študent pozna razvoj literarne teorije od antike do sodobnosti; pozna glavne smeri in discipline stroke; seznanen se s strokovno literaturo, ki obravnava posamezna vprašanja s področja literarne teorije; sposoben je samostojno študirati literarno-teoretična dela.

Objectives and competences:

Student is familiar with the development of literary theory from the period of Classical antiquity to present times; he/she is acquainted with the main directions and disciplines of the profession; he/she gets acquainted with professional literature which deals with particular issues in the field of literary theory; he/she is capable of independent study of literary-theoretical works.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študent pozna ključna dela in avtorje iz zgodovine literarne teorije ter sodobno stanje stroke; pozna in zna uporabljati orodja za analiziranje, interpretiranje in vrednotenje literarnih del.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Študent pozna temeljno literarno-teoretično terminologijo in zna samostojno analizirati pesniška, prozna in dramska besedila.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Student is familiar with the key works and authors from the history of literary theory and contemporary state of the field; he/she is familiar and able to use tools for the analysis, interpretation and evaluation of literary works.

Transferable/Key Skills and other attributes:

Student is familiar with fundamental literary-theoretical terminology and able independently analyze poetic, prose and drama texts.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, skupinsko delo, seminarske vaje, samostojni študij, metoda diskusije.

Learning and teaching methods:

Lectures, group work, seminar paper, individual study, method of discussion.

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /

Weight (in %) /

Assessment:

Seminarska vaja; pisni izpit.	20 % 80%	Seminar excersise. Oral examination.
----------------------------------	---------------------------	---

Reference nosilca / Lecturer's references:

PAVLIČ, Darja. Lirski subjekt v poeziji Daneta Zajca. *Literatura (Ljublj.)*, maj-jun. 2009, letn. 21, št. 215/216, str. 114-123. [COBISS.SI-ID 18177288]

PAVLIČ, Darja. Contextualizing contemporary Slovenian lyric poetry within literary history. *Slov. stud.*, 2009, 31, [št.] 2, str. 161-170. [COBISS.SI-ID 18128392]

PAVLIČ, Darja. Pesniške, mentalne in druge podobe. *Primer. književ.*, 2010, letn. 33, št. 3, str. 235-249. [COBISS.SI-ID 44353634]

PAVLIČ, Darja. Simbolna govorica v Zajčevi igri Jagababa. *Stud. Hist. Slov.*, 2011, letn. 11, št. 2/3, str. 723-734, ilustr. [COBISS.SI-ID 1146757]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Teorija literarnih vrst
Course title:	Theory of the Literary Forms

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost		1.	1.
Slovene Language and Literature		1.	1.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer: izred. prof. dr. Darja Pavlič

Jeziki / Languages: **Predavanja / Lecture:** slovenščina/Slovene

Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

None.

Vsebina:

Predmet predstavi zgodovino različnih načinov klasificiranja literarnih del, pri čemer je posebej izpostavljeno obdobje romantike, ko se oblikuje nauk o treh literarnih vrstah oz. nadvrstah (lirika, epika, dramatika). Obravnavane so teorije t. i. velikih literarnih vrst/zvrsti (ep, roman, tragedija, komedija, drama ...) in estetske konvencije, po katerih so oblikovane t. i. male literarne vrste/zvrsti (pesem, satira, oda, elegija, basen, pravljica, novela, črtica, kratka zgodba ...) in polliterarne vrste/zvrsti (pridiga, aforizem, esej ...).

Contents (Syllabus outline):

The course presents the history of various modes of classification of literary works, whereby the period of Romanticism needs to be pointed, since it denotes the formation of the teaching about three major literary forms or hyper-forms (lyric, epic, drama). The theories in question are the so called main literary forms/genres (Epic poem, novel, tragedy, comedy, drama ...) and aesthetic convention that determine the formation of the so called "minor" literary forms/genres (poem, satire, ode, elegy, fable, fairy tale, short story...) and

half-literary forms/genres (sermon, aphorism, essay...).

Temeljni študijski viri / Readings:

Propp, Vladimir: *Morfologija pravljice*. Ljubljana: Studia humanitatis, 2005.
 Bahtin, Mihail Mihajlovič: *Teorija romana: izbrane razprave*. Ljubljana: CZ, 1982.
 Lukács, Georg: *Teorija romana*. Ljubljana: LUD Literatura, 2000.
 Virk, Tomo: *Problem vrstnega razlikovanja v kratki prozi*. Slavistična revija 52.3 (2004): 279–293.
 Lado Kralj, 1998: *Teorija drame*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon; 44).

Cilji in kompetence:

Študent pozna terminologijo s področja teorije literarnih vrst, razlikuje literarne nadvrste in vrste ter pozna njihove temeljne značilnosti.

Objectives and competences:

Student is familiar with terminology in the field of theory of literary forms, is able to differentiate between literary hyper-forms and forms and knows their fundamental characteristics.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje: Študent razume strokovno terminologijo, pozna značilnosti literarnih nadvrst in vrst.
 Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Študent zna samostojno in argumentirano določiti, kateri literarni vrsti pripada obravnavano literarno besedilo.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding: Student understands professional terminology and characteristics of literary hyper-forms and forms.
 Transferable/Key Skills and other attributes: Student is capable of independent and argumentative definition of literary forms of the particular literary text in question.

Metode poučevanja in učenja:

Metode: Predavanja, skupinsko delo, seminarske vaje, samostojni študij, diskusija.

Learning and teaching methods:

Methods: lectures, group work, seminar paper, individual study, discussion.

Načini ocenjevanja:

Seminarska vaja.
 Pisni izpit.

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

Seminar paper.
 Written examination.

Reference nosilca / Lecturer's references:

PAVLIČ, Darja. Lirski subjekt v poeziji Daneta Zajca. *Literatura (Ljublj.)*, maj-jun. 2009, letn. 21, št. 215/216, str. 114-123. [COBISS.SI-ID 18177288]
 PAVLIČ, Darja. Contextualizing contemporary Slovenian lyric poetry within literary history. *Slov. stud.*, 2009, 31, [št.] 2, str. 161-170. [COBISS.SI-ID 18128392]
 PAVLIČ, Darja. Pesniške, mentalne in druge podobe. *Primer. književ.*, 2010, letn. 33, št. 3, str. 235-249. [COBISS.SI-ID 44353634]
 PAVLIČ, Darja. Simbolna govorica v Zajčevi igri Jagababa. *Stud. Hist. Slov.*, 2011, letn. 11, št. 2/3, str. 723-734, ilustr. [COBISS.SI-ID 1146757]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Uvod v esejistiko in književno kritiko
Course title:	Introduction to Essayistic and Literary Critique

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost		3.	5.
Slovene Language and Literature		3.	5.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30					60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

red. prof. dr. Miran Štuhec

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lecture:** slovenščina/Slovene

Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Pogoj za opravljanje izpita je 80 % aktivna prisotnost pri kontaktnih urah.

Prerequisites:

Requirements for the admission to the exam is 80% active attendance in contact hours.

Vsebina:

Predmet sestavljata dva vsebinska sklopa.
1. V teoretskem delu je poudarek na jezikovnih, stilnih in notranjeslogovnih vidikih ter na dilemah, povezanih s samo definicijo eseja. Za določanje notranjega sloga eseja in s tem povezane tipologije slovenske esejistike bodo glavni pojmi esejističnost, interpretativnost, razpravljalnost, polemičnost ter kritičnost. Prek njih bo študent spoznal

Contents (Syllabus outline):

Course is composed of two content parts.
1. In theoretical part the emphasis is on linguistic, stylistic and inner-stylistic aspects and dilemmas connected to definition of essay itself. To determine the inner style of the essay and typology of Slovene essayistic the major concepts are essayism, interpretivity, discussion, polemics and criticism. Through them students will get to know the most

najgloblje poetološke in genološke, posredno tudi vsebinske določnice korpusa. Drugi del je namenjen književni kritiki. Tu gre za ugotavljanje zakonitosti kompozicije, vlogo jezikovnih sredstev, evokacijo kritiško-estetskih meril in njihovo aplikacijo na izbrano književno delo.

2. Literarno-zgodovinski aspekt se ustavlja predvsem ob problemskih krogih slovenske esejistike. Tu je bistveno, da študent ugotovi dvoje: izjemno razvejenost na eni strani ter koncentracijo na relativno ozek sklop tem na drugi. Poudarek bo na analizi književnih tem. Predmet obsega 15 ur seminarskih vaj, njihov namen je analiza v vrstnem smislu najznačilnejših esejev in kritik.

Glede na obseg in pomen predmeta znotraj literarnovednega področja, bo del univerzitetnega pouka potekal v obliki seminarja. In sicer v dveh smereh, ena bo primerjalna, druga praktična. Prva bo od študentov zahtevala primerjalno preučevanje različnih slovenskih pogledov na kritiko in esejistiko. V poštev bodo prišli nekateri starejši in nekateri sodobni vidiki vrednotenja, pomena estetske presoje, ideološke kritike itd. Študenti bodo dobili neposredne zadožitve, kjer bodo primerjali teorijo s prakso. V ta namen se bo obvezna literatura razširila s posameznimi poglavji monografije Matije Ogrina. Glede na interes študentov in njihove želje bo navedeni koncept smiselno apliciran na esejistiko. Avtorji, ki pridejo v poštev so J. Kos, D. Poniž, M. Štuhec.

complex poetologic and genealogic, indirectly also content determinants of corpus. The second part deals with literary critique. Students are to find out laws of composition, role of linguistic means, evocation of critically aesthetic criteria and their application to selected literary work.

2. Literary-historic part predominately deals with problematic issues of Slovene essayistic. For a student it is essential to establish two major facts: exceptional complexity on one side and concentration on relatively narrow thematic scoop on the other. The emphasis will be on the analysis of literary topics. The course consists of 15 lessons of seminar (with the intention of the classification analysis related to the most characteristic essays and critiques.

With respect to the scoop and significance of the course within literary-scientific field the part of lessons will be conducted as seminar divided in two parts: one will be comparative, the other practical. The first part will concentrate on comparative research of different Slovene aspects concerning the critique and the essayistic. The course will take into account several older and some contemporary aspects of evaluation, the significance of aesthetic judgment, ideology critique etc. Students will receive the assignments related to the comparison and practical knowledge. Thereby, the obligatory literature will be enriched with the particular chapters of Matija Ogrin monograph. Regarding the interests and wishes of students, the concept described will be meaningfully applied to essayistic. The relevant authors are J. Kos, D. Poniž, M. Štuhec.

Temeljni študijski viri / Readings:

Poniž Denis, 1989: Esej. *Literarni leksikon*. Ljubljana: CZ.

Štuhec Miran, 2005: Aristokracija jezika in duha. *Aristokracija jezika in duha*. Ljubljana: Študentska založba.

Miran Štuhec, 2013: Književne teme. Maribor: Založba Pivec. (ustrezna poglavja)

Vanesa Matajč, 2000: Premišljanje o smislu in načinih kritike. Ljubljana: LUD Literatura.

Drago Šega, 2004: Literarna kritika: Termin, geneza, teorija. Ljubljana ZRC SAZU.

Matija Ogrin, 2003: Literarno vrednotenje pri Antonu in Francetu Vodniku. *Literarni izzivi*. Ur. M. Štuhec. Ljubljana, Maribor: SAZU, PeF.

Matija Ogrin, 2003: Literarno vrednotenje na Slovenskem: od 1918 do 1945. Ljubljana: Literarno-umetniško društvo Literatura.

Janko Kos, 1979: Sodobni slovenski esej. Ljubljana: Mladinska knjiga.

Cilji in kompetence:

1. Literarno-zvrstna oznaka eseja in kritike.
2. Definicija tipologije slovenske esejistike.
3. Opozoriti na glavne teme ter na premike, ki so tu nastali glede na kulturno, literarno, duhovno in socialno dinamiko.
4. Študentom ustvariti pogoje za razumevanje pomena esejistike in kritike za duhovni ter kulturni razvoj Slovencev.
5. S študenti razpravljati o različnih pogledih na literarno kritiko.

Objectives and competences:

1. Literary-genre mark of the essay and critique.
2. Typology definition of the Slovene essayistic.
3. To point out major themes and shifts that occurred regarding cultural, literary, spiritual and social dynamic.
4. To create conditions in which students could understand the significance of essayistic and critique for spiritual and cultural development of the Slovenes.
5. To discuss with students about various views on literary critique.

Predvideni študijski rezultati:**Znanje in razumevanje:**

Študenti bodo po uspešno opravljenem izpitu pridobili osnovno vedenje za samostojno sledenje esejistiki in kritiki, pridobili si bodo znanje in intelektualno odprtost, razumeli glavne procese; sposobni bodo razpravljati o osnovnih problemih področij. Znali bodo napisati kritiko in presoditi vrednost analiziranega eseja.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Predmet je zamišljen kot samostojen in celovit osnovni vpogled v problematiko. Glede na to se pričakuje, da bodo študenti spoznanja prenašali na druga humanistična področja, denimo na zgodovinsko, filozofsko, etnološko, umetnostnozgodovinsko itd. Hkrati je načrtovan tudi kot uvod tistim študentom, ki bodo nadaljevali študij na 2. stop., v enopredmetnih ali dvopredmetnih programih Slovenski jezik in književnost (nepedagoški in pedagoški) ter enopredmetnem Književnost. Tem študentom bo dal osnovno znanje za nadaljnje poglobljeno ukvarjanje s slovensko esejistiko 20. stol. ter za natančnejši uvid v problem šolskega eseja.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja vključujejo spodbujanje študentov k problemskemu pristopu in k reševanju načrtovanih specifičnih problemov. Aktivna navzočnost pri predavanjih. Kritičen študij navedene in druge literature.
Metoda diskusije, študija primera, razprave.

Intended learning outcomes:**Knowledge and Understanding:**

After students pass the examination successfully they will acquire basic knowledge for independent tracing in field of essayistic and critique, they will also acquire knowledge and intellectual openness, they will understand main processes; they will be capable to discuss on fundamental problems of the field. They will be able to write a critique and to judge a value of the essay analyzed.

Transferable/Key Skills and other attributes:

The course is conceived as an independent and wholesome insight into problem field. Regarding that it is expected that students will be able to transfer their knowledge to other humanity fields, such as history, philosophy, ethnology, history of art, etc. At the same time the course is conceived as an introduction for students that will continue their education at the second level in one or two subject major of the Slovene Language and Literature (pedagogy or non-pedagogy) programs, and at one subject major Literature. Those students will get fundamental knowledge for further in depth dealing with the Slovene essayistic of the 20th century and for more precise insight into the school essay problematic.

Learning and teaching methods:

Lectures include stimulation of students for the problem solving approach and for solving pre-planned specific tasks. Active presence in lectures. Critical study listed and other literature.
Method of discussion, study of an example,

		debate.
	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Načini ocenjevanja:		
Ustni izpit.	100 %,	Oral examination.

Reference nosilca / Lecturer's references:

ŠTUHEC, Miran. Historische Quellen in der Rolle des Narrems der historiographischen Erzählung : (Erzählsituation in der historiographischen Erzählung). V: BERNARD, Jeff (ur.), GRZYBEK, Peter (ur.), WITHALM, Gloria (ur.). *Geschichte, Kultur, Kulturgeschichte : semiotische Aspekte*, (Semiotische Berichte, ISSN 0254-9271, Jg. 21, Nr. 2). Wien: Die Österreichische Gesellschaft für Semiotik, 1997, str. 201-212. [COBISS.SI-ID 6813192]

ŠTUHEC, Miran. Kersnikova Elza na poti od guvernante do poslančeve žene. *Slavistična revija*, ISSN 0350-6894. [Tiskana izd.], 1998, let. 46, št. 3, str. [183]-193. [COBISS.SI-ID 8573026]

ŠTUHEC, Miran. Premiki v narativnem sistemu Prešernovega Krsta pri Savici. V: PATERNU, Boris (ur.). *Prešernovi dnevi v Kranju : simpozij ob 150-letnici smrti dr. Franceta Prešerna, od 2. do 5. februarja 1999 na Fakulteti za organizacijske vede v Kranju*. Kranj: Mestna občina, 2000, str. 191-200. [COBISS.SI-ID 10106376]

ŠTUHEC, Miran. Vergleich von Prešerens Krst pri Savici und Puškins Eugen Onegin unter dem Aspekt der angewandten narrativen Strategie. *Studia Slavica Savariensia*, ISSN 1216-0016, 2001, 1/2, str. 47-56. [COBISS.SI-ID 11051528]

ŠTUHEC, Miran. Narrativnaja strategija v poëme F. Prešerna "Kreščenje pri Savici" i v romane v stuhah A. S. Puškina "Evgenij Onegin". V: DORONINA, R. F. (ur.). *Poetičeskij mir slavjanstva : obščie tendencii i tvorčeskie individual'nosti : issledovanija po slavjanskoj poezii*, (Serija "Slavica et Rossica"). Moskva: [Institut slavianovedenija RAN], 2006, str. 39-[49]. [COBISS.SI-ID 35053410]

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Zgodovina slovenskega knjižnega jezika
Course title:	History of the Slovene Literary Language

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost		1.	2.
Slovene Language and Literature		1.	2.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Doc. dr. Natalija Ulčnik

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lectures:** slovenščina/Slovene
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Pogoji za pristop k izpitu: 80-odstotna prisotnost na predavanjih in seminarjih; opravljena seminarska naloga; opravljene domače naloge.

Prerequisites:

Exam prerequisites: 80 % presence in lectures and seminar; seminar paper and homework.

Vsebina:

- 1 Metodologija raziskav zgodovine slovenskega knjižnega jezika
- 2 Periodizacija razvoja slovenskega knjižnega jezika; zgodovinski dejavniki razvoja po posameznih obdobjih; razvojni mejniki in osnovni dejavniki razvoja; glavne lastnosti posameznih obdobj

Content (Syllabus outline):

- 1 Methodology of the researches regarding history of the Slovene literary language
- 2 Periodization of development of the Slovene literary language; historical factors of the development in particular periods; developmental mile stones and fundamental agents of development;

3	Predknjižna pisna kultura		main characteristics of particular period
4	Središčni koncept knjižnega jezika	3	Pre-literary written culture
5	Zahodnoslovenski knjižnojezikovni koncept	4	Central concept of the literary language
6	Kompromisna jezikovna raba	5	West Slovene literary linguistic concept
7	Jezikoslovna vprašanja pri protestantskih piscih	6	A compromiselanguage usage
8	Variantnost in arhaičnost v jezikovnozgodovinskem razvoju	7	Linguistic issues in the texts of Protestant authors
9	Nazori (ljubiteljskih) jezikoslovcev in njihov prispevek k razvoju slovenskega knjižnega jezika	8	Diversity and archaism linguistic-historical development
10	Razvoj zvrstnosti	9	Opinions of (amateur) linguists and their contribution to development of the Slovene literary language
		10	Development of variation

Temeljni literatura in viri / Readings:

- Kozma Ahačič, 2007a: *Zgodovina misli o jeziku in književnosti na slovenskem: protestantizem*. Ljubljana.
  - – – 2012: *Zgodovina misli o jeziku na Slovenskem: katoliška doba (1600-1758)*. Ljubljana.
  - Marko Jesenšek, 2005: *The Slovene language in the Alpine and Pannonian language area : the history of the Slovene language*. Kraków: Universitas.
  - – – 2005: *Spremembe slovenskega jezika skozi čas in prostor*. Maribor: Slavistično društvo (Zora 33).
  - Majda Merše, 2009: *Slovenski knjižni jezik 16. stoletja*. Ljubljana.
  - Martina Orožen, 1996: *Poglavja iz zgodovine slovenskega knjižnega jezika (od Brižinskih spomenikov do Kopitarja)*. Ljubljana: Filozofska fakulteta.
- Breda Pogorelec, 2011: *Zgodovina slovenskega knjižnega jezika. Jezikoslovni spisi I*. Uredil Kozma Ahačič. Ljubljana: ZRC, ZRC SAZU.

Cilji in kompetence:

1. Spoznavanje deleža nejezikovnih (družbenih in zgodovinskih) dejavnikov slovenskega (nacionalnega) razvoja.
2. Oblikovanje pogleda na družbeno povezovalno vlogo knjižnega jezika v preteklosti in danes.
3. Družbenost slovenskega jezika, presojanje pozitivnih in negativnih sprememb v zgodovini slovenske jezikoslovne misli.
4. Ustvarjanje podlage za oblikovanje jezikovne in narodne identitete.
5. Študenti se seznanijo s slovenskim jezikom kot kulturnim, nacionalnim in političnim dejavnikom, spoznajo odnos do jezika skozi stoletja, jezikovno dinamiko, normo in predpis.

Objectives and competences:

1. Getting to know the share of non-linguistic (social and historical) factors of the Slovene (national) development.
2. Forming view on the social intermediary role of the literary language in the past and present.
3. Sociability of the Slovene language, judgment of the positive and negative changes in the history of the Slovene linguistic thought.
4. Creation of the background for the establishment of linguistic and national identity.
5. Students are acquainted with the Slovene language as a cultural, national and political agent, they get to know the relationship to the language through centuries, language dynamic, norm and regulation.

Predvideni študijski rezultati:

Intended learning outcomes:

Znanje in razumevanje:
 Študenti razumejo pojem slovenskega jezika z zgodovinskega vidika.
 Poznajo slovensko predknjižno in knjižno izročilo, različice slovenskega knjižnega jezika in oblikovanje enotne knjižne norme sredi 19. stoletja.
 Razumejo jezik kot (naj)pomembnejši prepoznavni atribut slovenstva v Evropski zvezi; razumejo boj za individualnost slovenskega jezika kot pogoj za politično in nacionalno samostojnost – odločilne spremembe v zgodovini Slovencev so bile povezane s spremembami v jezikovni zavesti. Naučeno znajo uporabiti pri povezovanju sodobnih jezikovnih in političnih vprašanj (slovensko jezikovno vprašanje je bilo vedno tudi politično) ter vlogi slovenskega jezika v Evropski skupnosti /(iskanje povezav v praksi). Študenti znajo ovrednotiti pozitivne in negativne tendence v razvoju slovenskega jezika in jih prenesti v sodobno jezikovno teorijo in prakso.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
 Poznavanje zgodovine slovenskega knjižnega jezika omogoča študentom razumevanje sodobne knjižne norme in predpisov; dokazuje, da v jeziku ni nič dokončnega in stalnega (jeziki nastajajo, se spreminjajo in umirajo); da jezik ne more biti lep ali grd, pravilen ali nepravilen, ampak da je potrebno razmišljati o funkcionalno ustreznem jeziku.

Knowledge and understanding:
 Students understand the concept of the Slovene language from the historic point of view.
 They are familiar with pre-literary and literary tradition, variants of the Slovene literary language and formation of the uniform literary norm in the middle of the 19th century.
 They understand language as the (most) important recognizable attribute of being a Slovenian the European Union; they understand the struggle for individuality of the Slovene language as precondition for political and national independence – crucial changes in the history of the Slovenes were connected to changes in language consciousness.
 They are capable to use the acquired knowledge for linking contemporary linguistic and political issues (Slovene language issue was always a political issue as well), and the role of the Slovene language in the European Union. / (searching these connections in practice).
 Students are able to evaluate positive and negative tendencies in development of the Slovene language and to transfer them into a contemporary linguistic theory and practice.
Transferable/Key Skills and other attributes:
 Knowledge of the history of the Slovene literary language enables students to understand the contemporary literary norm and regulation; it proves that nothing concerning language is final and permanent (languages appear, change and die out); that language cannot be beautiful or ugly, correct or incorrect, instead it needs to be considered as a functionally adequate language.

Metode poučevanja in učenja:
 Predavanja in raziskovalni seminar, skupinsko in individualno delo (individualne naloge in vodeni individualni študij), analiza in primerjava besedil, soočanje s problemi, pozitivne in negativne rešitve, vodeno domače delo.

Learning and teaching methods:
 Lectures and research seminar, group and individual work (individual assignments and guided individual study), analysis and comparison of the texts, confronting the problems, positive and negative solutions, guided home work.

Načini ocenjevanja: Delež (v %) / **Assessment:** Weight (in %)

Seminarska naloga z zagovorom.	20 %	Seminar paper with oral defense.
Domače naloge.	20 %	Homework.
Ustni izpit.	60 %	Oral examination.

Reference nosilca / Lecturer's references:

ULČNIK, Natalija. Pregovori v procesu spreminjanja. V: KRAKAR-VOGEL, Boža (ur.). *Slavistika v regijah - Maribor*, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 22). Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije, 2011, str. 63-68. [COBISS.SI-ID 18657800]

ULČNIK, Natalija. Značilnejše poteze Kremplovega jezika v rokopisnih pridigah iz leta 1822 = Distinctive features of Krempf's language in manuscript sermons from 1822. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Globinska moč besede : red. prof. dr. Martini Orožen ob 80-letnici*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 80). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2011, str. 211-224. [COBISS.SI-ID 18700296]

ULČNIK, Natalija. Časopisje kot vir Pleteršnikovega Slovensko-nemškega slovarja = Newspapers as a source for Pleteršnik's Slovenian-German dictionary. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Izzivi sodobnega slovenskega slovaropisja*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 75). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2011, str. 353-372. [COBISS.SI-ID 18627336]

ULČNIK, Natalija. Proces normiranja leksikalnih slavizmov v slovenščini. V: Deseti nacionalni slavistični četenija, posveteni na 90-godišnjata ot roždenieto na prof. Svetomir Ivančev, Sofija, 22-24 april 2010. *Istina, mistifikacija, I"ža v slavjanskite ezici, literaturi i kulturi : sbornik s dokladi ot Desetite nacionalni slavistični četenija, posveteni na 90-godišnjata ot roždenieto na prof. Svetomir Ivančev, 22-24 april 2010*. Sofija: Lektura: Sofijski universitet "Sv. Kliment Ohridski", Fakultet po slavjanski filologii, Katedra po slavjanski literaturi, Katedra po slavjansko ezikoznanie, 2011, str. 291-298. [COBISS.SI-ID 19061000]

Univerza v Mariboru

FILOZOFSKA FAKULTETA

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija
www.ff.um.si

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Zgodovinska slovnica– konzonantizem in morfologija
Course title:	Historical Grammar – Consonatism and Morphology

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost		3.	5.
Slovene Language and Literature		3.	5.

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lectures:	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Pogoja za pristop k izpitu: 80-odstotna prisotnost na predavanjih in seminarjih; opravljena seminarska naloga.

Prerequisites:

Exam prerequisites: 80 % presence in lectures and seminar; completed seminar work.

Vsebina:

Predavanja:
1. Metoda notranje (interne) rekonstrukcije in njen pomen
2. Izhodiščni indoevropski soglasniški sestav in osnovne glasoslovne spremembe iz indoevropščine v praslovanščino
3. Primerjava praslovanškega in starocerkvenoslovanškega soglasniškega sestava

Content (Syllabus outline):

Lectures:
1. Method of the internal reconstruction and its meaning
2. Initial Indo-European consonat system and basic phonetical change from Indo-European to Proto- Slavic language
3. Comparison of the Proto-Slavic and Old Church Slavic consonat system
4. Development of the Slovene consonants

<p>4. Razvoj slovenskih soglasnikov in soglasniških skupin od Brižinskih spomenikov do knjižnega jezika 20. stoletja</p> <p>5. Slovenski konzonantski sistemi</p> <p>6. Razvoj slovenskega oblikoslovja od Brižinskih spomenikov do knjižnega jezika 20. stoletja: samostalnik, pridevnik, zaimek, števniki in glagol – opredelitev glagolskih vrst, klasifikacija, osebne in neosebne oblike, časovni sistem, opisne glagolske oblike, vid; dvojinke oblike samostalnikov in glagolov ter proces pluralizacije</p> <p>7. Primerjava starocerkvenoslovenskega in slovenskega (ne)knjižnega oblikoslovja</p> <p>Seminar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Analiza besedil od Brižinskih spomenikov do 20. stoletja na konzonantski in morfološki ravni (cerkveno slovstvo, umetnostna in neumetnostna knjižna besedila, narečna besedila) 2. Interpretacija konzonantskih in morfoloških kategorij na lingvističnih kartah 3. Soočanje z glasoslovno/morfološko težjimi primeri; razreševanje problematičnih mest 4. Priprava na izdelavo seminarske naloge in na samostojno raziskovalno delo 	<p>and consonant clusters from Freising manuscripts to the literary language of the 20th century</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Slovene consonant systems 6. Development of the Slovene morphology from Freising manuscripts to the literary language of the 20th century: noun, adjective, pronoun, numeral and verb – definition of verbal patterns, classification, personal and non-personal forms, verbal tense system, descriptive verbal forms, aspect, dual noun and verbal forms and process of plurallisation 7. Comparison of the Old Church Slovene and the Slovene (non)literary morphology <p>Seminar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Textual analysis from the Freising manuscripts to the 20th century at the consonant and morphological level (church literature, artistic and non-artistic literary texts, dialect texts) 2. Interpretacija of consonant and morphological categories on the linguistic charts 3. Confrontation with the more demanding phonetical/morphological cases; solution of problematical spots; 4. Preparation for the seminar paper and for individual research work
--	--

Temeljni literatura in viri / Readings:

Marc L. GREENBERG, 2002: *Zgodovinsko glasoslovje slovenskega jezika*. Maribor: Založba Aristej.

Tjaša JAKOP, 2008: *Dvojina v slovenščini*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

Marko JESENŠEK, 2005: *Spremembe slovenskega jezika skozi čas in prostor*. Maribor: Slavistično društvo (Zora 33).

Martina OROŽEN, 2003: *Razvoj slovenske jezikoslovne misli*. Maribor: Slavistično društvo (Zora 26).

Fran RAMOVŠ, 1924: *Historična gramatika slovenskega jezika II – Konzonantizem*. Ljubljana: Učiteljska tiskarna.

Fran RAMOVŠ, 1952: *Morfologija slovenskega jezika*. Ljubljana: Državna založba Slovenije, 2.

Jakob RIGLER, 2001: *Zbrani spisi I. Jezikovnozgodovinske in dialektološke razprave*. Ljubljana: ZRC SAZU.

Cilji in kompetence:

Objectives and competences:

1. Poglobljeno in temeljito spoznavanje diahronih razsežnosti jezikovnih pojavov.
2. Pojmovanje jezika kot hierarhično urejenega sestava.
3. Spoznavanje zgodovinskega razvoja kot pogoj za razumevanje sistemskih zakonitosti knjižnega jezika.
4. Dojemanje pomena za slovenščino značilnih oblikoslovnih kategorij.
5. Prepoznavanje in razumevanje arhaičnih soglasniških in oblikoslovnih elementov v slovenščini.

1. In-depth and thorough knowledge of diachronic dimensions related to linguistic phenomena.
2. Conception of language as a hierarchically built system.
3. Identification of the historical development as a condition for understanding of systemic laws in the literary language.
4. Comprehension of the morphological categories specific for Slovene language.
5. Identification and comprehension of the archaic consonant and morphological elements in the Slovene language.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študentje:

- poznajo najstarejše slovenske glasoslovne in oblikoslovne spremembe in jih znajo povezati s sistemom slovenskega (knjižnega) jezika;
- poznajo razvojne smernice slovenskih soglasnikov in oblikoslovja;
- razumejo pojme, zakonitosti in procese v razvoju slovenskega jezika;
- uporabljajo diahrone principe in zakonitosti pri analizi glasoslovja in oblikoslovja slovenskih narečnih ter zgodovinskih besedil;
- iščejo povezave s sodobnim jezikom;
- utemeljujejo ter razlagajo sinhrono podobo jezika s principi diahronije;
- so zmožni samostojne interpretacije za slovenščino značilnih konzonantskih in morfoloških kategorij.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- razvijanje sposobnosti kontrastivne analize ob narečnih, zgodovinskih in drugih besedilih;
- razvijanje diahronega pogleda na slovenski jezik;
- povezovanje diahronih in sinhronih jezikovnih konceptov ter zbiranje in razlaganje podatkov iz zgodovine jezika;
- prepoznavanje, reševanje in kritično analiziranje sodobnih jezikovnih vprašanj s pomočjo diahronega pogleda na jezik.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

Students:

- are acquainted with the oldest Slovene phonetic and morphological changes and are able to connect them with the system of Slovene (literary) language;
- are familiar with the development trends of the Slovene vocals and morphology;
- understand the concepts and laws of the processes in the development of Slovene language;
- use diachronic principles and laws in the analysis in the phonetics and morphology of Slovene dialectal and historical texts;
- identify the relations to the contemporary language;
- provide arguments and explanations of synchronic image of language by the principles of diachrony;
- are capable of individual interpretation of specific consonant and morphologic categories in the Slovene language.

Transferable/Key Skills and other attributes:

- development of capability for contrastive analysis of dialect, historic and other texts;
- development of diachronic view on the Slovene language;
- connecting diachronic and synchronic linguistic concepts and collecting and explaining the data from the history of language;
- identification, solution and critical analysis of modern linguistic issues by the help of diachronic language perspective.

Metode poučevanja in učenja:

Learning and teaching methods:

Predavanja in seminar Metoda dela z besedilom Skupinsko in individualno delo	Lectures and seminar Method of work with the text Group and individual work
--	---

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Seminarska naloga z zagovorom. Pisni izpit.	50 % 50 %	Seminar paper with oral defense. Written examination.
--	----------------------------	--

Reference nosilca / Lecturer's references:

ULČNIK, Natalija. Značilnejše poteze Kremplovega jezika v rokopisnih pridigah iz leta 1822 = Distinctive features of Kremppl's language in manuscript sermons from 1822. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Globinska moč besede : red. prof. dr. Martini Orožen ob 80-letnici*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 80). Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2011, str. 211-224. [COBISS.SI-ID 18700296]

ULČNIK, Natalija. Jezik v proznih besedilih Franca Senekoviča. V: STANONIK, Marija (ur.), SENEKOVIČ, Franc (ur.), ANDREJEK, Tamara (ur.). *Janezkove pravljice : pravljice za odrasle*. Murska Sobota: Pokrajinski muzej, 2011, str. 33-55. [COBISS.SI-ID 18237704]

ULČNIK, Natalija. Jezikovne in vsebinske posebnosti poročevalskih besedil o slovenskem taborskem gibanju. *Čas. zgod. narodop.*, 2008, letn. 79 = n.v. 44, št. 1/2, str. 161-178. [COBISS.SI-ID 16129800]